

ความต้องการของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่

ตังคม แสนบุญดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์พยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบริหารการชนบท

ชื่อเรื่อง
ความต้องการของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่

โดย
สังคม แสนบุคดี

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

ผอ. อดิเรก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์กะทัศน์)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2557

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.นครศ รังควัต)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2557

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ ทองวิทยา)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2557

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ผอ. อดิเรก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์กะทัศน์)
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2557

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

Thong

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จาดุพงศ์ วาฤทธิ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ 21 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2557

ชื่อเรื่อง	ความต้องการของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ในจังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายสังคม แสนวนาคี
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบริหารการชนบท
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์กะทัศน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า 2) ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า และ 4) ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า โดยใช้แบบสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลใน อำเภอสันทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 168 ครัวเรือน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ผลการวิจัยดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 75) อายุเฉลี่ย 53 ปี มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 98.8) จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.92 คน จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ (ร้อยละ 53.6) มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ยต่อรุ่น 708,869.05 บาท ภูมิจากสถาบันการเงิน (ร้อยละ 96.4) ใช้แรงงานเฉลี่ย 2 คนต่อฟาร์ม จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงเฉลี่ย 12,279 ตัว โรงเรือนที่เลี้ยงไก่ไข่เป็นขนาดกลาง (5,001-30,000 ตัว) (ร้อยละ 95.8) สภาพการถือครองที่ดินเฉลี่ย 3.57 ไร่ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 11 ปี แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเฉลี่ย 5 แหล่ง ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสารทางการเกษตร สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ และทางอินเทอร์เน็ต การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 6 ครั้งต่อรุ่น และมีรูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่เป็นแบบอิสระกับสังกัด (ร้อยละ 97.6)

ด้านความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) และเมื่อจำแนกความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆพบว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.39) โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินทุน ปัจจัยการผลิต และการจัดการและสุขภาพสัตว์อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64, 4.65 และ 4.54 ตามลำดับ) และเกี่ยวกับ

แรงงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) ส่วนด้านการตลาดทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.69) โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านราคาไข่ไก่ การตลาดไข่ไก่ และช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75, 4.64 และ 4.70 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($\text{sig} < .05$) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต ได้แก่ แหล่งเงินทุน แรงงาน แหล่งข่าวสารที่ได้รับ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ฯ ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว แหล่งเงินทุน แรงงาน แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องฯ

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) และเมื่อจำแนกตามปัญหาและอุปสรรค ต่างๆพบว่า มีปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) โดยจำแนกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. เกี่ยวกับเงินทุนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.34) โดยมีข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้รัฐบาลจัดหาแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมในระยะยาวพร้อมกับอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม
2. เกี่ยวกับปัจจัยการผลิตทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) โดยมีข้อเสนอแนะคือ ต้องการให้หน่วยงานของรัฐบาลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทำการวิจัยทดลองสายพันธุ์ไก่ไข่ เพื่อลดการนำเข้าปุ๋ย-ยาไก่ไข่จากต่างประเทศ และด้านวัตถุดิบอาหารทดแทนที่ไม่เพียงพอต่อการผลิต
3. เกี่ยวกับแรงงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) โดยมีข้อเสนอแนะคือ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงมาให้ความรู้และฝึกอบรมแรงงานที่เลี้ยงไก่ไข่ให้เกิดทักษะและเหมาะสมกับค่าแรงงานที่จ้างเพิ่มขึ้น
4. เกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.19) โดยมีข้อเสนอแนะคือ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงมาให้คำแนะนำด้านวิชาการตั้งแต่ก่อนเริ่มอาชีพเลี้ยงไก่ไข่และในระหว่างการเลี้ยงเพื่อเป็นการป้องกันและดูแลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาดทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.81) โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

1. ราคาไข่ไก่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) โดยมีข้อเสนอแนะคือ รัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซงราคาไข่ไก่เมื่อเกิดภาวะราคาต่ำกว่าทุนและหามาตรการช่วยเหลือด้านวัตถุดิบใช้เป็นอาหารไก่ไข่

2. ตลาดไข่ไก่อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.43) โดยมีข้อเสนอแนะคือ
ต้องการให้รัฐบาลเป็นตัวกลางประสานหาตลาดต่างประเทศเพิ่ม เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของผลผลิต
ไข่ไก่ในอนาคต

Title	Need for Commercial Laying Hen Husbandry of Farmers in Chiang Mai Province
Author	Mr. Sangkom Sanbuddee
Degree of	Master of Science in Rural Resource Development
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Phahon Sakkathat

ABSTRACT

This study aimed to investigate: 1) socio-economic attributes of commercially laying Hen husbandry farmers; 2) needs for assistance on commercial laying hen husbandry of the farmers; 3) factors related to needs for the assistance on commercial laying hen production and marketing. A set of interview schedules was used for data collection in Sansai and Sankamphaeng district, Chiang Mai province. A sample group of 168 farms was obtained by simple random sampling. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package.

Results of the study revealed that most of the informants (75%) were males, 53 years old on average, married (98.8%), and elementary school graduates (53.6%) The informants had 3.92 family members on average. The informants earned an income from laying hen husbandry for 708,869.05 baht per crop on average. Most of them (96.4%) got a loan from financial institutes and they hired 2 workers per farm on average. They reared 12,279 lying hen on average and their hen house was middle in size with a capacity of 5,001-30,000 laying hen (95.8%). The informants owned their land for 3.57 rai and they had 11 years of laying hen husbandry experience on average. Besides, they reared laying hen in a free affiliation style (97.6%).

Findings showed that there was a highest level of needs for assistance of the informants in terms of commercial laying hen husbandry ($\bar{x}=4.54$). There was a highest level of assistance based on the following: production ($\bar{x}=4.39$), capital production factors labor ($\bar{x}=3.74$), and management and sanitary ($\bar{x}=4.64, 4.65$, and 4.54 , respectively).

Besides, it was found that the informants needed for assistance on labors at a high level ($\bar{x}=3.74$). However, the following were found at a highest level: egg price, egg market, and distribution channel ($\bar{x}=4.75, 4.64$, and 4.70 , respectively).

Based on a multiple regression analysis for finding relationships of various factors and needs for assistance of the informants, it was found that the following factors had statistical relationships ($\text{sig} < .05$) with needs for assistance on production: capital source, labor, information source, and concerned personnel contact. Meanwhile, the following factors had relationships with needs for assistance on marketing: a number of family members, capital source, information source, and concerned personnel contact.

For problems encountered, as a whole, it was found at a high level ($\bar{x} = 3.85$). Likewise, there was a high level of problems in terms of production ($\bar{x} = 3.86$). This was based on the following:

1. Capital ($\bar{x} = 4.34$, a highest level) The government should find a capital source providing a long-term loan with a fair interest rate;

2. Production factors ($\bar{x} = 3.95$, a high level) In this case, the informants had a highest level of production in laying hen varieties and laying hen feed ($\bar{x} = 4.32$, and 4.24 , respectively). The following were found at a high level: farming area, domestication equipment, and medicine ($\bar{x} = 3.90$, 3.96 , and 3.95 , respectively) whereas laying hen house was found at a moderate level ($\bar{x} = 3.14$). For suggestions, concerned government agencies should conduct a research on laying hen varieties in order to reduce import of parental lines and renewable feeds from abroad;

3. Labors ($\bar{x} = 3.74$, a high level) Concerned agencies should spread knowledge and hold a training on the domestication of laying hens to the informants so that they will have increased skills and wages; and

4. Management and sanitary ($\bar{x} = 3.19$, a moderate level) Concerned agencies should give academic suggestions about the domestication of laying hens, from the beginning of laying hen domestication for a highest efficiency in care-taking and prevention.

For problems encountered in marketing, it was found at a high level ($\bar{x} = 3.810$). The problems included:

1. Egg price ($\bar{x} = 4.18$, a high level) The government should have a measure on chicken egg pricing when the egg price is lower than the production costs and find a measure to assist the informants on raw materials used for laying hen feed production

2. Egg market ($\bar{x} = 3.43$, a moderate level) The government should also be a coordinator on foreign markets in order to cope with increased chicken egg yields in the future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงด้วยดีไปไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์ละทัสน์ ที่ท่านได้รับเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา พร้อมด้วย ท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.นครเศ รังควัด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ ทองวิทยา ร่วมเป็น กรรมการที่ปรึกษา ที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และเอาใจใส่ในการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วรทัศน์ อินทรคัมพร ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนขอขอบพระคุณคณาจารย์ ซึ่งมีได้กล่าวนามมา ณ. ที่นี้ ด้วย ที่ได้ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้คำชี้แนะช่องทางแก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ. โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายใน ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะผลิต กรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทุกท่านที่มีส่วนช่วยสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ด้านเอกสาร เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ อำเภอสันทราย และ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลสถานที่ตั้งในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นอย่างดี และพร้อมด้วยความร่วมมือจากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ทุกท่านที่ให้ความเป็นกันเองในการสะท้อนความคิดเห็นการให้ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา และโดยเฉพาะ คุณ จรรยา แสนบุคดี ภรรยาพร้อมด้วย เด็กชาย รชต แสนบุคดี บุตรชายของข้าพเจ้าเองที่คอยเป็นกำลัง แรงใจให้ เมื่อเกิดปัญหาหรือเกิดความท้อถอยต่อการศึกษาวิจัยในบางช่วงระยะเวลาเรียนและช่วง เก็บข้อมูล จนทำให้ได้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง และ สิ่งที่สำคัญที่ผู้วิจัยไม่อาจลืมได้คือ ญาติสนิท มิตรสหายที่ร่วมงานและต่างสถาบัน ที่เป็นกำลังใจและให้ความรู้คำแนะนำอยู่เบื้องหลัง ของความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ให้ลุล่วงด้วยดีตลอดมา

สังคม แสนบุคดี

กรกฎาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
สารบัญตาราง	(13)
สารบัญภาพ	(14)
สารบัญภาพผนวก	(15)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาของการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ทั่วไป	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
สถานการณ์ไก่ไข่ในประเทศไทย	7
แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านการผลิต	12
สถานการณ์การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	12
ขนาดของฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้า	15
ประเภทของการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	15
หลักการจัดการที่จะช่วยให้การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าประสบผลสำเร็จ	17
ปัญหาและอุปสรรค ในการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	20
แนวทางการพัฒนารูรูกิจไก่ไข่เชิงการค้า	27
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตลาด	30
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ	34
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร	39
แนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์	44

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
ภาคสรุป	59
กรอบแนวคิดในการวิจัย	61
สมมติฐานการวิจัย	62
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	63
สถานที่ดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การทดสอบเครื่องมือ	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	71
ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อ	
การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	71
ลักษณะส่วนบุคคล	72
ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ	75
ลักษณะทางด้านสังคม	81
ตอนที่ 2 ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยง	
ไก่ไข่เชิงการค้า	84
ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต	84
ความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด	88
ตอนที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆกับความต้องการความช่วยเหลือด้านการ	
ผลิตและการตลาด ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	97
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม	
กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ด้านการ	
ผลิตและ การตลาด โดยรวม	100

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ด้าน การผลิต	103
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ด้าน การตลาด	106
ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิต และการตลาด ของไก่ไข่และไข่ไก่ของ เกษตรกรที่เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	109
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
สรุปผลการวิจัย	120
อภิปรายผลการวิจัย	125
ข้อเสนอแนะ	133
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	142
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	143
ภาคผนวก ข ภาพประกอบ	159
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	163

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลเกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่เป็นการค้า รายภาค ปีงบประมาณ 2555	9
2	ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า รายอำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2555	10
3	ราคาขายส่งไข่ไก่สดคละ ณ แหล่งผลิต (บาท/ฟอง)	26
4	จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ และ ปริมาณไข่ไก่ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ. 2555	64
5	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
6	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์	68
7	จำนวนร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล	74
8	จำนวน ร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัจจัยลักษณะด้านเศรษฐกิจ	79
9	จำนวน ร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัจจัยลักษณะด้านสังคม	83
10	จำนวน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับด้านความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	90
11	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ในพื้นที่ อำเภอสันทรายและกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	97
12	เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่ได้จากการวิเคราะห์	99
13	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า (ด้านการผลิตและการตลาด) โดยรวม	102
14	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิต	105
15	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการตลาด	108
16	จำนวน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิต และการตลาด ของไก่ไข่และไข่ไก่ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	114

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	วิธีการตลาดของผู้ประกอบธุรกิจค้าไข่ไก่และฟาร์มไก่ไข่	26
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	61
3	แผนที่อำเภอสนทราย และอำเภอสนกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	63

สารบัญภาพผนวก

ภาพผนวก

หน้า

1	ด้านหน้าฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่	160
2	สัมผัสภายในเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่	160
3	ภายในบริเวณฟาร์มไก่ไข่ (รถยนต์ขนไข่ โรงเก็บอาหาร โรงเก็บไข่ไก่ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า บ่อน้ำขาม่าเชื้อ และบ่อน้ำขาม่าก่อนเข้าโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่)	161
4	สภาพภายในโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่	162

บทที่ 1

บทนำ

การค้าไข่ไก่ในภูมิภาคเอเชียคิดเป็นร้อยละ 25 ของโลก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการค้าระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน การส่งออกไข่ไก่ของภูมิภาคเอเชียตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเท่าตัวจาก 204,000 ตัน เป็น 418,000 ตัน จากการขยายตัวการส่งออกของประเทศตุรกี มาเลเซีย จีน อินเดีย และไทย ทั้งนี้การส่งออกของจีนมีการขยายตัวอย่างมากจาก 65,000 ตันในปี 2543 เป็น 135,000 ตันในปี 2552 โดยส่งออกไปฮ่องกงถึงร้อยละ 85 ที่เหลือส่งไป มาเก๊า สิงคโปร์ และสหรัฐฯ ในขณะที่มาเลเซียมีการขยายตัวเพิ่มของการส่งออกไข่ไก่จนขึ้นสู่อันดับสองของโลกในปี 2552 ซึ่งส่วนใหญ่ส่งออกไปสิงคโปร์คิดเป็นร้อยละ 83 ประเทศตุรกีมีการขยายตัวการส่งออกไข่ไก่มากที่สุดจากจำนวน 4,000 ตัน ในปี 2543 เป็นประมาณ 90,000 ตัน ในปี 2552 มีตลาดคู่ค้าที่สำคัญคือ อิรัก และสาธารณรัฐอาหรับซีเรีย สำหรับประเทศไทยมีการขยายตัวการส่งออกอยู่ในอันดับห้า โดยมีการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 6,000 ตัน ในปี 2543 เป็นประมาณ 22,000 ตัน ในปี 2552 (ธานี ภาคอุทัย, 2555: ระบบออนไลน์)

การผลิตไข่ไก่ของประเทศไทยระหว่างปี 2550 – 2554 มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.64 ต่อปี เนื่องจากประสิทธิภาพการผลิตไข่ไก่ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการประมาณการปริมาณการผลิตไข่ไก่ ของศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ในปี 2554 มีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 10,045 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 9,787 ล้านฟอง ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 2.64 ปัจจุบันการเลี้ยงไก่ไข่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับปรุงพันธุ์และวิธีการเลี้ยง ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตไข่ไก่ของแม่ไก่ไข่ขึ้นกรงเพิ่มขึ้น โดยในปี 2554 อัตราการให้ไข่ของแม่ไก่ไข่ขึ้นกรงเฉลี่ย 292 ฟอง/ตัว/ปี และการบริโภคผลผลิตไข่ไก่ภายในประเทศร้อยละ 95.00-99.00 การบริโภคไข่ไก่ ทั้งประเทศปี 2550-2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.35 ต่อปี ในปี 2554 มีปริมาณการบริโภคไข่ไก่ 9,973.28 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 9,643.20 ล้านฟอง ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 3.42 (สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2555: ระบบออนไลน์)

ปัจจุบันการเลี้ยงไก่ไข่จัดเป็นอาชีพที่มีผู้นิยมเลี้ยงค่อนข้างมาก เนื่องจากไก่ไข่เลี้ยงง่าย ต้องการพื้นที่น้อย มีความสะดวกทั้งในด้านการจัดหาลูกไก่มาเลี้ยง อาหาร อุปกรณ์การให้อาหาร น้ำ วัคซีน และยารักษาโรค นอกจากนี้ยังได้มีนักวิชาการของหน่วยงานราชการ และบริษัทเอกชน ได้ค้นคว้าทดลองปรับปรุงพันธุ์ไก่ไข่ จากไก่พันธุ์แท้ให้กลายมาเป็นไก่พันธุ์ผสมหรือไก่ไฮบริดที่ให้ผลผลิตสูงกว่าเดิม สิ่งต่างๆเหล่านี้ส่งผลทำให้การเลี้ยงไก่ไข่ เจริญรุดหน้า สามารถผลิตไข่เพื่อใช้บริโภคภายในประเทศ และส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศในปีหนึ่งนับเป็นมูลค่าหลาย

ร้อยล้านบาท แต่เดิมการเลี้ยงไก่ไข่ของประเทศไทยไม่มีใครเลี้ยงแบบเป็นล่ำเป็นสัน โดยมากมักเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ อาศัยตามไถ่ถอนบ้าน ต้นไม้ หรือ โรงนา พันธุ์ไก่ที่เลี้ยงก็เป็นพันธุ์พื้นเมืองพวกไก่ตะเภา ไก่ฮู่ ไก่แจ้ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2467 หม่อมเจ้า สิทธิพร กฤดากร ทรงส่งไก่พันธุ์เล็กฮอร์นเข้ามาเลี้ยงเป็นครั้งแรกในประเทศไทย และหลวงสุวรรณ วาสกสถิจได้คิดค้นพัฒนาการเลี้ยงไก่ให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการปรับปรุงพันธุ์ไก่และการทดลองอีกหลายด้านที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการเลี้ยงไก่ไข่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (ภูวนาท นนทรี, ม.ป.ป.: 5-6) จากการขยายตัวของการเลี้ยงไก่ไข่มากขึ้น ทำให้รัฐบาลในช่วงนั้นได้เล็งเห็นความสำคัญของการเลี้ยงไก่ไข่ ว่าสามารถพัฒนาเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรได้ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2492-2497 รัฐบาลจึงอนุมัติเงินจำนวน 4.5 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนสนับสนุนโครงการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ โดยสนับสนุนด้านการสร้างฟาร์ม และเงินทุนหมุนเวียน ผลกำไรที่ได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ ทำให้เกษตรกรที่ร่วมโครงการ สามารถคืนเงินทุนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ปฐม เลาหะเกษตร, 2540: 8)

ปัญหาของการวิจัย

จากการรายงานผลการสำรวจกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในภาคเหนือ ของกรมปศุสัตว์ ในปี 2554-2555 พบว่าในพื้นที่ภาคเหนือ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จำนวน 8,468 ครัวเรือน มีจำนวนไก่ไข่ 6.26 ล้านตัว และส่วนใหญ่จะเลี้ยงกันมากใน จังหวัดเชียงใหม่ นครสวรรค์ เชียงราย และลำพูน ตามลำดับ (สำนักงานนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร, 2556) และจากรายงานของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ (กรมปศุสัตว์, 2556: ระบบออนไลน์) พบว่ามีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ทั้งสิ้น 1,411 ครัวเรือน มีจำนวนไก่ไข่ 2,319,918 ตัว ผลิตไข่ได้ประมาณวันละ 1,350,000-1,450,000 ฟองหรือประมาณ 492-529 ล้านฟอง/ปี ปี 2554 ราคาไข่ไก่เฉลี่ย 2.42 บาท/ฟอง คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,190-1,280 ล้านบาท/ปี และบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ที่จำหน่ายในเขตจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน ได้แก่ บริษัทเบทาโกร นอร์ทเทิร์นจำกัด บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ และบริษัทอาร์พีเอ็มฟาร์มแอนด์ฟีดจำกัด พบว่าเฉพาะเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน มีการสั่งซื้ออาหารจาก บริษัทเหล่านี้เป็นส่วนใหญ่ และข้อมูลของ สมาคมธุรกิจเวชภัณฑ์สัตว์ (2556: ระบบออนไลน์) กล่าวถึง คุณเจริญ นันโท อดีตประธานสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน เผยว่า สถานการณ์ไข่ไก่ในภาคเหนือยังลุ่มๆ ดอนๆ ราคาปรับไม่ได้ระดับเดียวกับภาคอื่น เนื่องจากจำนวนประชากรมีไม่มากนัก อีกทั้งยังมีอาหารให้เลือกหลายชนิดตามฤดูกาลต่างๆ ส่งผลให้การบริโภคไข่ไก่ค่อนข้างต่ำ ขณะที่ฟาร์มไก่ไข่มีจำนวนมาก รวมทั้งการขยายการผลิตเห็นได้จากการเข้าลูกไก่ของหลายฟาร์ม ส่งผลให้เกิดปัญหาผลผลิตไข่ล้นตลาดอยู่เป็นประจำ รวมทั้ง

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อยเลี้ยงตั้งแต่ 1,000 ถึง 10,000 ตัว แต่ขาดการติดต่อสื่อสาร จึงไม่ทราบแนวโน้มสถานการณ์ เมื่อราคาเริ่มลด ต่างคนต่างก็เทขายออกมา ราคาก็ยังตกต่ำรุนแรง สวนทางกับต้นทุนการผลิตที่ปรับขึ้นเรื่อยๆ ตามราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ และค่าขนส่ง โดยต้นทุนการผลิตของภาคเหนือสูง ในปัจจุบันราคาไข่ไก่คละหน้าฟาร์มต่างจากราคาในภาคกลางประมาณ 10 สตางค์ และจากข้อมูลดังกล่าว ที่มีการผลิต การเลี้ยง ที่มีจำนวนมากนี้ย่อมชี้นำ ทิศทาง และอนาคตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ รวมทั้งแนวโน้มการวางแผน การดำเนินการ ที่มีประสิทธิภาพ ด้านการผลิต และการตลาดในอนาคตของไข่ไก่ ได้มีการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ที่จะสามารถชี้แนะปริมาณความต้องการอาหาร ระบบตลาด หรือแนวคิดด้านการบริหารจัดการ ตลอดจนการศึกษา ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องดำเนินการ โดยเร่งด่วน ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ตั้งแต่มีการเริ่มต้นเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อประมาณ 30 ปีที่ผ่านมา ในปัจจุบันมีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเหลืออยู่น้อยมาก และที่สามารถพัฒนาขึ้นมาเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ได้ก็มีเพียงไม่กี่ฟาร์มเท่านั้นเช่น บุษกรฟาร์ม เป็นต้น แม้แต่เกษตรกรรายใหม่ๆที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ บางรายก็มักจะประกอบกิจการได้ไม่นานก็ต้องล้มเลิกกิจการไป และมีเกษตรกรรายใหม่หมุนเวียนเข้ามาเลี้ยงไก่ไข่อีกเป็นระยะๆ โดยเกษตรกรรายใหม่จะเข้ามาเลี้ยงช่วงที่ราคาไข่สูงและจะหยุดกิจการไปเมื่อราคาไข่ตกต่ำ เป็นวัฏจักรหมุนเวียนไปเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ต้องการจะทราบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะรูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่ และความต้องการด้านการผลิตและการตลาดอย่างไร กำลังประสบกับ ปัญหา อุปสรรค อะไรบ้าง และเกษตรกรเหล่านั้นต้องการสิ่งใด เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหา และอุปสรรค ที่พวกเขา กำลังประสบอยู่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่
2. ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ในจังหวัดเชียงใหม่

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการด้านการผลิตและการตลาด ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ในจังหวัดเชียงใหม่

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ด้านการผลิตและการตลาด ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า และผู้สนใจโดยทั่วไปดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงสภาพข้อมูลความเป็นจริงในด้านต่างๆและหลักการบริหารจัดการ ที่ถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

2. ทำให้ทราบข้อมูล ความต้องการด้านการผลิต และการตลาดของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการที่สนใจศึกษาเพื่อประกอบการค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของผู้สนใจต่อไป

4. ผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนา แนวทางการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า และจะเป็นแนวทางในการพัฒนา ธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตด้านต่างๆดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือ จะทำการศึกษาในด้านการผลิต การตลาด ปัญหาและอุปสรรค ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า เท่านั้น

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ใน 2 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่ คือ อำเภอสันทราย และ อำเภอสันกำแพง

3. ขอบเขตด้านประชากร ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ จำนวนตั้งแต่ 1,000 ตัวขึ้นไป จำนวน 168 ครัวเรือน จากเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ใน 2 อำเภอ จำนวนทั้งหมด 289 ครัวเรือน

4. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาระหว่าง เดือนพฤศจิกายน 2555 ถึง ตุลาคม 2556 ซึ่งเป็นข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงในช่วงระยะเวลานี้เท่านั้น

นิยามศัพท์ทั่วไป

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมของอำเภอสนทราย และ อำเภอสนคำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเลี้ยงไก่ไข่จำนวนตั้งแต่ 1,000 ตัวขึ้นไป

ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ หมายถึง ระยะเวลาของการเลี้ยงไก่ไข่ของผู้ให้ข้อมูล นับเป็นจำนวนปี ตั้งแต่เริ่มเลี้ยงจนถึงปัจจุบัน (เศษมากกว่า 6 เดือนจะปัดเป็นอีกปี)

ขนาดโรงเรือนที่เลี้ยงไก่ไข่ หมายถึง โรงเรือนไก่ไข่ที่เกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่จำนวนตั้งแต่ 1,000 ตัวขึ้นไป

แหล่งข้อมูลข่าวสารเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่จากสื่อมวลชน หมายถึง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ จากสื่อสารมวลชนแหล่งต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น ได้รับทั้งหมดกี่แหล่ง

การผลิต หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ เช่น เงินทุน ปัจจัยการผลิต แรงงาน การบริหารจัดการ และการสุขภาพ

การตลาด หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ เช่น ราคาไข่ไก่ ตลาดไข่ไก่ และช่องทางการจัดจำหน่ายไข่ไก่ และไก่ไข่

ความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ หมายถึง ความต้องการที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในด้านต่างๆของการเลี้ยงไก่ไข่ให้สำเร็จลง โดยแยกความต้องการได้ 2 ด้านใหญ่ คือ

1. ด้านการผลิต ได้แก่ เงินทุน ปัจจัยการผลิต แรงงาน การบริหารจัดการ และ การสุขภาพ

2. ด้านการตลาด ได้แก่ ราคาไข่ไก่ ตลาดไข่ไก่ และช่องทางการจัดจำหน่าย

โรงเรือนระบบปิด (evaporative cooling system house) คือ โรงเรือนระบบที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ ใช้ระบบการให้น้ำเย็นโดยการระเหยน้ำ ที่ทำให้อุณหภูมิของอากาศภายในโรงเรือนลดลง โดยอาศัยกฎธรรมชาติในการที่น้ำเปลี่ยนสถานะจากของเหลวเป็นละอองน้ำ

ขนาดเล็ก ซึ่งจะดูดความร้อนที่เรียกว่า ความร้อนแฝงเข้าไปทำให้อากาศบริเวณรอบๆ อุณหภูมิ ลดลง โดยมีลักษณะปิดทุกด้าน ด้านหัวโรงเรือนติดตั้งระบบทำให้เกิดละอองน้ำ โดยให้น้ำไหลผ่าน แท่งเยื่อกระดาษ ส่วนด้านท้ายโรงเรือนติดตั้งพัดลมขนาดใหญ่ เพื่อดูดอากาศภายในออกแล้วให้อากาศภายนอกผ่านเข้ามาทางด้านหัวโรงเรือน หมุนเวียนลักษณะแบบนี้เพื่อให้เกิดความเย็นภายใน โรงเรือน

ปัญหาและอุปสรรค ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ หมายถึง สภาพปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่ประกอบอยู่ มี 2 ด้านใหญ่ๆ คือ

1. ด้านการผลิต ได้แก่ ปัญหาเงินทุน ปัจจัยการผลิต แรงงาน การจัดการ และการ สุขาภิบาล

2. ด้านการตลาด ได้แก่ ราคาไข่ไก่ และ ตลาดไข่ไก่

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้ให้ข้อมูลได้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร (เกษตรตำบล) เจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์ หรือ เจ้าหน้าที่บริษัทฯ ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้เลี้ยงไก่ไข่ ตั้งแต่เริ่มเลี้ยงจนถึงปัจจุบัน

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในพื้นที่ อำเภอสันทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ และผลงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยการตรวจเอกสารประกอบด้วย

1. สถานการณ์ไก่ไข่ในประเทศไทย
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านการผลิต
 - 2.1 สถานการณ์การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
 - 2.2 ขนาดของฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้า
 - 2.3 ประเภทของการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
 - 2.4 หลักการจัดการที่จะช่วยให้การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าประสบผลสำเร็จ
 - 2.5 ปัญหาและอุปสรรค ในการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
 - 2.6 แนวทางการพัฒนาธุรกิจไก่ไข่เชิงการค้า
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตลาด
4. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ
5. แนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร
6. แนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ไก่ไข่ในประเทศไทย

ธานี ภาคอุทัย (2555:ระบบออนไลน์) ได้รายงานไว้ว่า ประเทศไทยมีการขยายตัวการส่งออกไข่ไก่อยู่ในอันดับห้าของโลก โดยมีการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 6,000 ตันในปี 2543 เป็นประมาณ 22,000 ตันในปี 2552

สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย (2555:71) รายงานไว้ว่าการผลิตภาพรวมสาขาสัตว์ปีกปี 2554 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาโดยสถานการณ์ปศุสัตว์ทั้งไก่เนื้อ ไก่ไข่ และน้ำนมดิบ มีสภาวะการผลิตที่ดีขึ้นจากปี 2553 กล่าวคือ ด้านการผลิตไข่ไก่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากแม่พันธุ์ไก่ไข่รุ่นใหม่ที่ให้ผลผลิตได้มากขึ้นประกอบกับประสิทธิภาพ

การผลิตไข่ที่ดีขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์และการเลี้ยง การเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมแพร่หลายในทุกภาคของประเทศ ซึ่งไข่ไก่เป็นอาหารที่สำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทย เพราะใช้ปรุงเป็นอาหารได้ง่ายและสะดวก อีกทั้งมีคุณค่าทางโภชนาการสูงและราคาถูก การเลี้ยงไก่ไข่ของประเทศไทยได้พัฒนาจากการเลี้ยงแบบพื้นบ้านมาเป็นการเลี้ยงในเชิงการค้า ทั้งในด้านพันธุ์ไก่ อาหาร และวิธีการเลี้ยงโดยมีบริษัทที่ประกอบธุรกิจด้านการปศุสัตว์เข้ามามีบทบาทและดำเนินการในลักษณะที่ครบวงจรคล้ายกับบริษัทผู้ดำเนินธุรกิจด้านไก่ไข่ในสหรัฐอเมริกา กล่าวคือการดำเนินธุรกิจจะแบ่งเป็นบริษัทย่อยหรือสาขางานต่างๆ เช่น ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ โรงฟักไข่ โรงงานอาหารแผนกการตลาด แผนกการส่งออกอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่ ยาและเวชภัณฑ์ไก่ไข่ เป็นต้น ซึ่งทำให้การดำเนินธุรกิจในแต่ละส่วนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2555: ระบบออนไลน์) ปริมาณการผลิตไข่ไก่ของประเทศไทย ในปี 2554 มีประมาณ 1 หมื่นล้านฟอง (สำนักงานนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร, 2556: ระบบออนไลน์) และในปี 2555 ได้มีการสำรวจเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ทั่วประเทศ ปรากฏว่ามีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รวมทั้งสิ้น 56,394 ครัวเรือน และมีไก่ไข่ทั้งสิ้น 51.12 ล้านตัว (กรมปศุสัตว์, 2556: ระบบออนไลน์) แยกการเลี้ยงเป็นภาคต่างๆ และแหล่งที่เลี้ยงที่สำคัญดังนี้

ภาคเหนือ มีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ 8,640 ครัวเรือน มีไก่ไข่ประมาณ 6.26 ล้านตัวหรือร้อยละ 12 ของปริมาณการเลี้ยงไก่ไข่ทั่วประเทศ แหล่งที่เลี้ยงมากที่สุดคือจังหวัดเชียงใหม่ นครสวรรค์ เชียงราย และลำพูน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รวม 1,411 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.54 ของจำนวนผู้เลี้ยงไก่ไข่ทั่วประเทศ

ภาคกลางและภาคตะวันออก เป็นแหล่งที่มีไก่ไข่มากที่สุด โดยมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ 14,326 ครัวเรือน มีจำนวนไก่ไข่ประมาณ 33.55 ล้านตัวหรือร้อยละ 66 ของปริมาณไก่ไข่รวมทั่วประเทศ แหล่งเลี้ยงมากที่สุดคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก และสุพรรณบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ 20,616 ครัวเรือน มีจำนวนไก่ไข่ประมาณ 7.46 ล้านตัวหรือร้อยละ 14 ของปริมาณการเลี้ยงไก่ไข่ทั่วประเทศ แหล่งเลี้ยงมากที่สุดคือ จังหวัดขอนแก่น หนองคาย ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด และ นครราชสีมา

ภาคใต้ มีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ 12,992 ครัวเรือน มีจำนวนไก่ไข่ประมาณ 3.84 ล้านตัวหรือร้อยละ 8 ของปริมาณการเลี้ยงไก่ไข่ทั่วประเทศ แหล่งเลี้ยงมากที่สุดคือจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง และสงขลา (ตาราง 1)

ตาราง 1 ข้อมูลเกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่เป็นการค้า รายภาค ปีงบประมาณ 2555

ภาค/จังหวัด	จำนวนสัตว์ (ตัว)	กลุ่มที่/(คร้วเรือน)				เกษตรกรที่ ไม่ได้เลี้ยง เป็นการค้า (คร้วเรือน)	รวม จำนวน เกษตรกร (คร้วเรือน)
		1	2	3	4		
		100-300	301-500	501-1,000	มากกว่า 1,000		
ยอดรวม	51,124,240	1,626	239	307	2,310	51,912	56,394
เหนือ	6,262,426	316	54	66	430	7,594	8,460
ตะวันออกเฉียงเหนือ	7,462,999	344	69	114	662	19,427	20,616
กลางและตะวันออก	33,557,836	378	62	69	933	12,884	14,326
ใต้	3,840,979	588	54	58	285	12,007	12,992
ยอดรวม	6,262,426	316	54	66	430	7,594	8,460
เชียงใหม่	2,319,918	28	1	12	190	1,180	1,411
ลำพูน	406,088	23	1	1	23	717	765
ลำปาง	138,406	5	-	-	17	398	420
แพร่	93,847	3	1	-	7	572	583
น่าน	88,242	60	11	6	5	1,123	1,205
พะเยา	86,474	6	-	-	14	151	171
เชียงราย	990,627	10	14	37	119	68	248
แม่ฮ่องสอน	1,655	1	1	-	-	135	137
อุดรดิตถ์	330,394	1	-	-	22	27	50
นครสวรรค์	995,346	30	7	2	6	503	548
อุทัยธานี	51,310	32	5	5	2	510	554
กำแพงเพชร	126,741	8	-	-	11	195	214
ตาก	5,201	8	3	-	-	240	251
สุโขทัย	3,942	7	1	1	-	110	119
พิษณุโลก	261,467	49	5	1	3	455	513
พิจิตร	255,133	28	2	1	1	225	257
เพชรบูรณ์	107,635	17	2	-	10	985	1,014

ที่มา: กรมปศุสัตว์ (2556)

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ (2556: 12) รายงานถึงการเลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการเลี้ยงไก่ไข่เป็นการค้า และไม่เป็นการค้าทั้งสิ้น 1,411 ครัวเรือน มีจำนวนไก่ไข่ 3,052,851 ตัว ผลิตไข่ได้วันละ 1.8–1.9 ล้านฟอง หรือปริมาณ 675–711 ล้านฟอง/ปี คิดเป็นมูลค่า 2,000–2,100 ล้านบาท/ปี และการผลิตไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ มีเพียงพอต่อความต้องการของตลาด และยังมีเหลือส่งไปขายต่างจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน อีกประมาณร้อยละ 40 ของปริมาณการผลิตทั้งจังหวัด เนื่องจากเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ มีความชำนาญในการเลี้ยงไก่ไข่ เพราะอยู่ใกล้แหล่งวิชาการ ตลาด และวัตถุดิบที่เป็นอาหารไก่ไข่ ตลอดจนมีสภาพภูมิอากาศที่อำนวยต่อการผลิตไข่ไก่ให้ได้ผลผลิตดีในแต่ละปีจะมีการนำเข้าไข่ไก่จากแหล่งผลิตอื่นในปริมาณเล็กน้อยเพื่อสนองความต้องการของตลาดในช่วงเทศกาลที่มีนักท่องเที่ยวมากเป็นครั้งคราวซึ่งแปรปรวนตามฤดูกาล

แหล่งเลี้ยงไก่ไข่ ที่มีการเลี้ยงไก่ไข่เป็นการค้ามากเป็นอันดับ 1 และ 2 ของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอสันทราย และสันกำแพง (ตาราง 2) ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรระดับกลางที่มีการรวมกลุ่มทางการตลาด โดยอยู่ในระบบของฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีอำนาจในการต่อรองหรือมีแหล่งตลาดไข่เป็นของตนเอง เกษตรกรอิสระที่เลี้ยงและส่งไข่เองจะมีน้อยประมาณร้อยละ 30 ของผู้เลี้ยงไก่ไข่ทั้งจังหวัด

ตาราง 2 ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นการค้า รายอำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2555

ภาค/จังหวัด	จำนวนสัตว์ (ตัว)	กลุ่มที่/(ครัวเรือน)				เกษตรกรที่ ไม่ได้เลี้ยง เป็นการค้า (ครัวเรือน)	รวมจำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)
		1	2	3	4		
		100-300	301-500	501-1,000	มากกว่า 1,000		
เชียงใหม่	2,319,918	28	1	12	190	1,180	1,411
1. เมืองเชียงใหม่	36,829	-	-	1	1	77	79
2. จอมทอง	392	-	-	-	13	4	17
3. แม่แจ่ม	104	-	-	-	-	10	10
4. เชียงดาว	4,794	-	-	-	1	21	22
5. ดอยสะเก็ด	173,586	2	-	-	16	65	83
6. แม่แตง	97,339	-	-	1	12	158	171

ตาราง 2 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	จำนวนสัตว์ (ตัว)	กลุ่มที่/(ครัวเรือน)				เกษตรกรที่ ไม่ได้เลี้ยง เป็นการค้า (ครัวเรือน)	รวมจำนวน เกษตรกร (ครัวเรือน)
		1	2	3	4		
		100-300	301-500	501-1,000	มากกว่า 1,000		
7. แม่ริม	17,611	-	-	-	1	37	38
8. สะเมิง	362	-	-	-	-	27	27
9. ฝาง	31,951	-	-	1	2	80	83
10. แม่ฮาย	504	-	-	-	-	33	33
11. พร้าว	28,919	1	-	-	7	4	12
12. สันป่าตอง	287,237	-	-	-	13	34	47
13. สันกำแพง	450,914	13	-	-	22	96	131
14. สันทราย	1,076,222	4	1	4	97	52	158
15. หางดง	45,880	--	-	3	11	12	26
16. ดอยเต่า	211	1	-	-	-	4	5
17. อมก๋อย	640	--	-	-	-	98	98
18. สารภี	63,235	3	-	1	7	205	216
19. เวียงแหง	411	-	-	-	-	28	28
20. ไชยปราการ	290	-	-	-	-	32	32
21. แม่ว่าง	153	-	-	-	-	21	21
22. แม่ฮอน	46	-	-	-	-	4	4
23. ดอยหล่อ	2,278	3	-	1	-	78	82
24. ฮอด	-	-	-	-	-	-	-
25. กัลยาณิวัฒนา	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ (2556)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นถึงสภาพการผลิตไข่ไก่ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ จะพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ได้ประสบปัญหาการขาดทุนและมีรายได้จากการผลิตไข่ไก่ที่ไม่แน่นอนราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้มีความผันผวน จึงทำให้รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ขาดเสถียรภาพ และเป็นผลทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ได้รับความเดือดร้อนจึงเป็นประเด็นที่สมควรต้องนำมาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหทั้งระบบเพื่อให้เกิดความมั่นคงในอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ และเกษตรกรยังคงสามารถยึดอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดได้ต่อไปตลอดจน เพื่อให้เกิดความกินดีอยู่ดีของเกษตรกรที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านการผลิต

สถานการณ์การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

ภูวนาถ นนทรี (ม.ป.ป.: 6-7) ได้กล่าวถึงระบบการเลี้ยงไก่ไข่ว่า ระบบการเลี้ยงหมายถึง ลักษณะการเลี้ยงโดยพิจารณาด้านการลงทุน การใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตลอดจนลักษณะการใช้หรือการจำหน่ายผลผลิตที่เกิดขึ้นกับระบบการเลี้ยงนั้นระบบการเลี้ยงไก่ไข่เป็นการค้าที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 2 ระบบคือ

1. การเลี้ยงแบบขังกรงคับ การเลี้ยงแบบขังกรงคับทำได้โดยการขังไก่ให้อยู่ในกรงที่ทำเป็นช่องๆพร้อมกับอุปกรณ์ให้น้ำและอาหาร ซึ่งมีทั้งกรงคับชั้นเดียวและแบบซ้อนกันหลายชั้น การเลี้ยงแบบขังกรงคับนี้เป็นที่นิยมมากในต่างประเทศโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาสมัยก่อนการเลี้ยงแบบขังกรงคับมักจะใส่ไก่ไว้ช่องละ 1 ตัว เพื่อความสะดวกต่อการคัดไก่ที่ให้ผลผลิตต่ำออกได้ง่าย แต่ในปัจจุบันเนื่องจากค่าก่อสร้างกรงคับสูงมาก และประกอบกับไก่พันธุ์ไข่ได้รับการปรับปรุงประสิทธิภาพและสายเลือดให้ดีขึ้นผู้เลี้ยงจึงได้หันมาใช้วิธีบรรจุไก่ในกรงคับตั้งแต่ 2-5 ตัวต่อช่อง โดยใช้ผลเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การให้ไข่ทั้งฝูงในแต่ละวันมาพิจารณาประสิทธิภาพของไก่ฝูงนั้นๆซึ่งเมื่อคำนวณแล้วจะได้ผลผลิตด้านเศรษฐกิจของการลดต้นทุนการผลิต

2. การเลี้ยงแบบขังรวม เป็นการเลี้ยงไก่ไข่แบบขังรวมกันเป็นฝูงใหญ่ภายในโรงเรือนเดียวกัน นับว่าเป็นวิธีเลี้ยงอีกแบบหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นทุกวันนี้ในต่างประเทศและในเมืองไทย นับตั้งแต่มีไก่พันธุ์ไข่ประเภทเลือดผสม หรือที่เรียกกันว่า ไก่ไฮบริด เนื่องจากไก่ไฮบริดที่เลี้ยงดูให้ออกต้องตามหลักวิชาการและคำแนะนำของผู้ผลิตไก่ให้มา จะทำให้ผลผลิตไข่อยู่ในระดับสูงสามารถลดต้นทุนในการจัดสร้างโรงเรือนแบบขังกรงคับซึ่งมีราคาแพงได้

นิต ชากังราว (2543: 102) ได้กล่าวไว้ว่า อาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ขาดต่อการผูกขาด และเสี่ยงต่อการขาดทุน และได้สรุปประเภทของการเลี้ยงไก่ไข่เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

กลุ่มแรก	กลุ่มผู้เลี้ยงรายย่อยที่เลี้ยงขนาด 1,000-10,000 ตัว มีร้อยละ 40
กลุ่มที่สอง	กลุ่มผู้เลี้ยงรายใหญ่ที่เลี้ยงเป็นแสนตัวขึ้นไป มีร้อยละ 40
กลุ่มที่สาม	กลุ่มผู้เลี้ยงที่เป็นบริษัทครบวงจร มีร้อยละ 20

นิต ชากังราว ยังกล่าวไว้อีกว่า ความก้าวหน้าในการเลี้ยงสัตว์ และอิทธิพลจากเจ้าดำรับพันธุ์ไก่และวัคซีน เข้ามาเผยแพร่อย่างกว้างขวางจึงทำให้มีการแข่งขันกันสูงขึ้นในทุกๆปีแต่ไม่มีใครกล้าผูกขาดการเลี้ยงไก่ไข่ได้ด้วยสาเหตุสามประการคือ

ประการที่หนึ่ง การเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพที่ทำได้เสรี บริษัทที่มีอยู่ 5 รายใหญ่ มีปริมาณการเลี้ยงอยู่ในจำนวน 20% ของจำนวนไก่ไข่ทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศไทย ซึ่งไม่น่าจะควบคุมตลาดได้

ประการที่สอง ต้นทุนจากการผลิตส่วนใหญ่เกิดจากราคาวัตถุดิบด้านอาหารเป็นสำคัญ จะเห็นว่าคนเลี้ยงไก่ไข่ต้องลงทุนไปกับค่าอาหารที่ผสมเองเป็นส่วนใหญ่โดยไม่อาจควบคุมราคาได้

ประการสุดท้าย การเลี้ยงไก่ไข่หากเป็นรายใหญ่ในภาวะราคาไข่ตกต่ำก็ยังพบปัญหาการขาดทุนมาก เนื่องจากภาวะค่าใช้จ่ายสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว

อรรธณ ชินราสี (2547: 49-53) ได้กล่าวถึงโรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่แบบ Evap. มีลักษณะดังนี้ โรงเรือนในอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เป็นระบบปิด ซึ่งสามารถควบคุมอุณหภูมิได้ ระบบที่นิยมใช้คือ ระบบการทำน้ำเย็นโดยการระเหยของน้ำเป็นระบบที่ทำให้อุณหภูมิของอากาศลดลงได้ โดยอาศัยกฎธรรมชาติในการที่น้ำเปลี่ยนสถานะจากของเหลวเป็นก๊าซ ซึ่งจะดูดความร้อนที่เรียกว่า ความร้อนแฝงเข้าไป ทำให้อากาศบริเวณรอบๆ อุณหภูมิลดลง ก็หมายความว่าทำให้ความร้อนลดลง โรงเรือนแบบนี้มีลักษณะปิดทุกด้านโดยใช้ผ้าใบพลาสติกที่เป็นม้วนเปิดปิดได้ทั้งสองด้านของโรงเรือน และภายในโรงเรือนจะมีฝ้าเพดาน ด้านหัวโรงเรือนติดตั้งระบบความเย็นด้วยน้ำ โดยให้น้ำไหลผ่านแผ่นเหยื่อกระดาษาทำให้เกิดความเย็น ซึ่งเป็นเยื่อกระดาษาที่ขุดไปมาและมีความหนาหลายชั้น ส่วนด้านท้ายโรงเรือนจะติดตั้งพัดลมขนาดใหญ่เพื่อดูดอากาศจากภายในออกไปข้างนอกและให้อากาศข้างนอกเข้ามาทางด้านส่วนหัวของโรงเรือนโดยผ่านระบบความเย็นด้วยน้ำ ทำให้เกิดความเย็นภายในโรงเรือน

ปฐม เลาหะเกษตร (2545: 27-70) ได้สรุปไว้ว่า พันธุ์ไก่ไข่ที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทยขณะนี้ มีอยู่ 3 ประเภทคือ

1. ไก่พันธุ์แท้ ไก่พันธุ์แท้ที่ยังมีเลี้ยงกันอยู่ในประเทศไทยคือ ไก่พันธุ์โร๊ค ไอสแลนด์แดง ไก่บาร์พลิมัธร็อก และไก่เล็กฮอร์นขาวหงอนจ๊ก โดยเฉพาะไก่พันธุ์โร๊ค ไอสแลนด์แดง ยังเป็นที่นิยมเลี้ยงพอสมควรตามฟาร์มไก่ไข่ขนาดเล็กเพราะสามารถนำไปใช้ผสมขยายพันธุ์เองได้และยังให้ไข่ดกพอสมควรแม้จะให้ไข่ฟองค่อนข้างเล็กในระยะแรกก็ตาม

2. ไก่ลูกผสม ได้แก่ไก่ลูกผสมระหว่างพ่อไก่พันธุ์โร๊ค ไอสแลนด์แดงกับแม่ไก่บาร์พลิมัธร็อก, พ่อไก่บาร์พลิมัธร็อกกับแม่ไก่พันธุ์โร๊ค ไอสแลนด์แดง ลูกผสมโร๊ค-ไฮบริด และลูกผสมสามสายเลือด คือ ลูกตัวเมียที่ได้จากการผสมระหว่างพ่อไก่พันธุ์โร๊ค ไอสแลนด์แดงกับแม่ไก่บาร์พลิมัธร็อก นำไปผสมกับพ่อไก่อยู่ ลูกผสมที่ได้จะมีเนื้อดี โตเร็วและไข่ดีพอสมควร เหมาะสำหรับนำไปเลี้ยงเป็นรายได้เสริมในชนบท

3. ไก่ไฮบริด ในบรรดาไก่ไฮบริด ด้วยกัน ไก่ไฮ-ไลน์ ที่ให้ไข่ฟองสีขาวเป็นไก่ไฮบริด ที่มีผู้นำเข้ามาในประเทศไทยเป็นพันธุ์แรกในปี 2508 ได้รับความนิยมแพร่หลายอยู่ระยะหนึ่ง แต่เนื่องจากให้ไข่เปลือกสีขาวจึงเสื่อมความนิยมและไม่มีใครสั่งเข้ามาอีก ไก่ไฮบริด ชนิดคัดเพศโดยอัตโนมัติเช่น ไก่ซูเปอร์ฮาโก้ ซึ่งเป็นไก่ที่ให้ไข่เปลือกสีน้ำตาลเข้มจึงได้ถูกนำเข้ามาแทนที่เมื่อประมาณ 20 กว่าปีมานี้ ไก่ไฮบริดที่น่าสนใจได้แก่ ไก่ไฮบริดชนิดมีขนสีจางกว่าไก่ซูเปอร์ฮาโก้ เป็นไก่ที่มีขนาดตัวเล็กกว่า ให้ไข่สีน้ำตาล ไข่ฟองโต และให้ไข่ดกพอๆกันหรือดีกว่าทั้งสามารถคัดเพศได้โดยอัตโนมัติ

พรศรี เหล่าจุสวัสด์ (2549: 15-21) ได้รายงานไว้ว่า โปรตีนเป็นสารอาหารที่จำเป็นสำหรับการสร้างเนื้อเยื่อต่างๆ เพื่อการเจริญเติบโตหรือชดเชยส่วนที่สูญเสียไป เป็นส่วนประกอบของเอ็นไซม์และฮอร์โมนทุกชนิด เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นเป็นวัยที่ร่างกายมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจึงต้องการโปรตีนที่มีคุณภาพดี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบคุณค่าโปรตีน โดยวัดเป็นประสิทธิภาพในการนำไปใช้สำหรับการเจริญของเซลล์ จะพบว่าไข่มีคุณค่าสูงสุด คือ ร้อยละ 93.7 เทียบกับ นมแคร์ร้อยละ 84.5 ปลาร้อยละ 76 และเนื้อร้อยละ 74.3 นับว่าไข่เป็นแหล่งโปรตีนที่มีคุณภาพดีที่สุดและราคาถูก

สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (2555: 117) รายงานไว้ว่าไข่เป็นอาหารโปรตีนราคาถูก เป็นอาหารของคนทุกวัย และทุกระดับทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ประชาชนในเมืองมีเวลาทำอาหารน้อยเพราะต้องทำงานในหน้าที่ของตนเองจนรัดตัวเลยไม่มีเวลาทำอาหารรับประทาน ไข่ไก่จึงเป็นอาหารที่สะดวกรวดเร็วและประหยัด ทำให้อัตราการบริโภคไข่ไก่ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ในขณะเดียวกันประสิทธิภาพและคุณภาพของผลผลิตจากฟาร์มก็ได้รับการพัฒนาจนอยู่ในแนวหน้าเช่นกัน จึงทำให้ประเทศไทยสามารถผลิตไข่ไก่ได้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศและเหลือส่งออก จากศักยภาพดังกล่าว

ทำให้มีแนวโน้มการขายตัวของฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ และการผลิตไข่ไก่ออกไปทั่วทุกภาคของประเทศไทยมากขึ้น

ขนาดของฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้า

ในการเลี้ยงไก่ไข่แต่ละท้องถิ่นจะมีขนาดของฟาร์มที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่นเงินทุนของผู้ดำเนินการ การบริหารจัดการด้านต่างๆ และตลาดไข่ไก่ เป็นต้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2519: 19) อ้างใน ทิพวรรณ ม่วงอำ (2546) ได้กล่าวไว้ว่าขนาดฟาร์มไก่ไข่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้จัดแบ่งขนาดฟาร์มออกเป็นขนาดต่างๆ ตามจำนวนไก่ที่เลี้ยง โดยแบ่งออกเป็น 3 ขนาดคือ

1. ฟาร์มขนาดเล็กมีจำนวนไก่ไข่ตั้งแต่ 500-2,999 ตัว
2. ฟาร์มขนาดกลางมีจำนวนไก่ไข่ตั้งแต่ 3,000-5,999 ตัว
3. ฟาร์มขนาดใหญ่มีจำนวนไก่ไข่ตั้งแต่ 6,000 ตัวขึ้นไป

ประเภทของการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

สุวิทย์ รัตนชัย (2539: 9 อ้างใน ทิพวรรณ ม่วงอำ, 2546) ได้รายงานถึง การเลี้ยงไก่เนื้อในปัจจุบันเป็นการเลี้ยงแบบเป็นการค้า เช่นเดียวกับการเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย การเลี้ยงไก่เนื้อในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทตามลักษณะการลงทุนของผู้เลี้ยง คือ

1. ประเภทเลี้ยงอิสระ ผู้เลี้ยงแบบนี้จะใช้เงินลงทุนของตัวเอง หรืออาจกู้เงินมาลงทุนในการสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตลอดจนซื้อลูกไก่ อาหาร และยาจากบริษัทใดก็ได้ โดยไม่มีข้อผูกพันกับบริษัทหรือตัวแทนของบริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายลูกไก่ อาหารสัตว์และยา ผู้เลี้ยงอิสระสามารถเลือกซื้อที่ใดก็ได้ตามใจชอบ และมีอิสระในการเลือกขายผลผลิตให้กับผู้ค้ารายใดก็ได้ แต่อาจเสี่ยงต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงของราคาไก่ในท้องตลาดมาก ผู้เลี้ยงไก่ประเภทนี้จะมีกำไรมากในช่วงที่ไก่มีราคาสูง แต่จะได้รับผลกระทบมากเมื่อไก่มีราคาตกต่ำดังนั้นผู้เลี้ยงไก่ประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงมากและมีตลาดรองรับที่แน่นอน

2. ประเภทรับจ้างเลี้ยง การเลี้ยงไก่เนื้อประเภทนี้ ผู้เลี้ยงจะต้องลงทุนด้านถาวรวัตถุ เช่น ที่ดิน โรงเรือน อุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าดอกเบี้ยและค่าแรงงาน

ส่วนค่าใช้จ่ายในด้านอาหาร ลูกไก่ และยาสัตว์ ผู้ว่าจ้างหรือบริษัทจะลงทุนเองทั้งหมด ตลอดจนได้เข้ามาช่วยเหลือด้านการเงิน การจัดการและวิธีการเลี้ยงให้อีกด้วย เมื่อไก่ได้ขนาดทางผู้ว่าจ้างหรือบริษัทจะเป็นผู้จับขายหรือส่งโรงฆ่า สำหรับผลตอบแทนที่ผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทนี้จะได้รับขึ้นอยู่กับจำนวนไก่ที่รอดตายและได้ขนาดน้ำหนักที่ต้องการ โดยจะได้รับค่าจ้างเลี้ยงประมาณตัวละ 1.00-1.50 บาท หรือการรับจ้างเลี้ยงคิดตามน้ำหนักตัวของไก่ โดยจะได้ค่าเลี้ยงกิโลกรัมละ 1.00 บาท การเลี้ยงไก่ประเภทนี้ผู้รับจ้างเลี้ยงไม่ต้องรับภาระความเสี่ยง ในด้านต้นทุนและราคาจำหน่ายเลย โดยทั่วไปแล้วผู้เลี้ยงไก่ประเภทนี้มักจะเป็นผู้ที่เคยเลี้ยงไก่อีก่อน และต้องเลิกเลี้ยงเพราะประสบกับการขาดทุน แต่มีโรงเรือนและอุปกรณ์อยู่แล้ว จึงหันมารับจ้างเลี้ยงไก่ให้กับบริษัทหรือตัวแทนเพื่อหารายได้

3. ประเภทประกันราคา ผู้เลี้ยงประเภทนี้จะใช้เงินทุนของตนเองหรือกู้มาลงทุนในการก่อสร้างโรงเรือนอุปกรณ์ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายอย่างอื่นๆ โดยผู้เลี้ยงจะทำสัญญาล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรกับทางบริษัทหรือตัวแทนในการซื้อลูกไก่ อาหารและยา ตลอดจนการตกลงราคาซื้อขายไว้ล่วงหน้า สำหรับปริมาณการเลี้ยงในแต่ละรุ่นนั้นบริษัทหรือตัวแทนจะเป็นผู้กำหนด ซึ่งทำให้ขาดอิสระในการขยายการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ แต่ผู้เลี้ยงประเภทนี้ไม่ต้องรับภาระความเสี่ยงเมื่อราคาลูกไก่หรืออาหารสูงขึ้น รวมทั้งลดความเสี่ยงทางด้านการตลาดตกต่ำอย่างไรก็ตามผู้เลี้ยงไก่ประเภทนี้จะมีกำไรไม่มากนัก เพราะมีการตกลงในเรื่องปริมาณที่เลี้ยง ราคาซื้อขายกันไว้ล่วงหน้า และจะเป็นราคาในระดับที่ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป

4. การเลี้ยงแบบเปิดบัญชีเงินเชื่อ การเลี้ยงไก่ประเภทนี้ผู้เลี้ยงมีภาระผูกพันกับพ่อค้าหรือตัวแทนบริษัท กล่าวคือ ผู้เลี้ยงจะเปิดบัญชีเงินเชื่อเกี่ยวกับลูกไก่ อาหาร และยาไก่ไว้กับพ่อค้าหรือตัวแทนในการลงทุน และต้องมีที่ดินสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ แรงงานและอื่นๆ ของตนเองทั้งหมด เมื่อเลี้ยงไก่ได้ขนาดส่งตลาด การขายไก่จะต้องขายผ่านพ่อค้าหรือตัวแทนดังกล่าว โดยพ่อค้าหรือตัวแทนเป็นผู้หาตลาดให้ และให้ผู้เลี้ยงเลือกขายในราคาตลาดในแต่ละวัน ในการจ่ายเงินของผู้ซื้อไก่ เมื่อตกลงซื้อขายกันเรียบร้อยแล้วจะต้องจ่ายผ่านพ่อค้าหรือตัวแทน ทั้งนี้เพื่อจะได้หักหนี้ค่าลูกไก่ อาหาร ยาและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ส่วนที่เหลือจึงจะเป็นรายได้ของผู้เลี้ยงทั้งหมด

อย่างไรก็ดีในปัจจุบันเนื่องจากราคาไก่เนื้อมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การเลี้ยงไก่เนื้อเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง ผู้เลี้ยงที่มีเงินทุนน้อยจึงหันไปเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคาและ รับจ้างเลี้ยงกันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงดังนั้นแนวโน้มในอนาคตการเลี้ยงไก่เนื้อของไทยจะมีแต่บริษัทผู้ทำธุรกิจครบวงจร โดยมีฟาร์มของตนเองและมีลูกค้าที่เลี้ยงแบบประกันราคาหรือรับจ้างเลี้ยง มาช่วยในการเลี้ยงไก่ให้มีปริมาณมากขึ้นอีกด้วย

หลักการจัดการที่จะช่วยให้การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าประสบผลสำเร็จ

การเลี้ยงไก่ไข่เป็นการค้าจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการต่างๆดังต่อไปนี้ (สุกิจ ชันธปราน, 2546: 235)

1. การศึกษาตลาดจำหน่ายที่แน่นอนก่อนที่จะดำเนินธุรกิจทางด้านนี้ เกษตรกรต้องศึกษาขีดความสามารถของตลาดเสียก่อน เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสำคัญในการเริ่มต้นว่าจะเลี้ยงจำนวนเท่าใดเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด การศึกษาถึงภาวะทางด้านการผลิตและการตลาดในอดีตย้อนหลังก็เป็นสิ่งสำคัญมาก เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลในการขยายการผลิตในอนาคตด้วย

2. ทุนดำเนินกิจการ เกษตรกรจะต้องมีทุนมากพออาจจะเป็นทุนของตนเองหรือมีแหล่งที่จะกู้ยืมได้เช่นธนาคารเป็นต้น การมีทุนไม่มากพออาจจะทำให้การทำฟาร์มต้องประสบความล้มเหลวกลางคันหรือจำเป็นต้องโอนกิจการไปให้คนอื่นเพราะทุนหมดเสียก่อน เงินทุนจะต้องเตรียมไว้ให้พร้อมก่อนที่จะเริ่มต้นเลี้ยงไก่ไข่ ทุนที่ใช้อาจจะจำแนกได้ดังต่อไปนี้

2.1 ทุนสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์ ปัจจุบันอุปกรณ์ต่างๆในการเลี้ยงไก่ไข่ได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นรางน้ำอัตโนมัติ รางอาหารอัตโนมัติ เครื่องกกลูกไก่ และเครื่องผสมอาหาร เป็นต้น อุปกรณ์ต่างๆเหล่านี้มีราคาแพง ซึ่งก็เป็นข้อคิดอันหนึ่งของเกษตรกรที่ต้องคำนึงถึงว่าเมื่อจัดซื้อมาแล้วจะคุ้มค่ากับการลงทุนและผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่

2.2 ทุนสำหรับโรงเรือนและบริเวณโรงเรือน การลงทุนก้อนนี้มีมีความสำคัญและเป็นเงินทุนก้อนใหญ่ที่เกษตรกรจะต้องเตรียมไว้ ยิ่งในปัจจุบันราคาที่ดินได้ปรับราคาสูงขึ้นมากแต่ราคาไข่ไก่ไม่ได้ปรับราคาขึ้นสูงตามราคาของที่ดิน การจัดการดัดแปลงที่ดินบริเวณฟาร์มและโรงเรือนเป็นสิ่งที่ต้องระมัดระวังควรศึกษาอย่างรอบคอบ เพราะในอนาคตอาจจะพบเข้ากับคำพังเพยที่ว่า “สร้างบ้านผิวดินจนบ้านพัง”

2.3 ทุนค่าอาหารและยา อาหารเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดที่ไก่ไข่จะต้องกินทุกวันเพื่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตไข่ ส่วนยาจำพวกปฏิชีวนะ (antibiotic) ที่ช่วยเสริมสร้างการเจริญเติบโต ยาที่ใช้ป้องกันโรคและรักษาโรค เกษตรกรควรมีทุนให้พร้อมสำหรับสิ่งเหล่านี้ด้วย เพราะเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีไว้ประจำฟาร์ม

2.4 ทุนค่าพ่อแม่พันธุ์ ถ้าเป็นฟาร์มที่มีการผลิตพ่อแม่พันธุ์เองต้นทุนการผลิตก็จะสูงมากแต่ก็คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่ถ้าไม่สามารถผลิตพ่อแม่พันธุ์เองได้ก็ต้องสั่งซื้อจาก

บริษัทผู้ผลิต ซึ่งราคาถูกไก่และไก่สาวมีราคาสูงมากโดยถูกไก่อายุ 1 วันราคาตัวละ 27 บาทและไก่สาวราคาตัวละ 135 บาท

2.5 ทุนค่าแรงงาน ฟาร์มที่มีขนาดเล็กอาจจะใช้แรงงานภายในครอบครัวไม่จำเป็นต้องจ้างแรงงาน แต่สำหรับฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่จะต้องจ้างแรงงานช่วยในการเลี้ยงคังนั้นจึงต้องเตรียมเงินไว้สำหรับค่าแรงงานด้วย

3. มีผังฟาร์มที่ดีและถูกต้องตามหลักวิชาการ การจัดวางผังฟาร์มที่ดีให้ถูกต้องตามหลักวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการทำฟาร์มไก่ไข่ หากวางผังฟาร์มไม่ดีขาดหลักวิชาการที่ถูกต้องเสียแต่แรกแล้ว ก็จะส่งผลให้การขยายฟาร์มต่อไปในอนาคตเป็นไปอย่างลำบาก ยากต่อการจัดการและการป้องกันโรค นอกจากนี้การวางผังฟาร์มเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมาก เช่นเดียวกับการเลือกทำเลในการเลี้ยง หากวางผังฟาร์มดีแล้วจะทำให้ระบบการจัดการและเลี้ยงดูไก่ไข่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงคือจะต้องวางผังฟาร์มให้มีความสะดวกมากที่สุดในด้านการจัดการด้านต่างๆ โรงเรือนควรจัดให้เป็นแถวเป็นแนว บริเวณบ้านพักและบริเวณพักผ่อนควรแยกออกจากเขตเลี้ยงไก่โดยเด็ดขาด

4. มีแบบของโรงเรือนและอุปกรณ์ที่ดีและมีการจัดการภายในโรงเรือนโดยทั่วไปลักษณะของโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่นั้นควรมีการจัดวางรูปแบบให้สะดวกต่อการเข้าไปปฏิบัติการเลี้ยงและการรักษาความสะอาด มีอากาศเย็นสบายไก่อยู่ได้ปรกติสุข ปลอดภัยจากอันตรายและศัตรูแม้กระทั่งแสงหรือเสียงที่รบกวน โรงเรือนจะต้องมีการระบายอากาศได้ สามารถป้องกันการติดต่อแพร่ระบาดของโรคและพยาธิต่างๆได้ ไซยา อู๋สูงเนิน (2543: 13-14) ได้สรุปคุณลักษณะโดยทั่วไปของโรงเรือนไก่ไข่ว่าควรมีลักษณะหรือคุณสมบัติดังนี้

4.1 สามารถป้องกันแดดลม และฝนได้โดยตั้งโรงเรือนตามแนวทิศตะวันตก-

4.2 ภายในโรงเรือนมีการระบายอากาศที่ดีเย็นสบาย

4.3 สามารถป้องกันศัตรูที่จะมารบกวนได้เช่นนกหนู และแมว

4.4 ห่างจากที่ชุมชนพอสมควรและฟาร์มไม่ควรอยู่ต้นลมเพราะกลิ่นจากมูลไก่อาจรบกวนสุขภาพและอนามัยของคนอื่นได้

4.5 รักษาความสะอาดได้ง่ายเป็นที่เนินลาด น้ำไม่ท่วม ขังและและไม่รกรุงรัง

4.6 เป็นแบบที่สร้างง่ายราคาถูกและสามารถใช้สิ่งก่อสร้างส่วนใหญ่ที่หาได้
ง่ายในท้องถิ่น

4.7 ถ้าหากสร้างโรงเรือนหลายๆหลังไม่ควรเป็นเรือนแฝด โรงเรือนแต่ละหลังควรอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 10 เมตรเพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวกและลดความชื้น

4.8 ควรมีอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นสำหรับไก่ไข่แต่ละประเภทประจำโรงเรือนไม่ปะปนกัน

4.9 โรงเรือนควรสะดวกต่อการเข้าไปปฏิบัติงานและดูแลไก่

5. จัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่ดีมาเลี้ยง โดยต้องพิจารณาให้เหมาะสมตามเกณฑ์ดังนี้

5.1 มีคุณสมบัติเด่นในเรื่องให้ไข่ฟองโต ไข่ดก เปลือกไข่แข็ง สีเปลือกไข่สวย ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ

5.2 ให้ไข่ทนและนาน มีอัตราไข่เฉลี่ยต่อฝูงสูง เป็นไก่ที่สุขภาพแข็งแรง เลี้ยงง่าย ปลอดภัยจากโรคต่างๆ

5.3 ใช้ปริมาณอาหารในการผลิตไข่ต่อฟองน้อย มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารให้เป็นไข่ได้สูง

5.4 มีประวัติชื่อเสียงดีในเรื่องของการเลี้ยงง่าย กินอาหารน้อย ให้ไข่ดก ไข่ฟองโต ไข่ทนและนาน

5.5 เป็นพันธุ์ไก่ที่มาจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้เป็นที่รู้จักกว้างขวางในวงการของผู้เลี้ยงไก่ไข่โดยทั่วไป

5.6 เลี้ยงด้วยอาหารที่ดีและมีคุณภาพสูง อาหารที่ดีและมีคุณภาพมาตรฐานนั้นถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการเลี้ยงไก่ไข่ เพราะร้อยละ 65 ของต้นทุนการผลิตไก่ไข่คือค่าอาหาร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2553: 19) การจัดหาอาหารที่ดีมาเลี้ยงจึงสำคัญมาก โดยพิจารณาถึงอัตราส่วนของโปรตีนไขมันเกลือแร่และกาก

5.7 การจัดการสุขาภิบาลและการป้องกันโรคที่ถูกต้องหลัก ในการจัดการสุขาภิบาลและป้องกันโรคที่ถูกต้องนั้นมีข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้

5.7.1 ป้องกันไม่ให้แสงแดดส่องและฝนสาดเข้าไปในโรงเรือนได้

5.7.2 จัดระบบการระบายอากาศภายในโรงเรือนให้ดีที่สุด

5.7.3 ป้องกันสัตว์อื่นที่เป็นพาหะนำโรคเข้ามาในฟาร์ม

5.7.4 เลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรือนเดียวกันและมีอายุเท่ากัน

5.7.5 จัดให้มีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรคสำหรับล้างเท้าก่อนเข้าฟาร์มในโรงเรือนแต่ละหลัง

5.7.6 บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องภายในฟาร์มไม่ควรให้เข้าไปใกล้โรงเรือน

5.7.7 ควรออกกฎบังคับไม่ให้พนักงานที่เลี้ยงไก่ไข่เดินไปมาหาสู่กันในโรงเรือนแต่ละหลัง

5.7.8 ทำวัคซีนป้องกันโรคตามโปรแกรมที่กำหนด

5.8 ศึกษาหาความรู้ทางด้านวิชาการและประสบการณ์ในการเลี้ยงอยู่อย่างสม่ำเสมอการจัดการด้านการเลี้ยงควรให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ถ้าเกษตรกรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านนี้โดยตรงแล้วก็จะเป็นการดี ในขณะที่เดียวกันการไปปรึกษาผู้ที่เคยทำฟาร์มมาก่อนหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญก็จะช่วยให้การทำฟาร์มไก่ไข่ประสบผลสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น ฉะนั้นอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่เกษตรกรจะมีรายได้ที่แน่นอนมั่นคงและต่อเนื่องกันทุกวันจนกระทั่งปลดไก่เก่าขายออกไป การประกอบอาชีพนี้ สุกิจ ชันธปราบ (2546: 272) ได้เปรียบเทียบว่าเหมือนกับ “น้ำซึมบ่อทราย” คือมีรายได้ต่อเนื่องทุกวันสามารถนำเงินรายได้มาหมุนเวียนเป็นค่าอาหาร ค่าพันธุ์ไก่สำหรับรุ่นต่อไปได้อีก แต่อย่างไรก็ตามการประกอบอาชีพนี้เกษตรกรจะต้องมีการศึกษาหาความรู้ฝึกฝนความชำนาญทั้งในด้านการเลี้ยงและการดูแลเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ได้ผลผลิตสูงไข่ฟองโตมีราคาดีเป็นที่ต้องการของตลาด

มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์ (ม.ป.ป.: 180) กล่าวว่า การเลี้ยงไก่ไข่ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยการจัดการบางประการดังต่อไปนี้

1. ใช้อาหารที่มีคุณภาพดีและมีสูตรอาหารถูกต้องตามระยะอายุของไก่
2. ควบคุมน้ำหนักไก่อย่างถูกต้องตามระยะของการเจริญเติบโต
3. ควบคุมการกินอาหารของไก่อย่างถูกต้อง
4. ควบคุมให้แสงสว่างอย่างถูกต้อง
5. ดูแลเอาใจใส่อย่างดี
6. ตัดปากอย่างถูกต้อง
7. มีการสุขาภิบาลที่ดีและมีการทำวัคซีนป้องกันโรคอย่างถูกต้อง

ปัญหาและอุปสรรค ในการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงไก่ไข่พอจะแยกสภาพของปัญหาได้ 2 ประเด็นใหญ่ๆคือ 1) ปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างเลี้ยงไก่ไข่ และ 2) ปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตและการตลาดไก่ไข่

1. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างเลี้ยงไก่ไข่

ในการเลี้ยงไก่ไข่แม้ว่าเกษตรกรได้ดูแลเอาใจใส่ในการเลี้ยงดูเป็นอย่างดีแล้วแต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่คิดไม่ถึงเกิดขึ้นอยู่เสมอในระหว่างเลี้ยงไก่ไข่ดังนี้ (ปฐมเกาเหเกษตร, น.ป.ป.: 197)

1.1 ปัญหาเรื่องไก่สาวไม่ยอมไข่ในรัง ปัญหานี้จะเกิดในกรณีเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อยรวมฝูง ซึ่งไก่จะไข่เรียงลาดตามที่ต่างๆ เสมอ สาเหตุสำคัญเกิดจากในเล้ามีรังไข่อยู่น้อย มีแสงสว่างมากเกินไป และการย้ายไก่สาวเข้าคอกไข่ช้าเกินไป

1.2 ปัญหาเรื่องไก่จิกชนกัน ปัญหานี้จะมีมากในกรณีที่เลี้ยงไก่รวมกันมากๆ โดยเฉพาะในระยะไก่สาวที่กำลังถูกจำกัดอาหาร สาเหตุที่ไก่จิกชนกันนั้นมาจากไก่ขาดธาตุอาหาร มีอาหารกินไม่พอ อากาศในคอกระบายไม่ดี และตัวไก่อาจมีเหาไรเกาะอยู่

1.3 ปัญหาไก่หมดลูกทะเล็ก การทะเล็กของมดลูกเกิดจากเยื่อรอบทวารฉีกขาดมักเกิดในไก่สาวเริ่มไข่ ซึ่งอาจเกิดจากการฉีกขาดของเยื่อรอบทวารในขณะที่ไก่สาวเบ่งไข่ อวัยวะส่วนนี้ไปกระทบกับพื้นกรงคอกหรือวัตถุรองพื้นรังไข่จนทำให้ฉีกขาด หรือโดนไก่ตัวอื่นจิกบริเวณปากมดลูกในขณะที่เบ่งไข่ทำให้มดลูกทะลักออกมา ถ้าแก้ไขไม่ทันไก่อาจตายได้

1.4 ปัญหาเรื่องไก่จิกไข่กินตามปกติแม่ไก่จะไม่จิกไข่ของมันกินแต่ถ้าเมื่อใดที่มันได้ลิ้มรสไข่แล้วรู้ว่าอร่อยมันจะเริ่มมีนิสัยจิกไข่กิน สาเหตุสำคัญมาจากไข่แตกหรือบุบร้าวจนไข่ขาวไหลออกมาดังนั้นเกษตรกรต้องสนใจหมั่นตรวจตราดูว่าไข่บุบแตกร้าวบ้างหรือไม่

1.5 ปัญหาเรื่องไข่มีจุดเลือดจุดเนื้อในไข่ จุดเลือดหรือจุดเนื้อคือก้อนเลือดที่อยู่บนไข่แดงอาจเป็นสีแดงสดหรือสีดำเกิดจากการแตกของเส้นเลือดที่อยู่รอบเยื่อหุ้มไข่แดงบนรังไข่ จึงทำให้มีเลือดติดไข่แดงมาด้วย มีสาเหตุมาจากในอาหารไก่อาจมียาเสริมพวกสารหนูผสมอยู่และน้ำที่ไก่กินสกปรกมาก

1.6 ปัญหาไข่แดงมีจุดกระ อาจเป็นจุดกระเล็กน้อยหรืออาจเป็นจุดกระบนไข่แดงทั้งใบก็ได้มีสาเหตุจากสารพิษตกค้างอยู่ในเมล็ดฝ้ายที่ใช้ผสมอาหาร และวัสดุรองพื้นคอกมียางไม้ติดอยู่

1.7 ปัญหาไข่ขาวเหลวเป็นน้ำ โดยปกติไข่สดเมื่อค่อยๆ ออกดูไข่ขาวจะข้นและไม่ขยายวงกว้างออกห่างจากไข่แดงมากนัก ปัญหาไข่ขาวเหลวเป็นน้ำมีสาเหตุมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมในการเลี้ยงดู เช่นอากาศไม่ดี อากาศร้อน ไก่เป็นโรค ในคอกมีแก๊สแอมโมเนียมาก เก็บไข่ไว้นานเกินไปทำให้มีไข่เหลืองเป็นต้น

1.8 ปัญหาเรื่องไก่ชอบฟักไข่ ทำให้มีผลเสียคือมันจะหยุดให้ไข่และจะผสมลงจนอาจถึงตายได้สาเหตุเกิดจากมีรังไข่ไม่พอสำหรับไข่ อากาศร้อนอบอ้าว ให้น้ำและอาหารไม่พอกิน หรือเก็บไข่น้อยครั้งเกินไปทำให้มีไข่เหลือง

1.9 ปัญหาเปลือกบาง ไข่เปลือกบางเกิดจากปัจจัยหลายอย่างซึ่งนักวิจัยเองก็ไม่สามารถแก้ไขได้จากการคัดพันธุ์ วิธีแก้ไขไม่ให้ไข่เปลือกบางก็จะต้องเสริมแคลเซียมและวิตามินดีลงในอาหารให้มาก โดยการเพิ่มเปลือกหอยลงในอาหารไก่ให้เพียงพอต่อปริมาณความต้องการ

1.10 ปัญหาไก่ให้ไข่ต่ำกว่ามาตรฐาน อัตราการไข่ของไก่จะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับพันธุ์ไก่ การเลี้ยงดูอาหาร และสุขภาพของไก่ โดยปกติแล้วถ้าไม่มีปัญหาเหล่านี้ไก่ควรจะไข่ได้สูงสุดไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากนั้นจะค่อยๆลดลงร้อยละ 2-4 ต่อเดือน ดังนั้นเกษตรกรควรจะพึงตระหนักถึงปัญหาทั้ง 4 ประการนี้และหมั่นดูแลเอาใจใส่จัดการสุขภาพ ভালอย่างดีแล้วปัญหานี้จะหมดไป

1.11 ปัญหาไก่ไข่ลดลงอย่างกะทันหัน มีสาเหตุมาจากไก่เป็นโรคและเกิดความบกพร่องในการเลี้ยงดู เช่นอาหารและน้ำไม่เพียงพอ อากาศเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน เป็นต้น

1.12 ปัญหาไก่ไข่ลดเมื่ออากาศร้อน ในเดือนเมษายน-พฤษภาคมของทุกปีจะมีอากาศร้อนทำให้ไก่ไข่กระทบกระเทือนมาก ไก่ไข่ลดลงและไข่ฟองเล็กด้วย วิธีแก้ไขคือให้ไก่กินอาหารมากขึ้นโดยเปิดไฟให้กินอาหารตอนกลางคืนและเช้ามืด เสริมวิตามินแร่ธาตุในอาหารและจัดน้ำเย็นใหม่สะอาดให้ไก่ตลอดเวลา

1.13 ปัญหาเรื่องแมลงวัน แมลงวันนอกจากเป็นพาหนะแพร่เชื้อโรคและพยาธิแล้วยังก่อความรำคาญให้แก่คนและไก่อีกด้วย เกษตรกรต้องหาทางกำจัดแมลงวันให้หมดไป

1.14 ปัญหาไก่มูลเหลวเป็นน้ำ ปัญหานี้มักเกิดในกรณีเลี้ยงไก่ในกรงตับ ไก่ถ่ายมูลเหลวก่อปัญหาเรื่องแมลงวันรบกวนและไม่สะดวกในการเก็บกวาดมูลไก่ ทำให้คอกชื้นก่อให้เกิดเชื้อโรคและพยาธิได้ง่าย

1.15 ปัญหาไก่ขาอ่อนเมื่อเริ่มไข่ใหม่ๆ ปัญหานี้มักเกิดกับไก่ที่เลี้ยงในกรงตับ ซึ่งจะพบอยู่บ่อยๆว่าไก่สาวบางตัวมีอาการขาอ่อนหมอบอยู่กับพื้น กินน้ำอาหารไม่ได้และจะผอมตายในที่สุดมีสาเหตุจากไก่สาวให้ไข่มากเกินไปและในอาหารมีปริมาณแคลเซียมน้อยเกินไป แก้ไขได้โดยบังคับให้ไก่สาวหยุดไข่ชั่วคราว โดยให้ข้าวโพดบดผสมเปลือกหอยกินแทนอาหาร 4-5 วัน อาการก็จะหายไป

1.16 ปัญหาไข่ฟองเล็กเกินไป มีสาเหตุมาจากไก่กินอาหารและน้ำไม่พอ อากาศร้อนเกินไปไก่ไข่ตกเกินไปและไก่อาจจะเป็นโรค

1.17 ปัญหาไข่ฟองโตเกินไป เกษตรกรโดยทั่วไปมักต้องการให้ไข่ฟองโตยิ่งโตมากยิ่งดี แต่ถ้าเลี้ยงไก่จำนวนมากแบบการค้ำถ้าไข่ฟองโตมากเกินไป ก็มีปัญหารื่องตลาดและไข่ใส่ถาดไม่ได้หรือใส่ได้แต่ก็ซ้อนกันไม่ได้ทำให้ไข่แตกเสียหายได้

2. ปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตและการตลาดไข่ไก่

สภาพปัญหาและอุปสรรคโดยทั่วไปที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่กำลังประสบอยู่
พอจะแยกสภาพปัญหาได้ 2 ประการคือ ปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตและด้านการตลาด

2.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิต

2.1.1 ขาดการวิจัยพันธุ์และการรับรองพันธุ์ ปัจจุบันไก่ไข่ที่เลี้ยงใน
เชิงการค้าภายในประเทศจะต้องนำพันธุ์จากต่างประเทศเข้ามาขยายพันธุ์ทั้งสิ้น และการนำเข้ามา
ส่วนใหญ่เป็นบริษัทเอกชนผู้เกี่ยวข้องภายในประเทศ โดยไม่ได้มีการวิจัยเพื่อสร้างสายพันธุ์ไก่ไข่
ขึ้นเองอีกทั้งภาครัฐบาลก็ไม่ได้เข้าร่วมทดสอบ เพื่อรับรองว่าสายพันธุ์ใดดีและเหมาะสมควรที่
จะส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยง

2.1.2 ต้นทุนการผลิตสูง ต้นทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ร้อยละ 65 ของ
ต้นทุนทั้งหมดเป็นค่าอาหาร ดังนั้นอาหารไก่ไข่จึงเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญในการผลิตไก่ไข่และ
มีผลต่อเกษตรกรที่จะมีกำไรหรือขาดทุน และตั้งแต่ปีพ.ศ. 2530-2542 ราคาอาหารผสมสำเร็จไก่ไข่
มีแนวโน้มสูงขึ้นโดยตลอดมาในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.29 ต่อปี (กองนโยบายและแผนพัฒนา
การเกษตร, 2543: ระบบออนไลน์) ทั้งๆที่วัตถุดิบที่ใช้เป็นส่วนประกอบอาหารสัตว์เกือบทั้งหมด
สามารถผลิตได้เองภายในประเทศ เช่นรำข้าวโพด ถั่วเหลือง และปลาป่น เป็นต้น แต่ราคาก็ไม่
แน่นอนเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอยู่เสมอและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในปัจจุบันซึ่งมีการ
ตื่นตัวในการเลี้ยงสัตว์กันมากขึ้นทั้ง ไก่เนื้อ ไก่เนื้อและสัตว์น้ำทำให้วัตถุดิบอาหารสัตว์บางชนิดขาด
แคลนและมีราคาแพงขึ้น จากการที่เกษตรกรมักนิยมใช้อาหารผสมสำเร็จจากบริษัทผู้ผลิตอาหาร
สัตว์ ซึ่งราคาอาหารมีราคาสูงและการขึ้นลงของราคาก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคาของวัตถุดิบที่เป็นต้นทุน
การผลิตที่แท้จริง นอกจากนี้ในกรณีที่วัตถุดิบหลักบางชนิดมีราคาสูงบริษัทผู้ผลิตอาหารก็จะ
ปรับเปลี่ยนสูตรอาหารอย่างกระชั้นชิด ทำให้มีผลต่อเนื่องถึงผลผลิตไข่ตลอดจนรายได้ของ
เกษตรกรด้วย

2.1.3 การลงทุนสูง ปัจจุบันราคาที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เช่น โรงเรือน
และอุปกรณ์มีราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ทำให้เกษตรกรที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ดินที่ได้รับการ
พัฒนาจะพากันเลิกกิจการและขายที่ดินที่เป็นฟาร์มไก่ไข่ไป และเกษตรกรรายใหม่ที่จะเข้ามา
ประกอบธุรกิจไก่ไข่ต้องประสบปัญหาในด้านเงินลงทุน ซึ่งต้องใช้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทั้งค่า
ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ทำให้ต้องไปหาแหล่งเลี้ยงซึ่งอยู่ห่างไกลชุมชนและตัวเมือง ซึ่งก็จะประสบ
ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่งและสาธารณูปโภคด้วย

2.1.4 ขาดแคลนแรงงาน การเลี้ยงไก่ไข่แรงงานเป็นสิ่งสำคัญและ
จำเป็นมาก แต่ในปัจจุบันได้มีโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆเกิดขึ้นมากมาย แรงงานในชนบทหันไป

ทำงานโรงงานในเมืองจึงทำให้แรงงานในภาคเกษตรกรรมขาดแคลน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในขณะนี้มาก (สมาคมธุรกิจเวชภัณฑ์สัตว์, 2556: 1)

2.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาด

2.2.1 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายไม่มีเสถียรภาพปรับตัวสูงขึ้นและลดลงอย่างรวดเร็วเป็นอุปสรรคต่อการวางแผนด้านการผลิตและการหาตลาดรองรับโดยมีสาเหตุมาจาก

- ปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดขาดความสม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศและการเกิดขึ้นของฟาร์มขนาดเล็กซึ่งมักจะประกอบกิจการได้ไม่นานก็ต้องล้มเลิกกิจการไปและมีเกษตรกรรายใหม่หมุนเวียนเข้ามาลงทุนเป็นระยะๆ ปัญหาของปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดขาดความสม่ำเสมอ สาเหตุที่สำคัญที่สุดคือสถานการณ์ของราคาไข่ในตลาดที่มีความผันผวนอย่างมากและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่าในช่วงที่ราคาไข่สูงซึ่งมักจะอยู่ระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายนของทุกปี เป็นมูลเหตุจูงใจให้เกษตรกรหันมาลงทุนในการสร้างฟาร์มไก่ไข่ในทางตรงกันข้ามระหว่างเดือนตุลาคม-มีนาคมราคาไข่มักจะตกต่ำ เช่นในปี 2551 ราคาไข่ไก่ละในเชิงใหม่ที่สูงไข่รับซื้อราคา 2.23 บาท ซึ่งต่ำกว่าต้นทุนการผลิตในปีนั้นประมาณ 0.10 บาท (สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร, 2555: 117) ทำให้เกษตรกรบางรายต้องเลิกกิจการไป

- ตลาดรองรับไข่ไก่มีจำกัดอยู่เฉพาะการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งขาดความยืดหยุ่นในการสนองตอบต่อปริมาณไข่ไก่ที่มีมากขึ้น จนทำให้มีไข่ไก่เกินความต้องการจำนวนมากในบางฤดู (สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย, 2543: 18)

2.2.2 เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองในการจำหน่าย โดยเฉพาะเกษตรกรที่มีฟาร์มขนาดเล็กจะอยู่ในลักษณะต่างคนต่างขาย การจัดกลุ่มหรือองค์กรของเกษตรกรยังไม่มีคามเข้มแข็งและเป็นอิสระเท่าที่ควรทำให้ราคาจำหน่ายไข่ไก่ต่ำกว่าระดับที่ควรจะเป็น

2.2.3 ลักษณะโครงสร้างการตลาดมีความซับซ้อน ไข่ไก่ก็เช่นเดียวกับผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ ที่การกำหนดราคามักจะเป็นอำนาจของพ่อค้าคนกลางเนื่องจากพ่อค้าคนกลางมีน้อยราย การกำหนดราคาซื้อขายภายในประเทศก็ใช้อุปสงค์และอุปทานในขณะนั้นและราคาส่งออก ทั้งๆ ที่เมื่อเปรียบเทียบปริมาณการส่งออกกับปริมาณการบริโภคภายในแล้วปริมาณการส่งออกมีน้อยมาก อีกทั้งการกำหนดราคาก็ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนการผลิตของเกษตรกรด้วย

2.2.4 การจัดชั้นมาตรฐานของไข่ไก่เป็นเกรดต่างๆ โดยน้ำหนักที่แตกต่างกันดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ไข่ไก่บางเกรดขายได้ยากเนื่องจากไข่ไก่ที่เล็กเกินไป

ส่วนฟองที่โตก็ราคาสูง ซึ่งตามความรู้สึกของผู้บริโภคเป็นอุปสรรคในการจำหน่าย อีกทั้งผู้บริโภคก็ไม่อาจทราบได้ว่าไข่ไก่ที่คัดแยกเกรดขายจะได้ขนาดตรงตามมาตรฐานและราคาที่ตั้งไว้หรือไม่

2.2.5 อัตราการบริโภคไข่ไก่ของคนไทยอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่ใกล้เคียงทำให้ตลาดรองรับมีจำกัด

2.2.6 การส่งออกต้องประสบกับปัญหาในการแข่งขัน เนื่องจากต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของไทยอยู่ในอัตราสูงและต้องประสบกับปัญหาการสนับสนุนการส่งออกจากประเทศผู้ส่งออกรายอื่นอีกด้วย เป็นเหตุให้ผลผลิตไข่ไก่ไม่สามารถส่งออกได้มากเท่าที่ควร ทั้งๆที่ศักยภาพในการผลิตของไทยยังสามารถเพิ่มปริมาณไข่ไก่ได้อีกมาก (สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย, 2553: 18)

2.2.7 ปัญหาอันเกิดจากตลาดปศุสัตว์เป็นตลาดของกลุ่มทุนผู้เลี้ยงสัตว์รายใหญ่หรือบริษัทใหญ่ๆทั้งสิ้น ผู้เลี้ยงรายย่อยกำลังจะถูกกลืนเพราะไม่อาจต่อสู้แข่งขันกับผู้เลี้ยงรายใหญ่ได้เนื่องจากผู้ผลิตรายใหญ่เป็นผู้ที่ควบคุมวงจรการตลาดไว้ทั้งหมด โดยเป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์และผลิตพันธุ์สัตว์ ตลอดจนโรงงานชำแหละหรือห้องเย็นของตนเอง รวมทั้งสามารถจัดหาตลาดต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นบริษัทใหญ่ๆเหล่านี้จึงเป็นผู้กำหนดชะตากรรมของเกษตรกรรายย่อยอย่างเด็ดขาด (นิค ชากังราว, 2543: 102) และปัญหานี้กำลังคุกคามการเลี้ยงไก่ไข่ทั่วประเทศซึ่งบริษัทใหญ่ๆจะเข้ามาลงทุนเลี้ยงไก่ไข่โดยไม่คำนึงถึงปริมาณไข่ที่ล้นตลาด จากนั้นก็ใช้กลยุทธ์ทางการตลาดโดยการลดราคาไข่ให้ต่ำกว่าต้นทุนในระยะยาวทำให้เกษตรกรที่มีทุนสำรองน้อยต้องเลิกกิจการไป ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของการครอบครองตลาดที่ประสบผลสำเร็จมาแล้วในธุรกิจไก่เนื้อ (อรรณพ ชินรสี, 2547: 49-53)

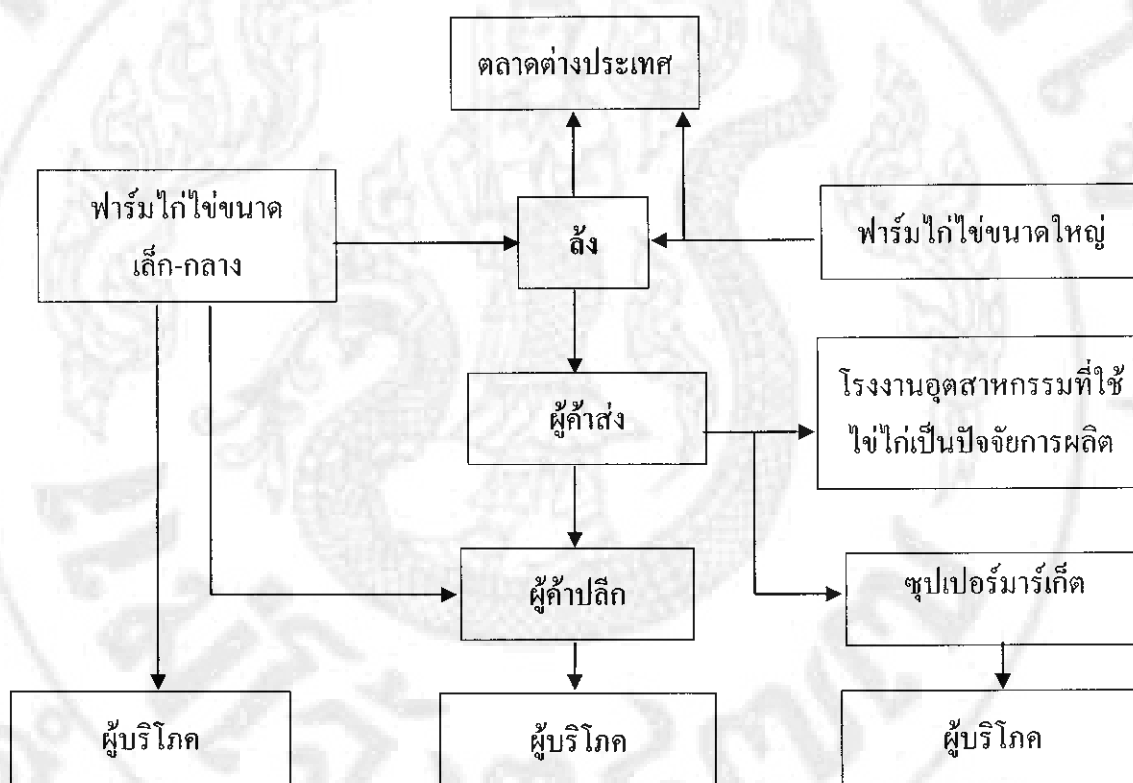
2.2.8 ปัญหารัฐบาลไม่มีนโยบายที่แน่นอนเกี่ยวกับนโยบายการตลาดได้แก่

ก. เสถียรภาพของราคาไข่ไก่รัฐบาลควรกำหนดคณะกรรมการดูแลไข่ไก่ (Egg Board) ขึ้นมา โดยการสรรหากรรมการจากทั้งภาครัฐภาคเอกชนและสถาบันต่างๆ

ข. ประสิทธิภาพของการตลาด ซึ่งรวมถึงการลดขั้นตอนของพ่อค้าคนกลางการส่งเสริมอำนาจต่อรองของเกษตรกรและการให้ข้อมูลข่าวสารทางการตลาดแก่เกษตรกร

ค. การจัดหาตลาดต่างประเทศที่แน่นอนและการสนับสนุนการส่งออกให้แก่เกษตรกร (นิค ชากังราว, 2543: 102)

เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งที่เลี้ยงไก่ไข่มากที่สุดในพื้นที่ภาคเหนือ จึงทำให้ไข่ไก่ที่นำมาบริโภคในจังหวัดมีเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ส่วนไข่ไก่ที่ผลิตได้มากเกินไปส่วนใหญ่นำออกจำหน่ายตามจังหวัดต่างๆ เช่นจังหวัดใกล้เคียงจะเป็นแหล่งที่รับไข่ไก่เพื่อมาจำหน่ายมากที่สุดถึงร้อยละ 80 ส่วนที่เหลือจะแยกย่อยไปตามภาคต่างๆ โดยส่งไปทางภาคเหนือตอนล่างร้อยละ 15 ภาคอีสานร้อยละ 2 ภาคตะวันออกร้อยละ 2 และสามารถส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศเช่นฮ่องกงอีกร้อยละ1 (กรมปศุสัตว์, 2556: ระบบออนไลน์)

ภาพ 1 วิธีการตลาดของผู้ประกอบการธุรกิจค้าไข่ไก่และฟาร์มไก่ไข่
ที่มา: สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย (2543: 13)

ตาราง 3 ราคาขายส่งไข่ไก่สดคละ ณ แหล่งผลิต (บาท/ฟอง)

พ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2546	1.02	1.16	1.25	1.26	1.42	1.54	1.55	1.56	1.63	1.62	1.50	1.52	1.42
2547	1.91	1.40	1.47	2.24	2.22	2.34	2.45	2.30	2.22	2.10	1.66	1.88	2.02

ตาราง 3 (ต่อ)

พ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2548	2.25	2.18	2.15	2.23	2.38	2.40	2.54	2.40	2.13	2.06	1.85	1.63	2.18
2549	1.63	1.50	1.73	1.71	1.78	1.78	1.70	1.74	1.61	1.60	1.84	1.72	1.70
2550	1.79	1.83	1.74	1.74	1.97	2.00	2.05	2.10	2.17	1.95	1.96	1.74	1.92
2551	1.76	2.16	2.48	2.41	2.43	2.29	2.10	2.28	2.39	2.09	2.16	2.17	2.23
2552	1.84	1.90	2.09	2.42	2.36	2.38	2.46	2.60	2.40	2.13	2.30	2.30	2.27
2553	2.08	2.51	2.38	2.42	2.58	2.76	2.79	2.70	2.60	2.54	2.59	2.60	2.54
2554	2.65	2.70	2.90	3.09	2.94	2.81	2.81	3.00	3.00	3.02	3.19	2.52	2.89
2555	2.14	2.58	2.51	2.18	2.54	2.67	2.29	2.46	2.31	2.15	2.41	2.40	2.39
2556	2.69	2.80	2.70	2.73	3.14	3.20	2.92	3.23	3.49	3.22	3.07	3.10	3.02
2557	3.10	3.09	2.85	2.68									

ที่มา: สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรกรรมการค้าภายใน (2557)

แนวทางการพัฒนาธุรกิจไก่ไข่เชิงการค้า

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2543: 36)

ได้สรุปแนวทางในการพัฒนาด้านการผลิตและการตลาดไก่ไข่ไว้ดังต่อไปนี้

1. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาการปรับปรุงพันธุ์ การรับรองพันธุ์ไก่ไข่ การจัดการฟาร์ม เทคนิควิธีการเลี้ยง และการจัดการด้านอาหารสัตว์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต

2. สนับสนุนให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รวมตัวกันเป็นชมรม สมาคม หรือสหกรณ์ เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองด้านการผลิตและการตลาด เพื่อความสะดวกในการขอรับความช่วยเหลือและการบริการจากหน่วยงานของรัฐบาล

3. สนับสนุนหน่วยงานของรัฐบาลด้านงบประมาณและบุคลากร เพื่อทำงานด้านการส่งเสริมการผลิตการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการรักษา ป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

4. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบการตลาด การจำหน่ายไข่ไก่ โดยระบบการชั่งน้ำหนักเพื่อสร้างความเป็นธรรมแก่เกษตรกรผู้ค้าและผู้บริโภคไข่ไก่

5. สนับสนุนให้มีการแปรรูปไข่ไก่ให้เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆเช่น ไข่ผง ไข่แช่แข็ง เป็นต้นเพื่อสามารถเก็บไว้ได้นาน สะดวกในการเก็บรักษา ขนส่งและการนำมาใช้สอยเพื่อบริโภคและอื่นๆ ซึ่งอุตสาหกรรมการแปรรูปนอกจากจะเป็นตลาดรองรับไข่ไก่สดแล้ว ยังช่วยสนับสนุนส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ให้ขยายตัวได้อีกทางหนึ่งด้วย

6. ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้มีการบริโภคไข่ไก่เพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเน้นถึงคุณค่าของอาหารตามหลักโภชนาการ

7. สนับสนุนให้มีการส่งออกไข่ไก่ไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ โดยการช่วยเหลือด้านการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ส่งออก และการชดเชยภาษีสำหรับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไข่ไก่เพื่อการส่งออก เพื่อลดต้นทุนในการส่งออกและทำให้สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่นๆได้

นอกจากนี้ สุชน ตั้งทวีพัฒน์ (2542: 289) ยังได้เสนอแนวทางในการพัฒนาธุรกิจไก่เนื้อ-ไข่ของประเทศไทยไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ไก่เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ

1.1 ร่วมมือกับภาคเอกชนในการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ไก่พันธุ์หลักทั้งระดับปู่-ย่าและพ่อ-แม่พันธุ์

1.2 สนับสนุนให้เอกชนและเกษตรกรใช้พันธุ์ไก่ไข่ที่ผลิตในประเทศ โดยสนใจด้านภาษีและราคาไก่

1.3 สนับสนุนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา

2. สนับสนุนการวิจัยด้านอาหารไก่ไข่เพื่อลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากอาหารสัตว์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของต้นทุนการผลิต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาทางลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ให้ลดลงโดยมีมาตรการที่ควรพิจารณาคือ

2.1 เร่งรัดพัฒนาการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์บางชนิดที่ขาดแคลนให้เพียงพอ กับความต้องการ เช่นกากถั่วเหลืองข้าวโพด และปลาป่นคุณภาพดี

2.2 ยกเลิกมาตรการเก็บค่าธรรมเนียมนิเศษในการนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ แต่หากการนำเข้ามีผลกระทบต่อราคาผลผลิตในประเทศ รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณไป

แทรกแซงตลาดเช่นเดียวกับกรณีที่พืชผลบางชนิดมีราคาตกต่ำเช่น ยางพารา พริกไทย และกาแฟ เป็นต้น

2.3 เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ

3. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและรักษาโรค

3.1 การนำเข้าสัตว์ปีกและไข่มีเชื้อจากต่างประเทศจะต้องควบคุมโรคอย่าง

เข้มงวด

3.2 ประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดความรู้และฝึกอบรมให้เกษตรกรมีความรู้ในการ

ป้องกันรักษาโรค

3.3 ขยายการผลิตวัคซีนในส่วนของบริษัทผู้ผลิตและเอกชน

4. พัฒนาการผลิตไก่เนื้อ-ไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐานเพื่อการส่งออก

4.1 ตรวจสอบคุณภาพไข่ไก่และผลิตภัณฑ์ที่จะส่งออกต่างประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานของประเทศผู้นำเข้า

4.2 ควบคุมดูแลและตรวจสอบโรงชำแหละไก่ให้เข้มงวด

4.3 ยับยั้งการส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน

5. สนับสนุนให้มีการดำเนินการแบบธุรกิจครบวงจร

สนับสนุนการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรในระบบการควบคุมฟาร์ม (Control Farming) กับบริษัทเอกชน

6. สนับสนุนการขยายตลาดส่งออก

6.1 ศึกษาระเบียบกฎหมายของประเทศผู้นำเข้าต่างๆ

6.2 สนับสนุนการเดินทางไปเจรจาการค้าและการแสดงสินค้าในต่างประเทศ

7. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารการผลิตและการตลาด

7.1 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐบาลและธุรกิจเอกชน

7.2 ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

7.3 รวบรวมข้อมูลเผยแพร่สู่ ภาคราชการ เอกชน และเกษตรกร โดยผ่านสื่อต่างๆอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

วิธีการและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาในระยะสั้น คือ รัฐบาลจะต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้คนหันมาบริโภคไข่ไก่ให้มากขึ้น โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขจะต้องออกมาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนใหม่ว่าการมีปริมาณคอเลสเตอรอลสูง ไม่ได้เกิดมาจากการบริโภคไข่เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการบริโภค ปลาหมึก เนื้อหมู ซึ่งจากการที่ไปศึกษาพบว่าใน

ไข่ไก่มีปริมาณคอเลสเตอรอลต่ำ แต่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงคือในไข่แดง จะช่วยแก้ปัญหาความจำเสื่อมได้ส่วนไข่ขาวจะมีสารช่วยต้านมะเร็ง เพราะฉะนั้นกระทรวงสาธารณสุขจะต้องออกมายืนยันว่าไข่ไก่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ราคาถูก และการให้ทางรัฐบาลนำไข่ไก่มาใช้ในการส่วนสถานที่ราชการที่มีกำลังพลทั้งในโรงเรียน กรมราชทัณฑ์ และกองทัพ เป็นต้น โดยเน้นให้นำไข่ไก่มาเป็นอาหารมากขึ้นทั้งนี้เราต้องทำเป็นระบบการผลิตให้เกิดความสมดุลกับตลาดให้ทั้งคนผลิต ผู้บริโภคอยู่ด้วยกันได้ไม่เดือดร้อน ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหในระยะสั้นที่รัฐบาลจะต้องเร่งทำ

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหในระยะยาวต้องมีการจดทะเบียนว่าปัจจุบันมีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อยู่เท่าไร ซึ่งขณะนี้เท่าที่สำรวจดูเกษตรกรรายย่อยที่เลี้ยงไก่ไข่มีจำนวนทั้งสิ้น 40 ล้านตัว ไม่รวมไก่ที่เลี้ยงภายในครัวเรือน ปริมาณไข่ไก่ที่ผลิตได้ประมาณ 8 พันล้านฟองคือเป็นร้อยละ 1 ของกำลังผลิตโลก และหากเรานำวิธีการแก้ไขปัญหในระยะสั้นมารวมด้วย โดยให้เทศบาลและอบต.ซื้อไข่ในหมู่บ้านนำไปขายให้กับโรงเรียนเพื่อนำไปทำเป็นอาหารกลางวัน ซึ่งงบประมาณอาหารกลางวันในแต่ละวันก็มีอยู่แล้ว เด็กนักเรียนก็จะได้รับประทานไข่สด ไข่แดงก็จะช่วยทำให้สมองดีขึ้นเพราะฉะนั้นถ้าทำเป็นระบบทุกอย่างก็จะดีขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลจะต้องตั้งองค์กรขึ้นมาดูแลคนเลี้ยงไก่ไข่ ประกอบด้วยทั้งฝ่ายรัฐ ฝ่ายเกษตรกร หรือ ฝ่ายเกษตรกรรายย่อย มาร่วมเป็นกรรมการเพื่อดูแลองค์กรที่ตั้งขึ้น รัฐบาลต้องจัดงบประมาณให้เป็นกองทุนประมาณ 200-300 ล้านบาท และรัฐควรจะต้องจูงใจให้เกษตรกรไก่มาสมทบด้วย โดยให้องค์กรดังกล่าวเป็นผู้ดูแลผลผลิตของเกษตรกร ถ้าผลผลิตไข่ไก่ล้นตลาดก็ให้เก็บไว้ในห้องเย็นและถ้าไข่ไก่ขาดก็ให้นำออกมาขายในราคาปกติ และถ้าเป็นไปได้ต้องการให้รัฐบาลตั้งโรงงานขึ้นมาเพื่อแปรรูปไข่ไก่ไม่ว่าจะทำไข่ผง ที่นำมาผสมในโอวัลตินหรือไข่ไก่เหลวที่นำมาพอกหน้า เพราะในปัจจุบันประเทศไทยสั่งจากต่างประเทศสูงมากโดยไข่ไก่เหลวส่งเข้ามาปีละ 188 ล้านบาท ส่วนไข่ไก่ผงปีละ 12 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 200 ล้านบาทต่อปี ดังนั้นถ้าสร้างโรงงานได้เราจะมีรายได้เข้าประเทศและยังสามารถส่งออกได้ ซึ่งจะได้อิทธิพลต่างประเทศเข้าประเทศอีกทางหนึ่งด้วย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตลาด

ทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด(Marketing Mix หรือ4Ps) ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2546: 34) ได้กล่าวว่า ส่วนประสมการตลาด หมายถึงตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยเรื่องมีดังต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจ ประกอบด้วยสิ่งที่สัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ เช่น บรรจุภัณฑ์ สี ราคา คุณภาพ ตราสินค้า บริการและชื่อเสียงของผู้ขาย ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ ผลิตภัณฑ์อาจเป็นสินค้า บริการ สถานที่ บุคคล และผลิตภัณฑ์ต้องมีรรถประโยชน์ (utility) มีคุณค่า (value) ในสายตาของลูกค้า จึงจะมีผลที่ทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้ การกำหนดกลยุทธ์ด้านการผลิตภัณฑ์ต้องพยามคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

1.1 ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ (product differentiation) และหรือความแตกต่างทางการแข่งขัน (competitive differentiation) เป็นการกำหนดลักษณะผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากคู่แข่งและสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้ซึ่งการสร้าง ความแตกต่างทางการแข่งขันสามารถทำได้หลายวิธีด้วยกันคือ ความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (product differentiation) ความแตกต่างด้านบริการ (services differentiation) ความแตกต่างด้านบุคลากร (personnel differentiation) ความแตกต่างด้านภาพลักษณ์ (image differentiation)

1.2 องค์ประกอบ (คุณสมบัติ) ของผลิตภัณฑ์ (product component) คือ กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์จะพิจารณาจากความแตกต่างทางการแข่งขันและองค์ประกอบ (คุณสมบัติ) ของผลิตภัณฑ์ เช่น คุณภาพ รูปแบบ ตราสินค้า การบรรจุภัณฑ์ ฯลฯ

1.3 การกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ (product positioning) เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ของบริษัทเพื่อแสดงตำแหน่งที่แตกต่างและคุณค่าในจิตใจของลูกค้าเป้าหมาย

1.4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (product development) เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีลักษณะใหม่และปรับปรุงให้ดีขึ้น (new and improved) ซึ่งต้องคำนึงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

2. ราคา (price) หมายถึง จำนวนเงินหรือสิ่งอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ หรือหมายถึง คุณค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ราคาเป็นต้นทุน (cost) ของลูกค้าผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (value) ของผลิตภัณฑ์กับราคา (price) ของผลิตภัณฑ์นั้นถ้าคุณค่าสูงกว่าราคา ผู้บริโภคก็จะตัดสินใจซื้อ ดังนั้น ผู้กำหนดกลยุทธ์ด้านราคาต้องคำนึงถึง

2.1 การกำหนดราคาขาย มีหลายวิธีด้วยกัน ซึ่งบริษัทอาจเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกันได้ ซึ่งจะมีการจัดประเภทวิธีการตั้งราคาโดยพิจารณาจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ

2.1.1 ต้นทุน (cost) ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำในการกำหนดราคาทำให้เกิดวิธีการตั้งราคาโดยมุ่งที่ต้นทุน (cost oriented pricing)

2.1.2 ราคาของคู่แข่งและราคาขายสินค้าทดแทน (competitor's prices and the price of substituted) ทำให้เกิดวิธีการตั้งราคาโดยมุ่งที่การแข่งขัน (competition oriented pricing)

2.1.3 การประเมินลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ของลูกค้าใช้เป็นเกณฑ์ของการกำหนดราคา (customer's assessment of unique product features) ทำให้เกิดวิธีการตั้งราคาโดยมุ่งอุปสงค์ (demand oriented pricing)

2.2 ส่วนลด (discount) หมายถึง ส่วนลดที่ยอมลดให้โดยตรงจากราคาขายเมื่อมีการซื้อในระหว่างระยะเวลาที่กำหนดไว้ เช่น การให้ส่วนลดปริมาณ ส่วนลดการค้า ส่วนลดเงินสด และส่วนลดตามฤดูกาล เป็นต้น

2.3 ส่วนยอมให้ (allowance) หมายถึง ส่วนลดที่ผู้ขายลดให้กับผู้ซื้อ เพื่อให้ผู้ซื้อทำการส่งเสริมการตลาดให้กับผู้ขาย เช่น ส่วนยอมให้จากการนำสินค้าเก่ามาแลกส่วนยอมให้สำหรับการส่งเสริมการตลาด และส่วนยอมให้สำหรับการเป็นนายหน้า

2.4 ระยะเวลาการชำระเงิน (payment period) หมายถึง ช่วงเวลาที่ผู้บริโภครับค่าสินค้าตามเงื่อนไขของแต่ละบริษัท

2.5 ระยะเวลาการให้สินเชื่อ (credit term) หมายถึง ช่วงเวลาที่ผู้ขายยอมให้สินเชื่อค่าสินค้าตามเงื่อนไขที่ตกลง

3. การจัดจำหน่าย (place หรือ distribution) หมายถึง โครงสร้างของช่องทางซึ่งประกอบด้วยสถาบันและกิจกรรม ใช้เพื่อเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์และบริการจากองค์การไปยังตลาด สถาบันที่นำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดเป้าหมาย คือ สถาบันการตลาด ส่วนกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ช่วยในการกระจายสินค้า ประกอบด้วย ท่าเลที่ตั้ง การขนส่ง และการจัดจำหน่าย จึงประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

3.1 ช่องทางการจัดจำหน่าย (channel of distribution) หมายถึง กลุ่มของบุคคลหรือธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายกรรมสิทธิ์ในผลิตภัณฑ์ หรือเป็นการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค ในระบบช่องทางการจัดจำหน่ายประกอบด้วย ผู้ผลิต คนกลาง ผู้บริโภค หรือผู้ใช้อุตสาหกรรมซึ่งบริษัทอาจใช้ช่องทางตรง (direct channel) คือ จากผู้ผลิต (producer) ไปยังผู้บริโภค (consumer) หรือใช้ช่องทางอ้อม คือ จากผู้ผลิต (producer) ผ่านคนกลาง (middleman) ไปยังผู้บริโภค (consumer)

3.2 การกระจายตัวสินค้า หรือการสนับสนุนการกระจายตัวสินค้าสู่ตลาด (physical distribution หรือ market logistics) หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการปฏิบัติการตามแผน และการควบคุมการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิต และสินค้าสำเร็จรูปจากจุดเริ่มต้น

ไปยังจุดสุดท้ายในการบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยมุ่งกำไร การกระจายตัวสินค้าที่สำคัญ คือ การขนส่ง (transportation) การเก็บรักษาสินค้า (storage) การคลังสินค้า (warehousing) การบริหารสินค้าคงเหลือ (inventory management)

4. การส่งเสริมการตลาด (promotion) เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ เพื่อสร้างทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อ การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลโดยใช้คนทำการขาย (personal selling) และการติดต่อสื่อสารโดยไม่ใช้คนทำการขาย (nonpersonal selling) เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแบบประสานประสานกัน (Integrated Communication, IMC) โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับลูกค้า ผลิตภัณฑ์ คู่แข่งขัน โดยบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันได้ เครื่องมือส่งเสริมที่สำคัญมีดังนี้

4.1 การโฆษณา (advertising) เป็นกิจกรรมในการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับองค์การ และ ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือ ความคิด ที่ต้องมีการจ่ายเงินโดยผู้อุปถัมภ์รายการและกลยุทธ์ในการโฆษณา

4.2 การขายโดยใช้พนักงานขาย (personal selling) เป็นกิจกรรมการแจ้งข่าวสารและจุดใจตลาดโดยใช้บุคคล

4.3 การส่งเสริมการขาย (sales promotion) หมายถึง กิจกรรมการส่งเสริมที่นอกเหนือจากการโฆษณาการขาย โดยใช้พนักงานขายและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสามารถกระตุ้นความสนใจ

4.4 การให้ข่าวและการประชาสัมพันธ์ (publicity and public relation) การให้ข่าวเป็นการเสนอความคิดเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่ไม่ต้องมีการจ่ายเงิน ส่วนการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความพยายามที่มีการวางแผนโดยองค์การหนึ่งเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์การให้เกิดขึ้นในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การให้ข่าวเป็นกิจกรรมหนึ่งของการประชาสัมพันธ์

จรินทร์ เทศวานิช (2526: 55 อ้างใน ทิพวรรณ ม่วงอำ, 2546) ได้ให้ความหมายของการตลาดว่า การตลาด หมายถึง การประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่จะนำเอาสินค้าและบริการจากแหล่งผลิตไปถึงมือผู้บริโภค ในเวลา สถานที่ รูปลักษณะ และจำนวนที่ต้องการ

กิจกรรมทางการตลาดในปัจจุบันยึดเอาผู้บริโภคเป็นหลักที่สำคัญ โดยถือเอาผู้บริโภคเป็นต้นกำเนิดของความต้องการสินค้า เป็นผู้กำหนดรูปแบบ ขนาด จำนวนและเป็นผู้เอาเงินรายได้ไปซื้อสินค้าเพื่อสนองความต้องการ ยิ่งความต้องการมากเท่าไรขนาดของตลาดจะกว้างขวางและเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ผู้ผลิตเมื่อทราบถึงความต้องการเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุด และเนื่องจากผู้บริโภคมีจำนวนมากและมีความต้องการแตกต่างกัน ดังนั้นการตลาดจึงต้องพยายามหาทางที่จะสนองความต้องการของผู้บริโภคด้านต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้บริโภคมียอดสินค้าไว้กินไว้ใช้ตลอดเวลา
2. เพื่อนำสินค้าไปขายถึงถิ่นที่อาศัยของผู้บริโภค
3. เพื่อให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าได้ตามลักษณะที่ต้องการ

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตลาดข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความต้องการทางด้านการตลาด คือ ความต้องการของผู้ผลิตกับผู้บริโภค โดยผ่านกลไกทางการตลาดเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าและให้บริการซึ่งกันและกันซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือที่ควบคุมได้คือ ผลิตภัณฑ์ (product) ราคา (price) การจัดจำหน่าย (place หรือ distribution) และการส่งเสริมการตลาด (promotion) ที่ทำให้ทั้งสองฝ่ายพอใจร่วมกัน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

สุชา จันทร์เอม (2529: 105) กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการตามธรรมชาติแบ่งออกเป็น 3 ประการ

1. ความต้องการทางร่างกาย ประกอบด้วย ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศหายใจ การขับถ่าย การเคลื่อนไหว และการพักผ่อน
2. ความต้องการทางอารมณ์และสังคม คือ ต้องการความรัก ความปลอดภัย อิสรภาพ และความสำเร็จ
3. ความต้องการด้านสติปัญญา

ความต้องการ (Needs) ตามหลักของ Murrey (อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี, 2538: 189-192) โดยเมอร์เรย์มีความคิดเห็นว่าความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกขาดซึ่ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในบุคคล และบางครั้งอาจเกิดเนื่องจากสภาพของสังคมหรือแรงกระตุ้นภายนอกก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพร่างกายและสภาพทางจิตใจนั่นเอง

ทฤษฎีของ Maslow (1954: 35-46) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์สรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเกิดจากความต้องการและความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง เขาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ (A Theory of Human Motivation) ได้สรุปธรรมชาติของมนุษย์ไว้ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์เรามีความต้องการและความต้องการมีอยู่ตลอดเวลาไม่มีสิ้นสุด
2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้วก็จะไม่เป็นแรงจูงใจอีก ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ (Hierarchy of needs) กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการระดับสูงขึ้นไป ซึ่งแบ่งได้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Self-Esteem needs) มนุษย์ต้องการความรู้สึกยกย่องนับถือ ทั้งการยอมรับและภาคภูมิใจในตนเอง และการได้รับการยกย่องสรรเสริญจากผู้อื่น

2. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization needs) ความต้องการในขั้นนี้ค่อนข้างเป็นนามธรรมและเข้าใจได้ยาก มาสโลว์อธิบายว่าการที่มนุษย์จะมีความต้องการในขั้นนี้ได้นั้น เขาจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการ 4 ขั้นก่อนหน้านี้นี้มาแล้ว จากนั้นเขาถึงจะต้องการการตระหนักและยอมรับถึงความเป็นจริงด้วยตนเองโดยปราศจากอคติใดๆ

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs) มนุษย์มีความต้องการทางสังคม ต้องการเพื่อน ต้องมีครอบครัวคอยสนับสนุน และต้องการความรู้สึกรักใคร่

4. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) มนุษย์ต้องการความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในด้านต่างๆ ทั้งความรู้สึกปลอดภัยทางร่างกาย ความมั่นคงในหน้าที่การงาน การเงิน มีสุขภาพที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย

5. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) ความต้องการพื้นฐานที่สุดของมนุษย์ก็คือความต้องการทางกายภาพ เราต้องหายใจ ต้องทานข้าว ต้องดื่มน้ำ ต้องมีเพศสัมพันธ์ และต้องขับถ่าย

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายและชีวิตมนุษย์ ได้แก่ ปิ๊งซี่ซี่ กล่าวคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และรวมสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น การออกกำลังกาย และการพักผ่อน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Security and Safety Needs) มีความมั่นคงและปลอดภัยในทางกายภาพ เช่น ความมั่นคงปลอดภัยต่อร่างกาย การประกอบอาชีพ การรักษาชีวิต และการป้องกันอาชญากรรม

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรัก (Affiliation or Social Needs) เป็นความต้องการรู้จักคุ้นเคยในสถานที่ทำงานและบ้าน เช่น รวมกลุ่มสมาชิก การติดต่อปฏิสัมพันธ์กันและรักใคร่ แสดงออกถึงความเป็นมิตรเป็นกลุ่มเดียวกันให้บุคคลอื่นยอมรับเป็นสมาชิกในสังคม เช่น สโมสร และคลับหรือกลุ่มไม่เป็นทางการ เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการชื่อเสียง (Esteem or Recognition Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง การยกย่องนับถือจากผู้อื่นซึ่งมาจากผลงานประกอบกับคุณงามความดี

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวังไว้เป็นขั้นที่มนุษย์มีพร้อมบริบูรณ์แล้ว ทุกสิ่งทุกอย่าง มีครอบครัวที่ดี มีรากฐานที่ดี ทั้งนี้ความสำเร็จในชีวิตย่อมขึ้นอยู่กับการรู้จักใช้ความสามารถของตนเอง

ทฤษฎีความต้องการของ Alderfer (1985 อ้างใน หลุย จำปาเทศ, 2533: 40-41) ซึ่งเป็นผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ใน ค.ศ. 1972 หรือเรียกทฤษฎี อีอาร์จี (ERG: Existence Relatedness Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow ปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ขั้นตอนของ มาสโลว์ เหลือเพียง 3 ลำดับขั้น เป็น ERG Theory ซึ่ง Alderfer ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎี ดังนี้

1. ความต้องการตามสัจชาตญาณ (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตของคนเพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขานี้ได้รวมเอา ความต้องการขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. ความต้องการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) คือ ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบๆตัวและบุคคลในสังคม ความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า Social Needs ซึ่ง Alderfer ได้ให้ความสำคัญของความต้องการขั้นนี้มาก เพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการขั้นพื้นฐานเท่านั้น แต่การรวมตัวกันอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือหมู่พวกนั้น มีความจำเป็น

3. ความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุดของมนุษย์ซึ่งรวมเอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 (Esteem และ Self-Actualization Needs) ของมาสโลว์เข้าด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตของมนุษย์ชาตินั้นเอง

จากทฤษฎีความต้องการของอันเดอร์เฟอร์ พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มี 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้งสามจะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

จากการศึกษาความต้องการของเกษตรกรหรือมนุษย์สามารถจำแนกความต้องการ ออกได้เป็นหลายปัจจัยที่จะทำให้มนุษย์เกิดความพึงพอใจ บุญเดิม พันรอบ (ม.ป.ป.: 47) กล่าวว่า ความต้องการก็คือความไม่เพียงพอความต้องการ จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเกิดความไม่สมดุลทางร่างกาย และจิตใจ ส่วน Murrag (1980 อ้างใน สถิต วงศ์สวรรค์, 2525: 209) กล่าวว่าความต้องการมิได้ หมายถึงเฉพาะความต้องการทางร่างกายเช่นอาหารน้ำ ฯลฯ เท่านั้น แต่รวมไปถึงความต้องการ ทางด้านจิตใจด้วยเช่น ความต้องการอำนาจ เกียรติยศ ความสำเร็จ การยอมรับนับถือ และความรัก เป็นต้น ส่วนปราณี งามสุด (2528: 119) กล่าวว่า ความต้องการเป็นเหตุให้เกิดแรงขับ (drive) และแรงจูงใจ (motives) ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่ต้องการ

มาสโลว์ (Maslow) ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์โดยเห็นว่ามนุษย์ทุกคนล้วน แต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น และความต้องการนั้นมีอยู่มากมาย หลายอย่างหลายระดับซึ่ง พรณี ส.เจนจิต (2528 อ้างในบุญสม วราเอกศิริ, 2535: 92) ได้เรียงลำดับ ชั้นความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs) จากลำดับขั้นต่ำสุดไปสู่ ชั้นสูงสุดดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ
4. ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่อง
5. ความต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตนเองหรือรู้จักตนเอง
6. ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ
7. ความต้องการทางสุนทรีย์

ประสาธ อิศรปริดา (ม.ป.ป.: 17) ได้สรุปลักษณะโดยทั่วไปของความต้องการของ มนุษย์ไว้ 3 ประการดังนี้

1. มนุษย์ทั้งหลายไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใดเผ่าพันธุ์เชื้อชาติใดจะมีลักษณะความ ต้องการพื้นฐาน (basic needs) บางอย่างเหมือนกันคือความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological needs)

2. ความต้องการบางอย่างของมนุษย์เกิดขึ้นมาน้อยต่างกันตามสังคม สิ่งแวดล้อมเป็นความต้องการทางสังคมเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อม จึงมีผล ทำให้ระบบความต้องการทางสังคมแตกต่างกันบ้างแต่ก็มีความต้องการทางสังคมหลายประการที่เป็นพื้นฐานเหมือนกันไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใดได้แก่ความรักความอบอุ่นความปลอดภัยและความสำเร้งเป็นต้น

3. ระบบความต้องการของมนุษย์ขึ้นอยู่กับลักษณะพัฒนาการของเขา ความต้องการของคนแต่ละวัย แต่ละระดับวุฒิภาวะมีความแตกต่างกัน เพราะมนุษย์แต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้การทำความเข้าใจและประสบการณ์ในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นแตกต่างกันไป นักจิตวิทยาถือว่าการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะข้อสมมุติฐานเบื้องต้นทางจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ย่อมมีรากฐานมาจากความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆอย่างประกอบกัน จากการค้นคว้าวิจัยและทดลองนักจิตวิทยาส่วนมากต่างยอมรับกันว่าความต้องการของมนุษย์มีทั้งที่เกิดจากสภาพทางสรีระและที่เกิดขึ้นจากสภาวะแวดล้อม (นันทรัตน์ กังงา, 2534: 10)

รัชชัย แสงสิงห์แก้ว และผ่องพรรณ จิตต์อนันต์ (2522 อ้างใน บุญสม วราเอกศิริ, 2535: 10) ได้รวบรวมความต้องการทางด้านจิตใจของมนุษย์เอาไว้ในลักษณะหมวดหมู่และเขียนเป็นสูตรขึ้น เพื่อสะดวกต่อการศึกษาสำหรับนักส่งเสริม โดยเรียกว่า “SARS Formular” ซึ่งประกอบด้วยความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (security drive) ความต้องการความสำเร็จ (Achievement) ความต้องการได้รับการยกย่อง (recognition drive) และความต้องการที่จะแสดงออกต่อเพศตรงข้าม (sex drive)

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2531: 114) กล่าวว่า เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักส่งเสริมจะต้องทราบความต้องการของเกษตรกร เพราะถ้าเกษตรกรต้องการพืชอาหารสำหรับบริโภคภายในครอบครัว แต่ไปส่งเสริมการปลูกปอหรือข้าวฟ่างซึ่งบริโภคไม่ได้คงจะไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก ยิ่งกว่านั้นความต้องการยังรวมไปถึงความอยู่ดีกินดีและในปัจจุบันได้มีการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่างๆมากมาย จึงทำให้เกษตรกรมีความต้องการไม่รู้จักจบสิ้น

จากทฤษฎีความต้องการข้างต้นพอสรุปได้ว่าทฤษฎีความต้องการของมนุษย์กับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ของจังหวัดเชียงใหม่ คือความต้องการของมนุษย์ทุกคน มีสาเหตุมาจากปัจจัยที่ต่างกันแต่โดยรวมแล้วมีความต้องการพื้นฐานบางอย่างที่เหมือนกันคือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความปลอดภัย และจิตใจ ความรัก อำนาจ และเกียรติยศ ความสำเร็จ ตลอดจนการยอมรับของสังคม โดยมนุษย์ทุกคนมีความต้องการขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของทุกทฤษฎีว่าด้วยความต้องการของมนุษย์ เช่นเดียวกันเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ก็มีความต้องการพื้นฐานอยู่แล้วที่จะหาช่องทางเพื่อนำมาปรับใช้กับฟาร์มไก่ไข่ของตัวเองให้ดีขึ้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้าต่อเกษตรกร นอกจากนั้น เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ยังมีความต้องการให้หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่การผลิตและการตลาด คอยสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร

วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์ (2537: 12-13) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกิจกรรมประจำวันของเราที่จะต้องทำ เนื่องจากคนเราไม่สามารถที่จะอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังได้ การติดต่อสื่อสารที่คนเราคิดต่อกันมีอยู่หลายวิธี เช่น การพูดด้วยปาก การสื่อสารด้วยสายตา กลิ่นหรือการสัมผัส และการติดต่อด้วยกระแสจิต การติดต่อดังกล่าวเป็นการอาศัยสิ่งที่มีอยู่ในตัวเราตามธรรมชาติ อีกวิธีหนึ่งเป็นวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้สิ่งที่เราประดิษฐ์ขึ้นมาเป็นเครื่องมือสื่อสาร เช่น ใ้ระบบภาพ ระบบตัวอักษร ระบบแสง และระบบเสียง เป็นต้น

การติดต่อสื่อสารคือ การถ่ายทอดข่าวสารจากผู้ส่งไปถึงผู้รับ และผู้รับเข้าใจข่าวสาร หรือมีภาพพจน์เกี่ยวกับข่าวสารนั้นเช่นเดียวกับผู้ส่งทุกประการ

การติดต่อสื่อสารในงานส่งเสริมการเกษตร เป็นการนำความรู้ทางการเกษตร ถ่ายทอดไปสู่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอันเป็นงานสอนความรู้ โดยเนื้อแท้ของการสอนก็คือการสื่อสารนั่นเอง การสื่อสารจะสมบูรณ์หรือมีประสิทธิภาพเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความสามารถว่าจะจัดการสื่อสารได้เหมาะสมเพียงใด ที่จะให้เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับข่าวสารนั้นเข้าใจได้ถูกต้องสมบูรณ์

แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อ

สื่อ มาจากภาษาอังกฤษ "medium" (เอกพจน์) หรือ "media" (พหูพจน์) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายว่า

สื่อ (กริยา) หมายถึง การติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน

สื่อ (นาม) หมายถึง คนหรือสิ่งของที่ทำให้การติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน

Berger (1993 อ้างใน วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์, 2537: 49) ให้ความหมายของ สื่อ (media) คือ ตัวกลางในการส่งผ่านข้อความประเภทต่าง ๆ

Shanon and Weaver (1995 อ้างใน ณรงค์ สมพจน์, 2530: 40) ได้อธิบายความหมาย สื่อในแบบจำลองการสื่อสารโดยกล่าวถึงเครื่องส่ง (transmitter) ว่าคือผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดสารให้เป็นสัญญาณ

ซวรัตน์ เชิดชัย (2527 อ้างใน ณรงค์ สมพงษ์, 2530: 42) ได้ให้ความหมายว่า สื่อ คือ ช่องทางข่าวสาร (channel) ซึ่งอาจจะเป็นคำพูด ตัวอักษร หรืออย่างอื่น เป็นคำที่ยืมมาจากระบบการสื่อสารโทรคมนาคม และนำมาประยุกต์ต่าง ๆ กันในกระบวนการสื่อสาร

โดยสรุป สื่อ หมายถึง ตัวกลางหรือพาหนะซึ่งนำข่าวสารจากผู้ส่ง ไปยังจุดหมายปลายทางนั่นเอง เมื่อนำเอาสื่อ (media) ไปผสมกับคำอื่น ก็จะกลายเป็นความหมายใหม่ ซึ่งมีความหมายที่กว้างขวางแตกต่างกันออกไป การนำสื่อไปใช้ในที่ต่าง ๆ ก็มีความแตกต่างกัน และวิธีการนำไปใช้ในด้านต่าง ๆ ก็แตกต่างกัน เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการใช้คำ และเพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน จึงขอสรุปความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. สื่อในการสื่อสาร (communication media) มีความหมายกว้างที่สุด ซึ่งมองในระบบการสื่อสารว่าเป็นช่องทางหรือตัวกลางที่จะให้ข่าวสาร (messages) ผ่านช่องทางหรือตัวกลางไปยังผู้รับสาร (receiver) สื่อในการสื่อสาร สามารถนำไปใช้ได้หลายทาง เช่น สื่อเพื่อการบันเทิง การศึกษา เพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

2. สื่อการศึกษา (educational media) เป็นสื่อที่นำมาใช้ในการให้การศึกษาเป็นหลัก เช่น เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ฟิล์มภาพยนตร์ สารคดีชีวิตสัตว์ รายการวิทยุที่ต่อต้านยาเสพติด และรายการโทรทัศน์แข่งขันตอบปัญหาความรู้รอบตัว สื่อการศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สื่อการศึกษาที่นำไปใช้นอกระบบ (Informal education) และสื่อการศึกษาที่นำไปใช้ในระบบ (Formal education)

3. สื่อการสอน (instructional media) เป็นสื่อที่มุ่งเน้นการนำไปใช้ทางด้านการเรียนการสอน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น การใช้สไลด์และภาพยนตร์ประกอบการสอน การใช้ตำราเรียน บทเรียนโปรแกรม รายการวิทยุโรงเรียน และเนื่องจากระบบการสอนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของระบบการให้การศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่า สื่อการสอนก็เป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารศึกษานั้นเอง

4. สื่อมวลชน (mass media) เป็นคำที่ใช้ในความหมายของสื่อที่กำหนดลักษณะเฉพาะของผู้รับสารที่เป็นมวลชน ลักษณะที่บ่งบอกถึงมวลชน ก็คือประชาชนผู้รับสาร มีจำนวนที่สามารถนับได้แน่นอน และประชาชนที่อาจจะเคยเห็นหรือไม่เคยเห็นหน้ากันมาก่อนเลยก็ได้ มวลชนไม่มีขอบเขตจำกัดแน่นอน และที่สำคัญผู้ส่งไม่สามารถสังเกตปฏิกิริยาของผู้รับได้เลย โดยทันที สื่อมวลชนได้แก่ หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น

5. สื่อโสตทัศน (audiovisual media) เป็นสื่อที่ใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการได้ฟังทางหู (audio) และการได้เห็นทางตา (vision) เช่น สื่อโสต ได้แก่ เทปบันทึกเสียง วิทยุ ฯลฯ สื่อ

ทัศน์ ได้แก่ ภาพยนตร์โทรทัศน์ เป็นต้น โสตทัศนวัสดุ และ โสตทัศนอุปกรณ์ จึงจัดอยู่ในสื่อประเภท โสตทัศนด้วย

องค์ประกอบในการติดต่อสื่อสาร

องค์ประกอบที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร มีองค์ประกอบใหญ่ ๆ 4 ประการ คือ

1. ผู้ส่งข่าวสาร (sender) หรือผู้สื่อสาร (communicator) หรือผู้เป็นต้นข่าว (source of message หรือ communication source) อาจจะเป็นบุคคลเดี่ยว คณะบุคคล หน่วยงาน สถาบัน ต่างๆ (ไม่ว่าจะเป็นสถาบันเล็ก สถาบันใหญ่ระดับประเทศ) ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข่าวสารและในขณะเดียวกัน ก็อาจจะเป็นผู้รับข่าวสาร (receiver) ก็ได้ หากมีการส่งข่าวสารกลับเป็นการตอบโต้กัน หรือที่เรียกว่า แบบยูลวิธ (two-way communication)

2. ข่าวสาร (message) เป็นตัวข่าวสาร หรือเรื่องราวที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปให้ผู้รับข่าวสาร ได้แก่ข้อความข่าวสารเรื่องราวคำพูดอาจจะต้องมีการนำมาเข้ารหัส (encoder) ออกมาเป็นรูปสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ หรือกิริยาท่าทางต่างๆ และผู้รับถอดรหัส (decoder) ออกมาในรูปที่ผู้รับจะสามารถเข้าใจได้

3. ช่องทางของข่าวสาร (channel) หรือสื่อกลาง (medium) เป็นสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดข่าวสาร หรือวิถีทางที่จะนำข่าวสารไปยังผู้รับ หากไม่มีสื่อกลางหรือช่องทางนี้ ข่าวสารก็ไม่สามารถไปถึงผู้รับได้

4. ผู้รับข่าวสาร (receiver) หรือจุดหมายปลายทางของผู้ส่งข่าวสาร (destination) ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ และในขณะที่เป็นผู้รับข่าวสารก็สามารถจะเป็นผู้ส่งข่าวสารได้หากเป็นการสื่อสารแบบยูลวิธ คือมีลักษณะที่ตอบโต้กัน

Rogers (1983) ได้ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารว่าเป็นการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงความรู้สึกรู้สึกความคิดหรือการกระทำต่างๆ โดยมีเจตนาที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลพฤติกรรมในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจทัศนคติและพฤติกรรมที่แสดงออกกลับมา ทร สุนทรายุทธ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่าการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในองค์การที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพประสานงานกับทุกฝ่ายปัจจัยของการอยู่ร่วมกันและความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกที่จะช่วยกันทำงานอย่างไรก็ตามสิ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานราบรื่นทำให้การประสานงานกันเป็นอย่างดีก็คือการติดต่อสื่อสารของสมาชิกในองค์การนั่นเอง ชรามม์ (Schramm, 1973) ได้พยายามอธิบายถึงกระบวนการติดต่อสื่อสารเป็นวงจรในการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างบุคคล 2 คนซึ่งกระบวนการสื่อสารจะเริ่มตั้งแต่การแปลความหมายการ

ถ่ายทอดข่าวสารซึ่งกันและกันเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นซ้ำกันไปเรื่อยจนกว่าทั้งสองฝ่ายจะเข้าใจซึ่งกันและกันสรุปไม่มีคำจำกัดความของการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะนำไปใช้กับพฤติกรรม การสื่อสารได้ทุกรูปแบบแต่ละคำจำกัดความจะมีวัตถุประสงค์และผลที่เกิดขึ้นแตกต่างกันจึงทำให้ ความหมายของการสื่อสารกว้างและนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆการพิจารณาความหมายของการ สื่อสารจึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมสื่อสารเป็นเรื่องๆไปดังนั้นการสื่อสารต้องเกี่ยวกับ องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการอันได้แก่ผู้ส่งข่าวสาร (Sender) ผู้รับข่าวสาร (Receiver) และตัว ข่าวสาร (Message) เมื่อนำมารวมกันจะเรียกว่าเป็นการสื่อสารการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่ไม่อยู่นิ่งมี การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนการเรียนรู้รูปแบบต่างๆของการ สื่อสารนั้นมีเหตุผล 4 ประการคือ

1. ช่วยให้มีโอกาสที่จะเลือกกระบวนการของการสื่อสารและปัจจัยต่างๆเพื่อ นำไปใช้กับกิจกรรมทางการสื่อสารที่เกิดขึ้นจริงทั้งนี้เพราะว่าไม่มีรูปแบบการสื่อสารอย่างใดอย่าง หนึ่งเพียงชนิดเดียวที่สามารถนำไปใช้กับข้อมูลต่างๆทางการสื่อสารได้โดยสมบูรณ์
2. ช่วยให้ค้นพบความจริงใหม่ๆเกี่ยวกับการสื่อสารเพราะการสื่อสารแต่ละ รูปแบบย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่างกััน
3. ช่วยให้เกิดการคาดคะเนล่วงหน้าเกี่ยวกับการสื่อสารขึ้นและรูปแบบเหล่านี้จะ ช่วยให้คาดคะเนได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในแต่ละสภาพของการสื่อสารซึ่งการคาดคะเนเหล่านี้จะช่วย ให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ
4. ช่วยให้สามารถหาวิธีมาวัดปัจจัยและกระบวนการในการสื่อสารต่างๆได้เพราะ รูปแบบการสื่อสารแต่ละอย่างมักจะมีลักษณะพิเศษที่เป็นของตัวเองในเรื่องเกี่ยวกับช่องทางของ การสื่อสารหรือวิธีการส่งข่าวซึ่งจะสามารถวัดข้อมูลที่ถูกส่งออกไปได้

หลักสำคัญในการสื่อสาร

วิจิตร อวาทกุล (2525) ได้กล่าวถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิผลต้องมีองค์ประกอบ 7 ประการคือ

1. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) การสื่อสารจะได้ผลนั้นต้องมีความเชื่อถือของใน เรื่องของผู้ให้ข่าวสารแหล่งข่าวเพื่อให้เกิดความมั่นใจหรือเต็มใจรับฟังข่าวสารนั้น
2. ความเหมาะสม (Context) การสื่อสารที่ดีต้องมีความเหมาะสมกลมกลืนกับ วัฒนธรรมของสังคมเครื่องมือสื่อสารนั้นเป็นเพียงสิ่งประกอบแต่ความสำคัญอยู่ที่ทำที่ท่าทางภาษา

คำพูดที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมสังคมหมู่ชนหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ การยกมือไหว้สำหรับสังคมไทยย่อมเหมาะสมกว่าการจับมือหรือการจับมือของฝรั่งย่อมเหมาะสมกว่าการไหว้เป็นต้น

3. เนื้อหาสาระ (Content) ข่าวสารที่ดีจะต้องมีความหมายสำหรับผู้รับมีสาระประโยชน์แก่กลุ่มชนหรือมีสิ่งที่เขาจะได้ผลประโยชน์จึงน่าสนใจบางครั้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งแต่อาจจะไม่มีสาระสำหรับคนบางกลุ่มในเรื่องนี้จึงต้องพิจารณาถึงกลุ่มชนเป้าหมายด้วย

4. บ่อยและสม่ำเสมอต่อเนื่องกัน (Continuity and Consistency) การสื่อข่าวสารจะได้ผลต้องส่งบ่อยๆ ติดต่อกันหรือมีการย้ำหรือซ้ำเพื่อเตือนความทรงจำหรือเปลี่ยนทัศนคติและมีความสม่ำเสมอต่อเนื่องต่อเนื่องไม่ขาดสายมิใช่ส่งข่าวสารชนิดขาดๆ หายๆ ไม่เที่ยงตรงแน่นอน

5. ช่องทางข่าวสาร (Channels) ข่าวสารจะเผยแพร่ได้ดีนั้นจะต้องส่งให้ถูกช่องทางของการสื่อสารนั้นๆ โดยมองหาช่องทางที่เปิดรับข่าวสารที่เราจะส่งและส่งถูกสายงานกรมกองหน่วยหรือโดยวิทยุโทรทัศน์หนังสือพิมพ์ฯลฯ ส่งถึงตัวบุคคลโดยตรงจะรวดเร็วหรือส่งที่บ้านได้รับเร็วว่าการส่งไปให้ที่ทำงานเราควรเลือกช่องทางที่ได้ผลเร็วที่สุด

6. ความสามารถของผู้รับข่าวสาร (Capability of Audience) การสื่อสารที่ดีว่าได้ผลนั้นต้องใช้ความพยายามหรือแรงงานน้อยที่สุดการสื่อสารจะง่ายสะดวกก็ขึ้นอยู่กับความสามารถในการรับของผู้รับซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่นสถานที่โอกาสอันวนนิสัยและความรู้พื้นฐานที่จะช่วยให้เข้าใจเป็นต้น

7. ความแจ่มแจ้งของข่าวสาร (Clarity) ข่าวสารต้องง่ายใช้ภาษาที่ผู้รับเข้าใจคือใช้ภาษาของเขาศัพท์ที่ยากและสูงไม่มีประโยชน์ควรตัดออกให้หมดให้ชัดเจนเข้าใจง่ายมีความมุ่งหมายเดียวอย่าให้คลุมเครือหรือมีความหมายหลายแง่หรือคกหล่นข้อความบางตอนที่สำคัญไป

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารข้างต้นสรุปได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารกับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ของจังหวัดเชียงใหม่ คือการติดต่อสื่อสารเป็นศิลปะในการทำให้ผู้อื่น มีความคิดความเข้าใจ และเปลี่ยนทัศนคติ ตรงกับผู้ส่งข่าวสารการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการได้แก่ผู้ส่งข่าวสาร (Sender) ผู้รับข่าวสาร (Receiver) และตัวข่าวสาร (Message) เหตุผลของการเรียนรู้รูปแบบการสื่อสารเพื่อช่วยให้มีโอกาสที่จะเลือกกระบวนการของการสื่อสารและปัจจัยต่างๆ ให้ค้นพบความจริงใหม่ๆ ช่วยให้เกิดการคาดคะเนล่วงหน้าและช่วยให้สามารถหาวิธีมาวัดปัจจัยและกระบวนการในการสื่อสารต่างๆ เช่นเดียวกันปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต้องการรับสื่อต่างๆ ให้ได้หลากหลายรูปแบบ และได้รับรู้ข่าวจากแหล่งต่างๆ ที่หลากหลายช่องทาง เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถนำมาเปรียบเทียบและทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้ เพื่อจะนำมาปรับใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ และ

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะต้องมีการวิเคราะห์สื่อ และนำมาใช้ให้เหมาะสม เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายกับการเลี้ยงไก่ไข่จากการได้รับข้อมูลข่าวสารจากหลายๆแหล่ง โดยเฉพาะจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่โดยตรง

แนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์

ประสบการณ์เป็นที่มาหรือเป็นรากฐานของความรู้ของมนุษย์อย่างแท้จริง มนุษย์จะมีความรู้อะไรหรือจะสามารถทำอะไร ได้อย่างแท้จริง ล้วนต้องอาศัยประสบการณ์การรับรู้ทางประสาทสัมผัสเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น ประสบการณ์นิยมเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และเป็นหัวใจของวิธีการทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ (Alston, 1998) ประทุม อังกูโรหิต (2543) รายงานไว้ว่า จากแนวคิดของนักปรัชญาพวกประสบการณ์นิยม (Experimentalism) ซึ่งมีจอห์น ดิวอี้ เป็นผู้นำนักปราชญ์ มีความเชื่อว่าความอยู่รอดของสรรพสัตว์ (ซึ่งหมายถึงมนุษย์ด้วยนั้น) ย่อมขึ้นอยู่กับ การปรับตัวของสิ่งนั้นๆ ความเชื่อนี้ได้มาจากชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) เจ้าของทฤษฎีวิวัฒนาการซึ่งให้หลักไว้ว่าผู้ที่เหมาะสมที่สุดจะอยู่รอด (The Survival of the Fittest) ส่วนผู้ที่ไม่เหมาะสม ย่อมจะล้มหายตายจากไป จากความเป็นจริงข้อนี้ จอห์น ดิวอี้ จึงได้ยึดเอาเรื่อง “การปรับตัว” ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมเป็นสาระสำคัญ หรือเป็นแก่นแห่งการศึกษา จากแนวคิดเรื่อง การปรับตัวนี้เอง จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) จึงเห็นคำมนุษย์ย่อมมีปัญหาอยู่ตลอดเวลา ปัญหานั้นก็คือ การเผชิญต่อความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เป็นอยู่ทุกขณะนั่นเอง เมื่อมนุษย์ต้องพบ ปัญหาอยู่ตลอดเวลา การฝึกมนุษย์ให้แก้ปัญหาได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะช่วยให้อาจจัดปัญหาที่มาขัดขวางการดำเนินชีวิตได้ และชีวิตนั้นก็อยู่รอดตลอดไป “ประสบการณ์” ตามความคิดของ จอห์น ดิวอี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประสบการณ์ปฐมภูมิ (Primary experience) และ ประสบการณ์ทุติยภูมิ (Secondary experience) ประสบการณ์ปฐมภูมิ คือ ประสบการณ์ที่ยังไม่เป็นความรู้ หรือยังไม่ได้มีการคิดไตร่ตรอง เป็นเพียงกระบวนการของการกระทำและการประสบความเปลี่ยนแปลงระหว่างอินทรีย์และสภาพแวดล้อม ส่วนประสบการณ์ทุติยภูมิ เป็นประสบการณ์ประเภทที่เป็นความรู้ คือ ได้ผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองมาแล้ว ประสบการณ์ปฐมภูมิจะเป็นเนื้อหาของ ประสบการณ์ทุติยภูมิ เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับคิดไตร่ตรอง ประสบการณ์ที่เกิดจากการคิดไตร่ตรอง (Reflective thought) เรียกอีกอย่างว่าประสบการณ์การรู้ (Cognitive experience) จอห์น ดิวอี้ มีความเห็นว่าการศึกษาที่ถูกต้อง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษาแบบเก่าหรือแบบจารีต (Traditional) หรือแบบอนุรักษ (Conservative) กับการศึกษาแบบใหม่หรือแบบก้าวหน้า (Progressive) เพียงระบบใดระบบหนึ่ง

ตามความหมายในพจนานุกรมศัพท์ปรัชญา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน “ประสบการณ์นิยม” ได้รับการนิยามว่า หมายถึง แนวคิดที่ถือว่า

1. ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ (experience) คือ ความรู้ที่ได้ผ่านประสาทสัมผัสโดยตรงแห่งเดียวเท่านั้น เป็นจริงและเชื่อถือได้ คือ เรารับรู้สิ่งใด ๆ ผ่านประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส และสิ่งที่เราได้เห็น ได้ฟัง ได้สูดดมกลิ่น ได้ลิ้มชิมรส และได้ถูกต้องกายสัมผัส เป็นสิ่งที่ได้เห็น ฟัง สูดดมกลิ่น ลิ้มชิมรส และถูกต้องกายสัมผัสจริง ๆ เป็นจริง ๆ มิได้เป็นมายาภาพ จึงเป็นสิ่งที่หรือเป็นเรื่องน่าเชื่อถือได้

2. ความรู้ใด ๆ ของบุคคลต้องเกิดมีหลังจากการมีประสบการณ์ (a posterior knowledge) เท่านั้น

3. ความรู้ที่มีอยู่ก่อนการมีประสบการณ์ (a prior knowledge) ใด ๆ อยู่ในโลกนี้ คือ การที่เราจะมีความรู้ใดๆ ได้ เราต้องมีประสบการณ์ผ่านการเห็น ฟัง สูดดมกลิ่น ลิ้มชิมรส และถูกต้องกายสัมผัส ค่อยสะสมความรู้จากประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสไปทีละน้อย จนมากด้วยประสบการณ์ในที่สุด หากมีความรู้ใดเกิดมีในตัวเราก่อนการได้รับประสบการณ์ไม่ว่าอย่างใด ก็คือปฏิเสธว่าไม่อาจมีความรู้ที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิดนั่นเอง

แนวคิดและวิธีการใช้เหตุผลแนวประสบการณ์ เน้นย้ำความสามารถของมนุษย์ในการรับรู้ผ่านการสังเกตและในการที่ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งภายนอก ความรู้ทุกอย่างของมนุษย์ได้มาจากการสร้างภาพประทับใจ (impression) แล้วกลายไปเป็นมโนภาพ (idea) ผ่านการรู้สึกหรือรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่กระทบประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น และกายของคนเรา (sensation)

จากแนวคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ข้างต้นสรุปได้ว่ารากฐานของความรู้ของมนุษย์ล้วนต้องอาศัยประสบการณ์จากการรับรู้ผ่านทางประสาทสัมผัสเป็นพื้นฐานเช่นเดียวกัน ความรู้ต่างๆ ด้านการบริหารจัดการฟาร์มไก่ไข่ ปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ใช้ประสบการณ์ที่มีความสำคัญมากจากการสัมผัสจริงนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรในฟาร์ม การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและอุปสรรคในทุกๆด้านซึ่งการเลี้ยงไก่ไข่ที่จะประสบผลสำเร็จได้โดยราบรื่นก็ต้องอาศัยจากประสบการณ์ด้านการปฏิบัติจริงและวิชาการควบคู่กันอย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการฟาร์มไก่ไข่ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัญญัติ เหล่าไพบูลย์ (2540: ข) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเกษตรแบบผสมผสานการเลี้ยงไก่ไข่ร่วมกับการเลี้ยงปลา พบว่าการเลี้ยงไก่ไข่ร่วมกับการเลี้ยงปลาได้อัตราเจริญเติบโตของปลาดุกเมื่ออายุ 2, 4 และ 6 สัปดาห์ไม่แตกต่างกันระหว่างปลาดุกที่เลี้ยงในบ่อได้คอกไก่ไข่และปลาดุกที่เลี้ยงด้วยอาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดลอยน้ำอย่างเดียวกว่า แต่ผลผลิตรวมเมื่อปลาดุกมีขนาดที่ตลาดต้องการของปลาดุกที่เลี้ยงในบ่อได้คอกไก่ไข่มีแนวโน้มที่สูงกว่ารวมทั้งอัตราการเลี้ยงรอดก็สูงกว่าด้วย ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในการเลี้ยงปลาดุกได้คอกไก่ไข่และปลาดุกที่เลี้ยงด้วยอาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดลอยน้ำอย่างเดียวกว่า พบว่าการเลี้ยงปลาดุกได้คอกไก่ไข่มีรายจ่ายต่ำกว่าการเลี้ยงปลาดุกด้วยอาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดลอยน้ำอย่างเดียวกว่า 3,350 บาท รายได้รวมสูงกว่า 858 บาท ทำให้มีกำไรสุทธิ 300 บาท ขณะที่การเลี้ยงปลาดุกด้วยอาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดลอยน้ำอย่างเดียวกว่าทุน 3,908 บาทสำหรับอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้เท่ากับร้อยละ 5.79 และ -90.40 อัตรากำไรสุทธิต่อรายจ่ายเท่ากับร้อยละ 6.15 และ -47.48 ตามลำดับ

วินัย เหลืองวิโรจน์ (2544: ง) ได้ศึกษาถึงการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตไข่ไก่เพื่อการตัดสินใจ: กรณีศึกษาฟาร์มสมควร จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของฟาร์มขนาดเล็ก และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทำการตัดสินใจการศึกษาข้อมูลต้นทุนการผลิตจัดทำโดยการรวบรวมข้อมูลต้นทุนจากการผลิตจริงจากฟาร์มสมควรนำมาคำนวณและนำเสนอในรูปแบบเดียวกับสำนักงานเศรษฐกิจ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้ เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อทราบแนวทางในการลดต้นทุน ทั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ 4 แนวทางคือ

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตไข่ไก่ในกรณีศึกษาและต้นทุนการผลิตไข่ไก่ทั่วไปปี 2533-2537 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความแตกต่างของต้นทุนในกรณีศึกษากับต้นทุนทั่วไป
2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปลดไก่ที่อายุ 75 สัปดาห์ และ 102 สัปดาห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระยะเวลาการปลดไก่ที่ให้ผลกำไรขาดทุนที่ดีกว่า
3. การวิเคราะห์การตัดสินใจเริ่มเลี้ยงไก่รุ่นใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อตัดสินใจซื้อไก่รุ่นใหม่ที่ต้นทุนต่ำที่สุด
4. การวิเคราะห์การตัดสินใจปลดไก่รุ่นเก่า มีวัตถุประสงค์เพื่อหา แนวทางตัดสินใจปลดไก่รุ่นเก่าให้มีกำไรสูงสุดภายใต้ภาวะราคาไข่ไก่ที่ผันผวน

ผลจากการศึกษาพบว่าต้นทุนการผลิตไก่ไข่ของฟาร์มกรณีศึกษามีต้นทุนเฉลี่ยตัวละ 357.20 บาท สูงกว่าฟาร์มทั่วไปซึ่งมีต้นทุนเฉลี่ยตัวละ 282.92 บาท สาเหตุเนื่องจากฟาร์มขนาดเล็กไม่สามารถผลิตพันธุ์และอาหารไก่เองได้ แต่ฟาร์มขนาดใหญ่มีโรงงานผลิตพันธุ์สัตว์และอาหารไก่ของตนเอง และการเลี้ยงไก่แบบขังกรงๆละหนึ่งตัวโดยการวางกรงชั้นเดียวทำให้มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโรงเรือนและค่าแรงงานเฉลี่ยต่อตัวไก่สูงกว่าฟาร์มทั่วไปที่เลี้ยงไก่แบบขังกรงๆละ 2-4 ตัว และวางกรง 2 ชั้น สำหรับต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของฟาร์มในกรณีศึกษาหากปลดไก่ที่อายุ 75 สัปดาห์เฉลี่ยฟองละ 1.6039 บาท และถ้าปลดไก่ที่อายุ 102 สัปดาห์ จะมีต้นทุนเฉลี่ยฟองละ 1.5133 บาท

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าผลกำไรขาดทุนตามเกณฑ์คงค้างของการปลดไก่ที่อายุ 102 สัปดาห์ขาดทุน 99,908.12 บาท น้อยกว่าการขาดทุนที่เกิดจากการปลดไก่ที่อายุ 75 สัปดาห์ ซึ่งขาดทุน 105,050.72 บาท แต่ผลกำไรตามเกณฑ์เงินสดของการปลดไก่ที่อายุ 75 สัปดาห์ขาดทุน 4,026.65 บาท และถ้าปลดไก่ที่อายุ 102 สัปดาห์กำไร 47,536.44 บาท ส่วนการตัดสินใจซื้อไก่รุ่นใหม่จะมีต้นทุนในการเลี้ยงไก่ก่อนให้ไข่สัปดาห์ละ 3.9282 บาท โดยให้ซื้อไก่ที่มีอายุน้อยกว่า แต่ถ้าหากต้นทุนในการเลี้ยงไก่ก่อนให้ไข่ต่อสัปดาห์มากกว่า 3.9282 บาท ให้ซื้อไก่ที่มีอายุน้อยกว่า และการวิเคราะห์การปลดไก่รุ่นเก่าพบแนวทางการตัดสินใจปลดไกดังนี้ ถ้าไข่ไก่ฟองละ 1.30, 1.35, 1.40 และ 1.45-1.50 บาท ควรปลดไก่ที่ 87, 90, 99 และ 101 สัปดาห์ตามลำดับ ก็จะได้ผลกำไรสูงสุด ทั้งนี้จุดตัดสินใจอาจเปลี่ยนไปหากราคาอาหารไก่และดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเปลี่ยนแปลงไป

ปัญหาที่พบคือเกษตรกรรายย่อยมักจะไม่มีความรู้ทางบัญชีจึงไม่สนใจค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายด้วยเงินสด เช่น ค่าเสื่อมโรงเรือน ค่าเสียโอกาส ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าเกษตรกรยังคงดำเนินการผลิตถึงแม้ว่าการคำนวณกำไรขาดทุนทางบัญชีจะปรากฏผลขาดทุนก็ตาม แนวทางแก้ไขคือหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตไก่ไข่ ควรแนะนำความรู้ทางบัญชี ควบคู่ไปกับความรู้ทางการเกษตรด้วย

รุ่งทิพย์ ทิพย์โมฆิตคุณ (2545: 108) ได้ศึกษาธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ ในตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิต ต้นทุน และผลตอบแทน รวมทั้งผลพลอยได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ การจัดการธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ ในด้านการจัดการ แรงงาน การผลิต การตลาด และการเงิน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการเลี้ยงไก่ไข่ โดยสุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แบบง่าย (simple random sampling) ในสัดส่วนร้อยละ 30 จากประชากร 59 ราย ซึ่งได้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด 18 ราย การศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์หาค่าผลรวม ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด โดยใช้โปรแกรม Microsoft excel

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่พบว่า หัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชายทั้งหมด มีอายุเฉลี่ย 43.11 ปี ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวร้อยละ 94.44 จบชั้นประถมศึกษาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.55 คน อาชีพหลักและอาชีพรองของครัวเรือนส่วนใหญ่คือ เลี้ยงไก่ไข่และทำนา การถือครองที่ดินเฉลี่ย 4.83 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 1.94 ไร่ เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 6.33 ปี เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 653,330.26 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเกษตรถึงร้อยละ 86.46 โดยค่าใช้จ่ายในการเกษตรทั้งหมดเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่ไข่ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 712,116.78 บาท ซึ่งร้อยละ 88 ได้จากการขายไก่ไข่ รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกร 58,786.52 บาท สำหรับรายได้สุทธิสำหรับการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ยต่อครัวเรือน 110,839.45 บาท ในส่วนภาวะหนี้สินของครัวเรือน ทุกครัวเรือนมีหนี้สินค้างชำระ 167,111.11 บาทต่อครัวเรือน

การจัดการธุรกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ พบว่า ภาพรวมของการจัดการธุรกิจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง ($x=1.93$) โดยเกษตรกรทั้งหมดมีการจัดการธุรกิจด้านแรงงาน การผลิต การตลาด และการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง โดยแยกรายละเอียดได้ดังนี้ 1) ภาพรวมของการจัดการของเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง ($x=1.99$) โดยเกษตรกรที่มีการจัดการแรงงานอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 94.44 และไม่มีการจัดการคิดเป็นร้อยละ 5.56 2) ภาพรวมการจัดการการผลิตของเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง ($x=1.92$) โดยเกษตรกรที่มีการจัดการการผลิตในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 83.33 มีการจัดการอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 5.56 และไม่มีการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 11.11 3) ภาพรวมการจัดการการตลาดของเกษตรกร อยู่ในระดับปานกลาง($x=1.69$)โดยเกษตรกรที่มีการจัดการการตลาดอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 50 และไม่มีการจัดการคิดเป็นร้อยละ 50 และ 4) ภาพรวมการจัดการการเงินของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรที่มีการจัดการเงินอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 66.66 มีการจัดการดีคิดเป็นร้อยละ 27.78 และไม่มีการจัดการคิดเป็นร้อยละ 5.56

ปัญหาที่สำคัญในการผลิต ได้แก่ ราคาอาหารสำเร็จรูป และวัตถุดิบผสมอาหารที่มีราคาสูงขึ้นทุกปี ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาแมลงวันพบมากในฤดูฝน และปัญหาเรื่องการตลาดส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรได้รับมีการปรับตัวขึ้นลงอย่างรวดเร็ว เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรอง

ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงไก่ไข่ ค่าลงทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ทั้งหมด 119,239.14 บาท ต้นทุนการเลี้ยง 523.96 บาท รายได้จากไข่ 524.84 บาทต่อตัว โดยมีกำไรสุทธิ 18.88 บาทต่อตัว ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรได้รับเฉลี่ย 1.57 บาทต่อฟอง และได้กำไรสุทธิจากไข่ไก่

0.06 บาทต่อฟอง เกษตรกรจะต้องผลิตไข่ไก่ให้ได้ 851,708.14 ฟอง และต้องเลี้ยงไก่ไข่ 2.64 รุ่น (1 รุ่นเลี้ยงเฉลี่ย 1,043 ตัว) จึงจะคุ้มค่าการลงทุน

รุ่งธรรม ลัดพลี (2544: 17) ได้กล่าวถึงค่านิยมของเกษตรกรในการผลิตและการบริโภคไข่ไก่ซึ่งเกิดจากความคลาดเคลื่อนในค่านิยมวัฒนธรรมทำให้เกิดความเข้าใจผิดและหลงผิดทั้งที่ไข่เป็นอาหารที่มีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างมหาศาลคนส่วนใหญ่บริโภคไข่มาตั้งแต่แรกเกิดและในอดีตมีการสร้างค่านิยมในการบริโภคไข่แต่ปัจจุบันได้เกิดความคลาดเคลื่อนในค่านิยมทางโภชนาการที่มีคุณค่าทางโภชนาการของนักกีฬาซึ่งเมนูอาหารก็หนีไม่พ้นไข่เนื่องจากไข่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงให้พลังงานจึงเหมาะที่จะเป็นอาหารให้นักกีฬาไข่เป็นอาหารที่ง่ายต่อการปรุงเป็นอาหารรับประทานและไข่เป็นอาหารที่ไม่น่าจะมีพิษภัยต่อสุขภาพมนุษย์แต่ที่คนส่วนใหญ่ได้หลงผิดไปว่าการบริโภคไข่มากเกินไปจะเกิดพิษภัยต่อสุขภาพซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากค่านิยมที่หลงผิดหากจะทำการเปรียบเทียบกับบริโภคเค้ก ไอศกรีม น้ำสลัด อาหารที่กล่าวถึงนี้จะมีปริมาณไข่แดงผสมอยู่ในสัดส่วนที่สูงแต่คนมีค่านิยมในการบริโภค จึงไม่ได้กล่าวหาว่าอาหารเหล่านั้นมีผลกระทบต่อสุขภาพก่อให้เกิดโรคร้ายให้กับมนุษย์ และหลักฐานที่พบเห็นคือได้สังเกตคณะแพทย์โรงพยาบาลศิริราชที่ถวายเป็นการรักษาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ร่วมวงรับประทานอาหารปรากฏว่าแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคหัวใจเป็นผู้รับประทานไข่คนแรก ข้อสังเกตดังกล่าวจึงเป็นหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าไข่เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและไม่มีพิษภัยต่อสุขภาพอย่างแน่นอน และแม้แต่คนป่วยที่เป็นอัมพาตก็ยังบริโภคไข่ได้ เนื่องจากไข่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงไข่จะช่วยให้ร่างกายที่เจ็บป่วย อย่างไรก็ตามอาหารที่บริโภคเข้าไปทุกชนิดคือสารพิษ และการกล่าวสรุปว่าบริโภคไข่มากเกินไปจะเกิดโรคร้ายไข่เจ็บจึงไม่เป็นความจริง และไข่ไก่ไทยมีขนาดเล็กกว่าไข่ไก่อเมริกันจึงทำให้คนไทยสามารถบริโภคไข่ไก่ในจำนวนฟองที่มากกว่าได้

กุสุมา สุทธิรักษา (2545: ก) ได้ศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เปรียบเทียบสภาพทั่วไป ต้นทุน และผลตอบแทน 2) การจัดการผลิตและการตลาด และ 3) ปัญหาและอุปสรรคการเลี้ยงไก่ไข่ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระ และเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แบบรับจ้างเลี้ยง กลุ่มเกษตรกรตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระจำนวน 5 ราย ผู้เลี้ยงไก่ไข่แบบรับจ้างเลี้ยง จำนวน 20 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล ในช่วงเดือน กันยายน 2544 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

ผลการวิจัยมีดังนี้ ประเภทการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ปรากฏว่าร้อยละ 74.10 เป็นประเภทแบบรับจ้างเลี้ยง ที่เหลือร้อยละ 25.90 เป็นประเภทแบบอิสระ พันธุ์ไก่ไข่ที่ใช้เลี้ยงเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระนิยมใช้ไก่พันธุ์ ฮับบาร์ด โกลเด้นแท็ค

อมเมท เบทาโกรเลเยอร์ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รับจ้างเลี้ยงนิยมใช้ไก่ไข่พันธุ์ โรมัน เบทาโกรเลเยอร์ ซีพีบราวน์ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระ ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและปริญญาตรี ในอัตราส่วนเท่ากันร้อยละ 40 อายุผู้เลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 43 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.4 คน เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รับจ้างเลี้ยง ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ในอัตราส่วนเท่ากันร้อยละ 75 อายุผู้เลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 42 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.7 คน เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 8.6 ปี เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รับจ้างเลี้ยง มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 4.3 ปี หัวหน้าครัวเรือน เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระ มีอาชีพหลักและอาชีพรองเช่นทำนา รับราชการและเลี้ยงไก่ไข่ คำขายเกษตรกรผสมผสานกับเลี้ยงไก่ไข่ คิดเป็นร้อยละ 20 ในสัดส่วนที่เท่ากัน เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แบบรับจ้างมีอาชีพหลักและอาชีพรอง เช่นเลี้ยงไก่ไข่และทำนามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระ มีโรงเรือนจำนวน 1 หลังคิดเป็นร้อยละ 60 ลักษณะโรงเรือนก่อสร้างเป็นพื้นซีเมนต์หลังคาสังกะสี เป็นโรงเรือนระบบเปิดทั้งหมด สำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รับจ้างเลี้ยง มีโรงเรือนจำนวน 1 หลังคิดเป็นร้อยละ 90 เป็นโรงเรือนระบบปิด (Evap.) คิดเป็นร้อยละ 70 เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระดำเนินธุรกิจแบบบุคคลธรรมดาทั้งหมด การถือครองที่ดินเฉลี่ย 22.75 ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รับจ้างเลี้ยง การดำเนินธุรกิจแบบบุคคลธรรมดาทั้งหมด โดยรับจ้างเลี้ยงมีอยู่ 2 ลักษณะคือ รับจ้างเลี้ยงแบบมีสัญญาผูกพันประกันราคาที่ประกันไว้ และแบบรับจ้างเลี้ยงแบบมีสัญญาผูกพัน ราคาขายผลผลิตตามน้ำหนักไข่ไก่ตามเกณฑ์ที่บริษัทตั้งไว้ การถือครองที่ดินเฉลี่ย 23.82 ไร่ต่อครัวเรือน เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระต้นทุนเฉลี่ยต่อตัว 404.63 บาท และต้นทุนเฉลี่ยต่อฟอง 1.46 บาท ผลผลิตไข่ไก่ 274.18 ฟองต่อตัว รายได้สุทธิต่อครัวเรือนเท่ากับ 1.74 บาท ผลผลิตไข่ไก่ 287.05 ฟองต่อตัว รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 156,453.86 บาท

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่อิสระ มีต้นทุน ผลผลิต และรายได้ที่ต่ำกว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แบบรับจ้างเลี้ยง ทำให้เห็นว่าแนวโน้มของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อไปจะเป็นลูกเจ้าของบริษัทรับจ้างเลี้ยงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจาก มีการจัดการที่ดีกว่า ไม่ต้องลงทุนในด้านพันธุ์ไก่ไข่ อาหาร และวัคซีน ที่สำคัญไม่มีปัญหาด้านการตลาด เพราะมีสัญญาด้านการประกันราคาขายทำให้เกษตรกรลดความเสี่ยงในด้านราคา ทำให้การทำธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ประสบผลสำเร็จได้

ไกรสร ชุนคล้าย (2546: ง) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิตของการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการผลิต 2545 การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่แปดริ้ว จำกัด

จำนวนทั้งสิ้น 98 ตัวอย่าง โดยแบ่งกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรือนระบบเปิด จำนวน 49 ราย และกลุ่มที่สอง เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในโรงเรือนระบบปิด จำนวน 49 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการผลิตของการทำฟาร์มไก่ไข่ในโรงเรือนระบบเปิดมีปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยเรียงลำดับความสำคัญคือ พันธุ์ไก่ไข่ อาหารและแรงงานคน ตามลำดับ นอกจากนี้การใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยการใช้ปริมาณพันธุ์ไก่น้อยกว่าระดับที่เหมาะสม ขณะที่มีการใช้ปริมาณอาหารและแรงงานคนมากกว่าระดับที่เหมาะสม ส่วนปัจจัยการผลิตของการทำฟาร์มไก่ไข่ในโรงเรือนระบบปิด ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยเรียงลำดับความสำคัญคือ พันธุ์ไก่ไข่ รองลงมาคือแรงงานเครื่องจักร และอาหาร ตามลำดับ นอกจากนี้การใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรยังไม่มีประสิทธิภาพเช่นกัน โดยการใช้ปริมาณพันธุ์ไก่ไข่ น้อยกว่าระดับที่เหมาะสม และการใช้ปริมาณอาหาร รวมถึงแรงงาน เครื่องจักร มากกว่าระดับที่เหมาะสม สำหรับปัญหาสำคัญของเกษตรกรคือ เกษตรกรจะประสบปัญหา ราคาผลผลิตตกต่ำอย่างต่อเนื่องและปัจจัยการผลิตของวัตถุดิบเพิ่มสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ การใช้ปัจจัยการผลิตควรคำนึงถึงผลตอบแทนที่ได้รับว่าคุ้มค่าหรือไม่โดยเกษตรกรที่ทำฟาร์มระบบเปิด ควรมีการลดปริมาณการใช้ปัจจัยด้านอาหารและแรงงานคนลง เพื่อลดต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตให้ลดลง ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ส่วนเกษตรกรที่ทำฟาร์มระบบปิด เกษตรกรควรมีการลดปริมาณการใช้ปัจจัยด้านอาหารและแรงงานเครื่องจักรลงเพื่อลดต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตให้ลดลง ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น

ปราณี สุรินทร์ (2548: จ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์ที่มีผลต่อทัศนคติของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ในเขตภาคกลาง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์ 2) ศึกษาระดับทัศนคติของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ 3) เปรียบเทียบระดับทัศนคติของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) เปรียบเทียบระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 5) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์กับระดับทัศนคติของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการฟาร์มไก่ไข่ในเขตภาคกลาง จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA: F-test) เมื่อพบว่ามีความสำคัญ

ทางสถิติทดสอบจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's moment correlation analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่มีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ การจัดการ การควบคุม การงูใจ และการวางแผน

ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการเลี้ยงไก่ไข่โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ การส่งเสริมการตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย การผลิต และราคา

ผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติของผู้ประกอบการการเลี้ยงไก่ไข่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ สถานภาพ ประสบการณ์การเลี้ยงไก่ไข่ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีระดับทัศนคติต่อการเลี้ยงไก่ไข่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ สถานภาพ และประสบการณ์การเลี้ยงไก่ไข่ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์กับระดับทัศนคติของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ โดยทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Correlation ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 พบว่า ระดับทัศนคติของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในด้านบวกกับการวางแผน (0.755) การจัดการ (0.886) การงูใจ (0.704) และการควบคุม (0.605) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูงถึงระดับสูงมาก

ศราวดี นามวงษ์ (2550: 3) ได้ศึกษาถึงผลจากการกำหนดมาตรฐานฟาร์มไก่ไข่ที่มีต่อสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร ระดับของผลกระทบและความแตกต่างของระดับผลกระทบจากการกำหนดมาตรฐานฟาร์มต่อสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูน จำกัด ซึ่งดำเนินการในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 56 ฟาร์ม โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (SPSS for windows)

ผลการสำรวจพบว่าเกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีที่ดินเป็นของตนเอง ขนาดพื้นที่ฟาร์มเฉลี่ย 5 ไร่ ส่วนใหญ่เลี้ยงไก่ไข่มาแล้ว 8 ปี จำนวนไก่ไข่เฉลี่ย 9,424 ตัว โรงเรือนเฉลี่ย 2 หลัง เฉลี่ยหลังละ 656 ตารางเมตร ทุกรายเลี้ยงไก่ไข่ประเภทอิสระ ส่วนใหญ่ผสมอาหารใช้เอง ไม่กู้ยืมเงินทุนจากที่อื่น มีแรงงานใน

ครอบครัวเฉลี่ย 2 คน มีลูกจ้างในฟาร์มเฉลี่ย 2 คน มีประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมการเลี้ยงไก่ไข่จนถึงปี 2548 เฉลี่ย 5 ครั้ง มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ยปีละ 167,785 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 4 ปี

จากการกำหนดมาตรฐานฟาร์มมีผลทำให้การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ ได้รับผลในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น คือทำเลที่ตั้งของฟาร์ม ลักษณะของฟาร์ม การจัดการโรงเรือน การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ การจัดการบุคลากร คู่มือการจัดการฟาร์ม ระบบการบันทึกข้อมูล การจัดการอาหารและน้ำ การจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ปีกมีผลกระทบน้อยที่สุด

อย่างไรก็ตามเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มาตรฐานฟาร์มมีประโยชน์และไม่มีปัญหากับตนเอง แม้ว่าส่วนใหญ่จะมีความรู้เรื่องมาตรฐานฟาร์มในระดับปานกลาง แต่เกือบทั้งหมดเคยผ่านการฝึกอบรมจากกรมปศุสัตว์ ต้องการให้กรมปศุสัตว์ช่วยเหลือเกี่ยวกับความรู้เรื่องการจัดการฟาร์ม การขอสินเชื่อเพื่อปรับปรุงฟาร์ม มีปัญหาคือหลักทรัพย์ค้ำประกัน และวงเงินกู้ สำหรับเรื่องการตลาดเกษตรกรถือว่าเป็นปัญหาของการเลี้ยงไก่ไข่ ทั้งนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีแผนการขยายกิจการ จะเลี้ยงเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ชินกร สุนะ (2550: ง) ได้ศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการปรับสภาพฟาร์มไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเข้าสู่มาตรฐานการป้องกันโรคไข้หวัดนก การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลกระทบและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อโรคไข้หวัดนก และเพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปรับเปลี่ยนโรงเรือนจากแบบเปิดไปเป็นแบบปิด โดยแบ่งการสำรวจเป็น 2 ชุดคือ 1) ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลทางด้านการผลิต และความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก โดยสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 69 ราย ในช่วงเดือน กรกฎาคม 2547 - กรกฎาคม 2548 และ 2) แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลกำไรจากการปรับเปลี่ยนโรงเรือนภายหลังจากการใช้มาตรการควบคุมโรคไข้หวัดนก โดยใช้ข้อมูลของปี 2548 จากการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 12 ราย นอกจากนี้ยังได้ใช้ข้อมูลของทางราชการและรายงานอื่นประกอบด้วย ผลปรากฏว่าผลผลิตไข่ไก่ทั้งประเทศหลังพบไข้หวัดนก (2547 vs. 2546) มีปริมาณลดลง 25.9% ส่วนในเชียงใหม่ลดลง 24.7% ทั้งนี้เพราะได้ทำลายแม่ไก่พ่อแม่พันธุ์เพิ่มขึ้น 17.9% เมื่อสำรวจข้อมูลจากผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าฟาร์มที่ถูกทำลายเนื่องจากอยู่ในรัศมี 5 ก.ม. มีถึง 56 ฟาร์ม แต่มีเพียง 3 ฟาร์มเท่านั้นที่มีไก่ป่วยตาย จากมาตรการควบคุมโรคด้วยการทำลายไก่และกำหนดให้หยุดเลี้ยงเป็นระยะเวลา 90 วัน เป็นผลทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข้อยู่ละ 71% ของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ลดลง เมื่อถามถึงความคิดเห็นต่อโรคไข้หวัดนก ส่วนใหญ่ต้องการทำวัคซีนเพื่อป้องกันโรค (41 ราย; 59.4%) ไม่เห็นด้วยกับการทำลายสัตว์ปีก (55 ราย; 94.2%) ไม่เชื่อว่าบริโภคสัตว์ปีกแล้วทำให้เกิดโรค (41 ราย; 59.4%) และยังคงบริโภคปกติ (45 ราย; 65.2%) ซึ่ง

แตกต่างจากกลุ่มที่มีความเห็นตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) สำหรับข้อกำหนดของภาครัฐที่จะให้ปรับเปลี่ยนโรงเรือนปิด (50 ราย; 84.7%) และต้องการเปลี่ยนไปทำอาชีพใหม่ เช่น เลี้ยงสุกร และ โค (10% ของกลุ่มตัวอย่าง)

เมื่อพิจารณาต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายและผลกำไร โดยใช้ข้อมูลการผลิตในปี 2548 (หลังเกิดโรค) เทียบกับปี 2546 (ก่อนเกิดโรค) ผลปรากฏว่า ต้นทุนการผลิตมีค่าสูงขึ้น 21.7% (545.33 vs. 448.18 บาท/ตัว) ซึ่งเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจและค่าเงินเฟ้อ แต่อย่างไรก็ดี ค่าใช้จ่ายประเภทยาป้องกันและควบคุมโรค มีปริมาณสูงขึ้นอย่างชัดเจน (28.3%) ทั้งนี้เพราะความเข้มงวดต่อระบบการป้องกันและควบคุมโรค สำหรับการเปรียบเทียบผลการปรับเปลี่ยนสภาพโรงเรือนนั้น ปรากฏว่า การเปลี่ยนจากโรงเรือนเปิดไปเป็นโรงเรือนปิด ทำให้ต้นทุนการผลิตไก่ไข่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง (505.87 vs. 487.64 บาท/ตัว; $p < 0.01$) แต่กลับไม่พบความแตกต่างของผลกำไรจากโรงเรือนทั้งสองประเภท (ได้กำไร 0.02-0.03 บาท/ฟอง) ผลการสำรวจข้างต้นสรุปว่า การใช้มาตรการโดยกำหนดให้ผู้เลี้ยงไก่ไข่ต้องปรับมาตรฐานฟาร์ม ตามเงื่อนไขของแหล่งเงินทุนจากโรงเรือนระบบเปิดไปเป็นระบบปิด อาจเป็นอุปสรรคต่อเกษตรกรรายย่อยที่มีหลักทรัพย์ไม่เพียงพอ และไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวได้ จำเป็นต้องออกจากระบบการผลิตสัตว์ปีกของประเทศไทย

วีรบูรณ์ สุทธสุภา (2552: ก) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนเชิงกลยุทธ์: กรณีศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการฟาร์มไก่ไข่ที่ใช้โรงเรือนระบบปิด ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพทั่วไปในการดำเนินงานธุรกิจฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ระบบปิด (Evaporative cooling system: EVAP) การบริหารจัดการฟาร์มระบบการผลิตแบบมีพันธะสัญญาซื้อขาย (Contract farming) รวมถึงสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อทำการวิเคราะห์และวางแผนเชิงกลยุทธ์

สภาพทั่วไปในการดำเนินงานของฟาร์มเป็นฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ที่ใช้โรงเรือนระบบปิด ระยะเวลาในการเลี้ยงไก่ไข่เป็นเวลา 3 ปี อาชีพหลักคือ การเลี้ยงไก่ไข่ ไม่มีอาชีพรอง ใช้ที่ดินของตนเอง นอกจากรายได้จากการเลี้ยงไก่แล้วยังมีรายได้อื่นนอกจากภาคเกษตร แหล่งเงินทุนกู้ยืมสถาบันการเงิน บมจ. ธนาคารกรุงไทย สาขาขอนแก่น ภาระหนี้จำนวน 6,000,000 บาท ระยะเวลาในการกู้ 12 ปี เงื่อนไขผ่อนชำระ เดือนละ 80,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี ฟาร์มแห่งนี้มีรายได้จากการขายไข่ไก่และขายไก่แก่ปลดระวางรวมทั้งขายมูลไก่ โดยรายได้จากการเลี้ยงต่อรุ่นจำนวน 1 เล้า 15,000 ตัว น้อยกว่ารายจ่าย จึงทำให้ขาดทุนธุรกิจขาดสภาพคล่อง ต้องยื่นความจำนงขอกู้เงินจากธนาคารเพิ่มเติมแต่ไม่ได้รับการอนุมัติการชำระเงินกู้กับธนาคารได้ขาดส่งเป็นระยะเวลาหนึ่ง จึงต้องมีการปรับโครงสร้างหนี้โดยเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้

มีการบริหารฟาร์มระบบการผลิตแบบมีสัญญาซื้อขายกับบริษัทใหญ่แห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น เป็นการรับจ้างเลี้ยงแบบมีสัญญาโดยจะกำหนดราคาซื้อขาย ประกันราคาผลผลิตที่แน่นอน ประกันความเสี่ยงให้กับเจ้าของฟาร์มไม่ว่าราคาจะขึ้นหรือลงเท่าไร เกษตรกรได้กำไรแน่นอน ตามสัญญา มีการจัดการที่ดี ไม่ต้องลงทุนในด้านพันธุ์ อาหาร ยาและวัคซีน ที่สำคัญไม่มีปัญหาด้านการตลาด เพราะมีสัญญาประกันราคาขายทำให้เกษตรกรลดความเสี่ยงในด้านราคา

โดยแนวทางในการกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์ ต้องมีการจัดการการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดปัญหาการตายของไก่ที่เลี้ยงในแต่ละรุ่นในระหว่างการเลี้ยงให้ลดลงมากที่สุด ไม่เกินร้อยละ 5 จะทำให้จำนวนไก่ไข่ที่จะผลิตไข่เพิ่มมากขึ้น ช่วยสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมและลดต้นทุนลง และบริษัทคู่สัญญาจะต้องมีความเป็นธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบกับผู้ร่วมลงทุน โดยจะต้องมีเงินทุนหมุนเวียนระยะยาวถึงจะดำเนินการต่อไปได้ และมีผลประกอบการที่ดีมีกำไร และมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนดของสถาบันการเงิน ทำให้การดำเนินงานธุรกิจมีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

กิตติพัฒน์ แสงภักดีโยธิน (2553: ฅ) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระบบการผลิตและการค้าไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึง ปัญหาของระบบการผลิต การค้าไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ เนื่องจากปัจจุบันการเลี้ยงไก่ไข่ในประเทศไทยมีการพัฒนาเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมและส่งเสริมธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ให้มีความเหมาะสม

การศึกษาดังกล่าวประกอบด้วยสองส่วน ส่วนแรกเป็นการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเอกสารโดยศึกษาจากตำรา บทความ กฎหมายไทย กฎหมายต่างประเทศ และส่วนที่สองเป็นการศึกษาด้วยวิธีวิจัยภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร เพื่อเสนอแนะแนวทางการบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

ผลจากการศึกษาพบว่า กฎหมายไทยที่ใช้บังคับการควบคุมการค้าและการผลิตไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ในปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ พ.ศ. 2549 เป็นต้น ส่งผลให้เกิดการจำกัดการแข่งขันทางการประกอบการธุรกิจไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ อันขัดต่อหลักการแข่งขันทางการค้าและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งมีประเด็นที่ควรปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น ด้านองค์กรที่มีหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจไก่

ไข่และผลิตภัณฑ์ ด้านระบบการค้าไข่ ด้านการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ไข่ไก่ แนวทางการจัดตั้งกองทุน เพื่อพัฒนาธุรกิจไข่ไก่และผลิตภัณฑ์เป็นต้น

ดังนั้นผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะให้บัญญัติกฎหมายเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่และผลิตภัณฑ์ ในด้านต่างๆกล่าวคือ กำหนดให้มีองค์กรที่มีหน้าที่กำกับดูแล คือ คณะกรรมการไข่ไก่และผลิตภัณฑ์มีการควบคุมการนำเข้าปุ๋ยาพันธ์ุไข่ไก่และพ่อแม่พันธุ์ไข่ไก่จากต่างประเทศ โดยกำหนดเงื่อนไขและการนำเข้าในลักษณะของการกำหนดเพดานขั้นสูงสำหรับผู้ที่จะนำเข้าเพื่อให้มีการกระจายไข่ไก่ให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง กำหนดให้ผู้นำเข้าปุ๋ยาพันธ์ุไข่ไก่และพ่อแม่พันธุ์ไข่ไก่ และผู้เลี้ยงไก่ไข่ต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนการเลี้ยง นอกจากนี้ กำหนดให้มีการแสดงข้อความหรือเครื่องหมายบนเปลือกไข่ไก่เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถทราบถึงแหล่งผลิตไข่ไก่ และวันเดือนปีที่ควรบริโภค และกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจไข่ไก่และผลิตภัณฑ์

วรินทร์ ภักดีขิง (2554: ก) ได้ศึกษาถึงการหาขนาดความจุและจำนวนโรงเรือนเลี้ยงไก่รุ่นและไข่ไก่ที่เหมาะสมกับปริมาณความต้องการเลี้ยงลูกไก่ในแต่ละสัปดาห์และมีต้นทุนในการเลี้ยงไก่เนื้อที่สุด: กรณีศึกษาฟาร์มไก่ไข่จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากการเลี้ยงไก่ไข่ในประเทศไทยได้ประสบปัญหาการระบาดของไข้หวัดนก ทำให้มีการทำลายไข่ไก่ไปหลายล้านตัว เกษตรกรจึงต้องมีการปรับปรุงโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงไก่จากโรงเรือนระบบเปิดเป็นโรงเรือนระบบปิดที่มีการควบคุมอุณหภูมิโดยระบบระเหยไอน้ำเย็น ประกอบกับการเลี้ยงไก่ที่ซับซ้อน และขนาดของโรงเรือนเลี้ยงไก่มีขนาดโรงเรือนที่แตกต่างกันทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จึงเกิดปัญหาการผสมกันของอายุไก่ เมื่อถึงระยะเวลาของการปลดไก่ จะทำการปลดไก่ออกหมดทั้งโรงเรือน เพื่อทำความสะอาดโรงเรือนเลี้ยงไก่ ซึ่งไก่ที่มีอายุไม่ครบกำหนดการปลดไก่อ้างถูกปลดออกจากโรงเรือนก่อนกำหนด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตไข่เพิ่มสูงขึ้นประกอบกับการสูญเสียไข่ไก่ที่ไก่อสามารถผลิตได้ในระยะเวลาที่ไม่ถึงกำหนดการปลดไก่ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ พัฒนาฮิวริสติกส์อัลกอริทึม (Hiorisatiankorithuem) เพื่อหาคำคำตอบเบื้องต้นและปรับปรุงคำตอบด้วย เมตะฮิวริสติกส์ (Metahiorisati) คือวิธีการทางเงินเนติกอัลกอริทึม (Chennetikankorithuem)ร่วมกับวิธีการหาคำคำตอบใกล้เคียงเพื่อหาขนาดความจุและจำนวนโรงเรือนเลี้ยงไก่รุ่นและไข่ไก่ที่เหมาะสมกับปริมาณความต้องการเลี้ยงไก่ในแต่ละสัปดาห์ เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนในการเลี้ยงไก่ทั้งหมดจากวิธีการหาขนาด และจำนวนโรงเรือนด้วยฮิวริสติกส์อัลกอริทึม (Hiorisatiankorithuem) กับเมตะฮิวริสติกส์ (Metahiorisati) พบว่า เมตะฮิวริสติกส์ (Metahiorisati) มีต้นทุนในการเลี้ยงไก่รุ่น และไข่ไก่น้อยกว่าคำตอบจากฮิวริสติกส์อัลกอริทึม (Hiorisatiankorithuem)อยู่ที่ 2.76 และ 0.44% ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาขนาดและจำนวนโรงเรือนของบริษัท กรณีศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความ

เป็นไปได้ในการสร้างโรงเรียนตามขนาดและจำนวนโรงเรียนที่หาได้จากเมตะฮิวริสติกส์ (Metahiorisati) พบว่า ขนาดและจำนวนโรงเรียนเลี้ยงไก่รุ่นและไก่ไข่ที่หาจากเมตะฮิวริสติกส์ (Metahiorisati) มีความเหมาะสมมากกว่าขนาดและจำนวนโรงเรียนของบริษัทกรณีศึกษาอยู่ที่ 42.32 และ 18.46% ตามลำดับ โดยมีปัจจัยด้านปริมาณการสั่งซื้อไก่ในแต่ละสัปดาห์ ระยะเวลาทำความสะอาดโรงเรียนและระยะเวลาที่ใช้พิจารณาทั้งหมด มีผลกระทบต่อต้นทุนในการเลี้ยงไก่ทั้งหมด

จิตพิงศ์ จำรัส (2554: ก) ได้ศึกษาถึงขบวนการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจการจัดตารางวางแผนผลิตฟาร์มไก่ไข่ การจัดตารางวางแผนในฟาร์มไก่ไข่เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนในการจัดซื้อลูกไก่รวมไปถึงการจัดสรรไก่รุ่นและไก่ไข่ลงโรงเรียน และปัญหาผลผลิตไข่ไก่เป็นสินค้าที่มีความอ่อนไหวต่ออุปสงค์และอุปทาน ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญในการทำการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจการจัดตารางวางแผนผลิตฟาร์มไก่ไข่ เพื่อให้การวางแผนการเลี้ยงไก่ไข่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการไข่ไก่ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดต้นทุนรวมทางการวางแผนผลิตไข่ไก่ที่ต่ำที่สุด ประกอบไปด้วย ต้นทุนการสั่งซื้อและคงคลัง ต้นทุนการดำเนินการภายในโรงเรียน ต้นทุนค่าเสียโอกาส และต้นทุนการขนส่งในช่วงระยะไก่รุ่นและไก่ไข่ ดังนั้นในงานวิจัยนี้ได้ทำการพัฒนารูปแบบทางคณิตศาสตร์วิธีฮิวริสติกส์อัลกอริทึมในการหาผลเฉลยเริ่มต้นและวิธีฮิวริสติกส์อัลกอริทึมขอบเขตล่าง ซึ่งในการศึกษาได้ออกแบบการทดลองเพื่อหาการปรับปรุงของฮิวริสติกส์อัลกอริทึมการจัดตารางวางแผนผลิตฟาร์มไก่ไข่กับสถานการณ์จริง และร้อยละความแตกต่างของฮิวริสติกส์อัลกอริทึมกับวิธีฮิวริสติกส์อัลกอริทึมขอบเขตล่าง โดยพิจารณา 3 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยจำนวนสัปดาห์ของการวางแผน ปัจจัยของความผันผวนความต้องการ และปัจจัยจำนวนโรงเรียนการเลี้ยงไก่รุ่นและไก่ไข่ โดยแต่ละปัจจัยแบ่งเป็น 3 ระดับ ทำการทดลอง 5 ซ้ำ จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลการทดลองเชิงสถิติด้วยการทดลองเชิงแฟลททอเรียล โดยใช้โปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 11.5 การปรับปรุงของฮิวริสติกส์อัลกอริทึมการจัดตารางวางแผนผลิตฟาร์มไก่ไข่กับสถานการณ์จริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 52.05 และร้อยละความแตกต่างของฮิวริสติกส์อัลกอริทึมกับวิธีฮิวริสติกส์อัลกอริทึมขอบเขตล่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.56 โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลตอบสนองคือ ปัจจัยจำนวนสัปดาห์ของการวางแผน และปัจจัยของความผันผวนความต้องการ และปัจจัยจำนวนโรงเรียนการเลี้ยงไก่รุ่นและไก่ไข่ไม่มีผลกระทบต่อร้อยละความแตกต่างของฮิวริสติกส์อัลกอริทึม ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เนื่องจากค่านัยสำคัญ p-value ของปัจจัยมีค่าน้อยกว่า 0.05

อภิขญา หงส์ทอง (2554: ง) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมลงทุนของเกษตรกร โครงการไก่ไข่ประกันราคากับบริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรมจำกัดสำนักงาน

อุบลราชธานี และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจร่วมโครงการไก่ไข่ประกันราคากับ บริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรมจำกัด สำนักงานอุบลราชธานี จำแนกตามเพศอายุอาชีพระดับ การศึกษา รายได้ และขนาดโรงเรือน ที่สนใจร่วมลงทุนต่างกัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไก่ไข่ประกันราคากับบริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรมจำกัด สำนักงานอุบลราชธานี ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอเมืองใน อำเภอสว่างวีรวงศ์ อำเภอ ลำโพง จังหวัดอุบลราชธานี อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงาน อุบลราชธานี จำนวน 200 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ระดับมีค่าความเชื่อมั่นตัวแปรอิสระเท่ากับ 0.95 ส่วนตัวแปรตามเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการ วิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และ Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่า

1. เกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 59.5 มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 72.5 ประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 42.5 ระดับการศึกษาปวท.และปวส. หรืออนุปริญญา ร้อยละ 41.50 มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 69.50 ขนาดโรงเรือนที่เข้าร่วมลงทุนเป็นขนาดเล็ก (จำนวนเข้าเลี้ยงไก่สาว 10,000 ตัว)
2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมลงทุนโครงการไก่ไข่ประกันราคากับ บริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรมจำกัด สำนักงานอุบลราชธานี โดยพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ตัวแปรคือด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านผลิตภัณฑ์
3. เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการร่วมลงทุนโครงการไก่ไข่ประกันราคากับ บริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรมจำกัด สำนักงานอุบลราชธานี พบว่า
 - 3.1 ผู้ร่วมลงทุนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/อาชีพรับจ้าง/ พนักงานธุรกิจเอกชนประกอบอาชีพส่วนตัวและเกษตรกร ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมลงทุนของเกษตรกร โครงการไก่ไข่ประกันราคากับบริษัทเบทาโกรเกษตร อุตสาหกรรมจำกัด สำนักงานอุบลราชธานี ในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน
 - 3.2 ผู้ร่วมลงทุนที่มีอาชีพต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมลงทุนของเกษตรกร โครงการไก่ไข่ประกันราคากับบริษัทเบทาโกรเกษตร

อุตสาหกรรมจำกัด สำนักงานอุบลราชธานี ในด้านลักษณะทางกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

3.3 ผู้ร่วมลงทุนที่มีระดับการศึกษาต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมลงทุนของเกษตรกรโครงการไก่ไข่ประกันราคากับบริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรมจำกัด สำนักงานอุบลราชธานี ในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

3.4 ผู้ร่วมลงทุนที่ลงทุนตามขนาดโรงเรือนต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมลงทุนของเกษตรกรโครงการไก่ไข่ประกันราคากับบริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรมจำกัดสำนักงานอุบลราชธานีในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายด้านลักษณะทางกายภาพและด้านผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน

ภาคสรุป

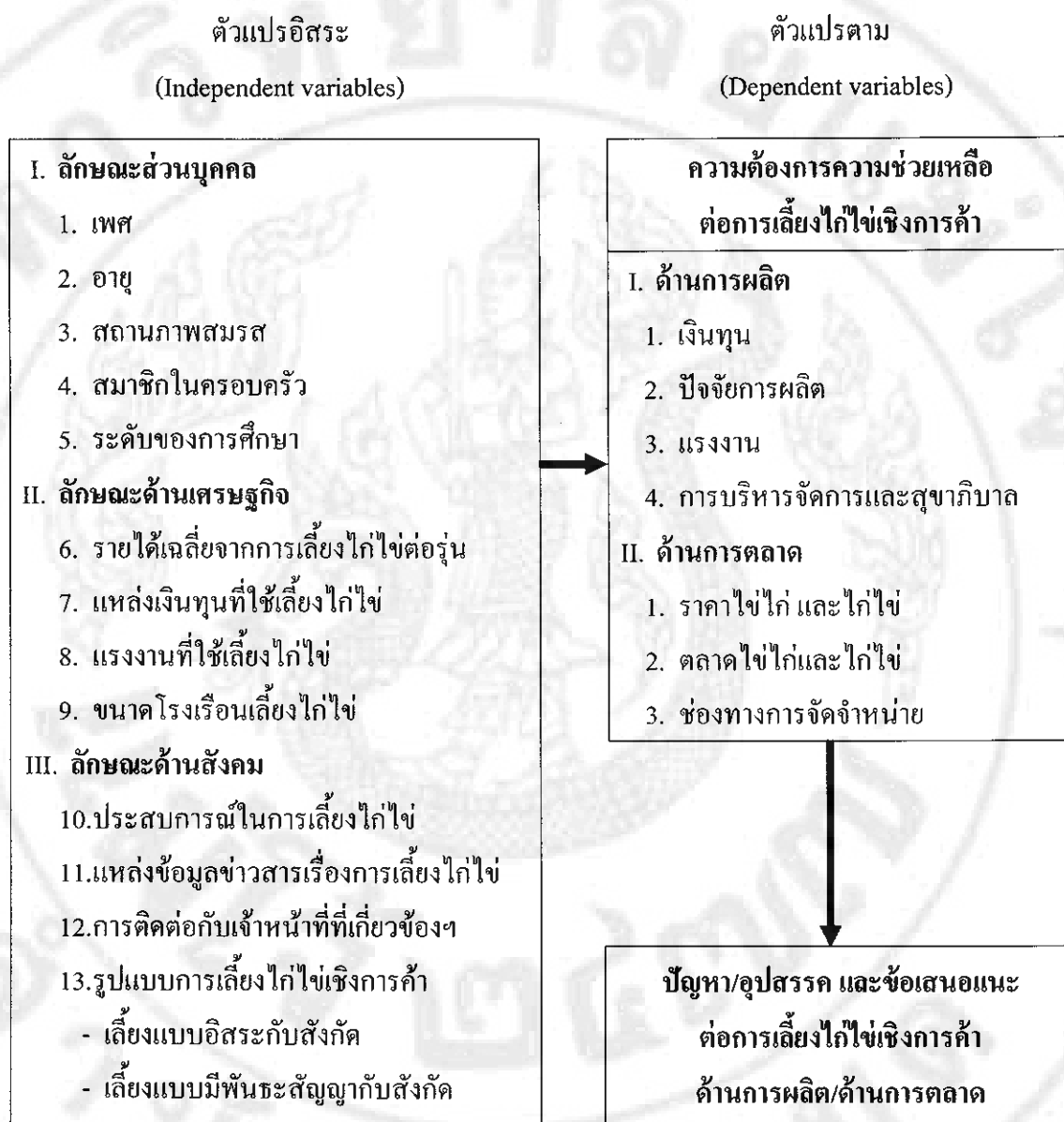
จากการตรวจเอกสารทั้งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปเนื้อหาใจความเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยได้ดังนี้

การที่จะทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่บริหารจัดการเลี้ยงไก่ไข่ ให้ประสบผลสำเร็จได้ในทุกด้านนั้นจะต้องยึดหลักแนวคิดและทฤษฎี เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนและในการบริหารจัดการในบางสิ่งบางอย่างให้ประสบผลสำเร็จต่อเกษตรกรเอง เพราะแนวคิดและทฤษฎี เป็นแนวทางในการอธิบาย ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยเหตุและผล แสดงผลให้เห็นได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถเป็นคำตอบของการปฏิบัติการขับเคลื่อนสิ่งทีบริหารจัดการอยู่ได้ นอกจากนี้ การที่เกษตรกรจะบริหารจัดการเลี้ยงไก่ไข่ ให้ประสบผลสำเร็จได้ในทุกๆด้านจะต้องมีการวางแผนและกำหนดรูปแบบการจัดการตั้งแต่เริ่มต้นก่อนการเลี้ยงและสิ้นสุดเมื่อมีการปลดไก่ไข่ออกขายทั้งหมดซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย หรือตัวกำหนดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ โรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ พื้นที่ตั้งของโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง แรงงาน ราคาอาหารไก่ไข่ และตลาดราคาไข่ไก่ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การบริโภคไข่ไก่ของผู้บริโภค การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกันที่มีประสบการณ์เลี้ยงมานาน การเป็นสมาชิกกลุ่มไก่ไข่ที่สร้างขึ้นหรือในรูปของสหกรณ์ไก่ไข่ ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ การรับรู้ข่าวสารเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่จากทุกภาคส่วน

ที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการจัดการเลี้ยงไก่ และปัญหา อุปสรรค พร้อมกับข้อเสนอแนะของเกษตรกร ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

จากแนวคิดและทฤษฎี ที่กล่าวมา ต้องมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้านการผลิต และความต้องการในการเลี้ยงไก่ไข่เข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สนใจหรือเกษตรกรที่ประกอบอาชีพ การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติบริหารจัดการได้อย่างถูกต้อง ตามขั้นตอนที่ เคยทดลองและประสบผลสำเร็จจริงมาแล้ว โดยเฉพาะเกษตรกรต้องเลือกหลักการเลี้ยงไก่ไข่ตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้คือ การเลี้ยงไก่ไข่ไว้เพื่อบริโภคไข่ไก่ในครัวเรือนแบบพอเพียง เลี้ยงเป็น อาชีพรอง หรือเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพหลัก นอกจากนั้นต้องมีความรู้เกี่ยวกับ หลักการและขั้นตอนที่ สำคัญ เช่น สายพันธุ์ไก่ไข่ที่จะนำมาเลี้ยง ขนาดของโรงเรือนไก่ไข่ และพื้นที่ในการตั้งโรงเรือนไก่ ไข่ ปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการเลี้ยง และแนวทางการพัฒนาธุรกิจไก่ไข่ ควรให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมให้เกษตรกร ปฏิบัติบริหารจัดการเลี้ยงไก่ไข่อย่างถูกวิธี สามารถบริหารจัดการ ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง จึงจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องผ่านการตรวจสอบแนวคิดและทฤษฎี เพื่อนำไป ปฏิบัติใช้ใน ด้านความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้านการผลิต และความ ต้องการของการปฏิบัติการเลี้ยงไก่ไข่ของโรงเรือนระบบปิด ปัจจัยต่างๆที่มีผล เช่น เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการเลี้ยงไก่ไข่ ของเกษตรกร จึงได้มาของกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถตั้งเป็นสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านการผลิตต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
2. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านการตลาดต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

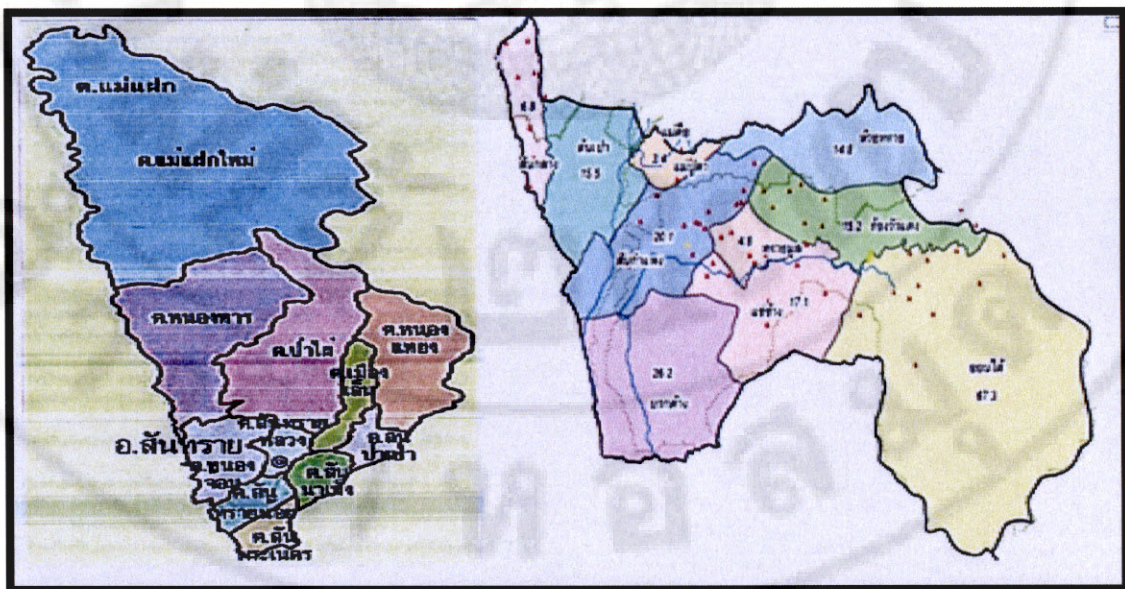
บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในพื้นที่ อำเภอสันทราย และ อำเภอสันกำแพง ของจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยเลือกพื้นที่ อำเภอสันทรายและอำเภอสันกำแพง เพื่อดำเนินการวิจัยเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีการเลี้ยงไก่ไข่มากเป็นลำดับ 1 และ 2 จาก 25 อำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ มีความชำนาญในการเลี้ยงไก่ไข่ เพราะอยู่ใกล้แหล่งวิชาการ แหล่งตลาด และแหล่งวัตถุดิบที่ใช้เป็นอาหารไก่ไข่ ตลอดจนจังหวัดเชียงใหม่ มีภูมิอากาศเอื้อต่อการผลิตไข่ไก่ให้ได้ผลผลิตดี แต่เนื่องด้วยในปัจจุบัน ราคาไข่ไก่ต่ำมาก ในขณะที่ราคาอาหารไก่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุนเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับเกษตรกรบางรายต้องเลิกกิจการไป

ภาพ 3 แผนที่อำเภอสันทรายและอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
ที่มา: กรมการปกครองจังหวัดเชียงใหม่ (2557: ระบบออนไลน์)

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 289 ครัวเรือน จาก 2 อำเภอ ซึ่งได้แก่ อำเภอสันทราย และอำเภอสันกำแพง โดยจะทำการเก็บข้อมูล ตามขนาดของครัวเรือนที่เลี้ยงไก่ไข่ตั้งแต่ 1,000 ตัวขึ้นไป เนื่องจากเกษตรกรมีจำนวนมากในการเก็บข้อมูล จึงหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่กระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ แต่มีลักษณะในภาพรวมของแต่ละกลุ่มคล้ายคลึงกัน แต่ภายในกลุ่มจะมีความแตกต่างหรือความหลากหลายอย่างครบถ้วน

ตาราง 4 จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ และ ปริมาณไก่ไข่ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพ.ศ. 2556

อำเภอ	เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ (ครัวเรือน)	จำนวนไก่ไข่ (ตัว)	ร้อยละ
1. สันทราย	158	1,076,222	55.80
2. สันกำแพง	131	450,914	44.20
รวม	289	1,527,136	100

ที่มา: ปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ (2556)

สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) คิดคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973:85 อ้างใน ศิริลักษณ์ กงสัตยกุล, 2546: 47) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ซึ่ง

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนครัวเรือนทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดค่าให้มี

แทนค่า

$$n = \frac{289}{1 + 289 [0.05]^2}$$

$$n = \frac{289}{1.7225} = 167.78$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 168 ครั้วเรือน และ ผู้วิจัยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสัดส่วนที่เหมาะสมต่อขนาดของประชากร โดยใช้สูตรตามสมการ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548: 19)

$$n = \frac{n N_i}{N}$$

ซึ่ง

- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
- N = จำนวนครั้วเรือนทั้งหมด
- N_i = จำนวนครั้วเรือนในแต่ละกลุ่ม
- n_i = ขนาดของตัวอย่างที่จะทำการสุ่มแต่ละกลุ่ม

เมื่อคำนวณตามสูตรแล้วได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่คือ

ตาราง 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ (ครั้วเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง (ครั้วเรือน)
สันทราย	158	92
สันกำแพง	131	76
รวม	289	168

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยค้นคว้าจากตำราต่างๆพร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมีลักษณะ คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended questions) และคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ที่ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นการเก็บรวบรวมรายละเอียดพื้นฐานของตัวอย่าง ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส สมาชิกในครอบครัว ระดับของการศึกษา รายได้เฉลี่ยจากการเลี้ยงไก่ไข่ต่อรุ่น แหล่งทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ แรงงานที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ ขนาด

โรงเรียนเลี้ยงไก่ไข่ ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องฯ และรูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ลักษณะคำถามเป็นแบบชนิดปลายเปิด (open-ended questions) และคำถามแบบปลายปิด (close-ended questions)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับ ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต และการตลาดไก่ไข่ ของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งได้แก่ ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต เช่น ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินทุน ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับแรงงาน ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพสัตว์ ความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด เช่น ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับราคา และ ตลาดไข่ไก่ โดยต้องการคำตอบที่ใกล้เคียงกับความต้องการความช่วยเหลือในการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของเกษตรกรมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นมากที่สุด โดยลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 5 ระดับ คือ

มีความต้องการมากที่สุด	=	5 คะแนน
มีความต้องการมาก	=	4 คะแนน
มีความต้องการปานกลาง	=	3 คะแนน
มีความต้องการน้อย	=	2 คะแนน
มีความต้องการน้อยที่สุด	=	1 คะแนน

ในส่วนของการแปลผลค่าเฉลี่ยของความต้องการความช่วยเหลือในการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของเกษตรกร ผู้วิจัยได้คำนวณระดับของค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายความต้องการความช่วยเหลือในการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอสนทราย และสนกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 - 5.00	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับมาก
2.61 - 3.40	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับน้อย
1.00 - 1.80	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า โดยใช้คำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงไก่ไข่ โดยต้องการคำตอบที่ใกล้เคียงกับการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของเกษตรกรมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นมากที่สุดลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 5 ระดับ คือ

มีปัญหามากที่สุด	=	5 คะแนน
มีปัญหามาก	=	4 คะแนน
มีปัญหปานกลาง	=	3 คะแนน
มีปัญหาน้อย	=	2 คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุด	=	1 คะแนน

ในส่วนของการแปลผลค่าเฉลี่ยของปัญหาในการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของเกษตรกร ผู้วิจัยได้คำนวณระดับของค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายปัญหา อุปสรรค ของการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอสันทราย และ อำเภอสันกำแพง ของจังหวัดเชียงใหม่

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 - 5.00	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก
2.61 - 3.40	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง
1.80 - 2.60	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย
1.00 - 1.80	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ทดสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ในด้านความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือวัดในสิ่งที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (validity) ของเครื่องมือ ในการทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเสนอ ประธานกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษาและนักวิชาการ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด (Content validity) ให้มากขึ้น

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์คณะกรรมการที่ปรึกษาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดสอบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ หลังจากนั้นนำเอาข้อมูลที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) ตามแบบของ Cronbach (1970 อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 125) แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

ไปทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ของอำเภอสันทราย และ สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n = จำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ
 $\sum s_i^2$ = ผลรวมของค่าความแปรปรวนแต่ละข้อ
 s_x^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ในการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดให้ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.70 ตามเกณฑ์ของ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2536: 152) ผลการทดสอบพบว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ดังนี้

ตาราง 6 ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์

รายการ	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
1. ปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิต	0.81
2. ปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาด	0.93
3. ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต	0.74
4. ความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด	0.78
รวม	0.83

ซึ่งทั้งหมดมีค่าค่อนข้างสูงพอที่จะเชื่อถือว่แบบสัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้งานวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยเรื่อง ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยการสัมภาษณ์ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 168ครัวเรือนในการติดต่อประสานงานกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่โดยทำหนังสือจาก สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ถึงสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ที่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในท้องที่เพื่อขอความร่วมมือ

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตาม วัน เวลา ที่กำหนด

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บได้มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและอาจทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ถ้าข้อมูลที่เก็บได้ไม่ครบถ้วน เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อแปลผล สรุปผลการวิจัย และรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้จำนวน 168 ครัวเรือน มาจัดหมวดหมู่ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแปลงสภาพแนวความคิดเห็นหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และกำหนดค่าออกมาเป็นตัวเลข เพื่อลงรหัสข้อมูล (coding) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการประมวลผลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the social science: SPSS for windows) เพื่อทำการคำนวณหาค่าสถิติ แล้วสรุปผลการศึกษาวินิจฉัยนำเสนอในรูปลักษณะของการใช้ตารางประกอบดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของอำเภอสันทราย และ อำเภอสันกำแพง ในจังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ตารางแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) แล้วทำการอธิบายข้อมูลที่แสดงในรูปตารางโดยการแยกแยะข้อมูลตามประเด็นในวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้บรรยายและสรุปเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีที่กำหนดไว้

2. ข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า โดยลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบ 5 ระดับคือ มากที่สุดมากปานกลางน้อย และน้อยที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแปลผลได้น่าจะแนบค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้ามาเทียบกับเกณฑ์โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 – 5.00	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับน้อยที่สุด

ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบเชิงชั้น (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด 13 ตัว คือลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ว่ามีความสัมพันธ์กับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

1. ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าโดยลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแปลผลได้นำคะแนนค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้ามาเทียบกับเกณฑ์โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 - 5.00	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ในการวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในพื้นที่ อำเภอสันทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 168 ครัวเรือน สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ได้คิดคำนวณจากสูตร Taro Yamane การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและวิจารณ์ผลการวิจัยในขอบเขตของข้อมูลที่รวบรวมมา ซึ่งแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

ตอนที่ 2 ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตและการตลาด ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ด้านการผลิตและการตลาด ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

การศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า โดยศึกษา เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้ แหล่งเงินทุน แรงงานที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ ค่าจ้างแรงงาน จำนวนไก่ที่เลี้ยง ขนาดของโรงเรือนที่ใช้ในการเลี้ยง การถือครองที่ดิน ที่ตั้งฟาร์ม ประสิทธิภาพในการเลี้ยงไก่ไข่ แหล่งที่ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร และระบบการเลี้ยงไก่ไข่ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยมีดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล

ผลการวิจัยลักษณะส่วนบุคคล ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แสดงไว้ใน ตาราง 7

เพศ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 25

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นได้ว่า อาชีพการเลี้ยงไก่ไข่มีความจำเป็นที่ต้องใช้แรงงานในกระบวนการดูแลการผลิต เพศชายเป็นกลุ่มที่มีสรีระร่างกายที่แข็งแรง มีความสนใจในด้านปศุสัตว์ และส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งมีอำนาจตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าเพศหญิง และมีวุฒิภาวะที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับหน่วยงานราชการหรือเอกชนที่จัดขึ้น จึงมีความพร้อมในการบริหารจัดการในการเลี้ยงไก่ไข่ ส่วนเพศหญิงที่เป็นผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มักจะมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับงานภายในบ้านและครอบครัวเป็นประจำทุกวันอยู่แล้ว

อายุ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 52.68 ปี โดยช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 49.4 รองลงมาช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 27.4 ช่วงอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 61 ปี ร้อยละ 13.7 และช่วงอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ร้อยละ 9.5 ตามลำดับ โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่มีอายุน้อยที่สุด 28 ปี และอายุมากที่สุด 78 ปี เกษตรกรที่ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 52.68 ปี

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน ซึ่งเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะทางความคิด เหตุผล และประสบการณ์มากในกระบวนการตัดสินใจ ดังนั้น ประสบการณ์ กระบวนการตัดสินใจทำอะไรบางอย่างที่ต้องเด็ดขาดและใช้ความคิดต้องเป็นผู้ที่มีอายุที่ผ่านการทำงานลองผิดลองถูกมาจนประสบความสำเร็จได้ดีกว่าผู้ที่อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ที่ยังไม่มีประสบการณ์มากพอที่จะตัดสินใจให้เด็ดขาดและรวดเร็วทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และผู้ที่มีอายุที่มากกว่าหรือเท่ากับ 60 ปี ก็เป็นวัยที่มีประสบการณ์มากก็จริง แต่ด้วยร่างกายที่ทำงานหนักมาไม่ค่อยมีเรี่ยวแรงที่จะทำงานหนักได้แล้วควรที่จะพักผ่อนมากกว่าที่จะมาทำงาน เพราะเป็นวัยที่ไม่เหมาะสมกับการใช้กำลัง

สถานภาพการสมรส

ผลการวิจัยพบว่าสถานภาพการสมรสของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว จำนวน 164 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.6 รองลงมาเป็นโสด จำนวน 2 ราย ร้อยละ 1.2 และหม้ายกับ หย่าร้าง มีจำนวนอย่างละ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นได้ว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เกือบทั้งหมด ร้อยละ 98.8 มีสถานภาพสมรสแล้ว สาเหตุที่มีสถานภาพสมรสแล้วส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ซึ่งเป็นผู้ใหญ่เหมาะสมที่จะมีครอบครัว ที่จะมองหาอาชีพที่จะสร้างฐานะของครอบครัวตนเองให้มั่นคง และเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องมั่นคงในอนาคตให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นได้ เพราะการสมรสทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น เป้าหมายในชีวิตก็มีพลังแรงขับเคลื่อน มีเหตุผล รู้จักคิดถึงอนาคตมากยิ่งขึ้น และมากกว่าคนที่โสด ซึ่งมีความกระตือรือร้น คิดในเรื่องที่กล่าวมาไม่มากนัก เหมือนกับคำที่ว่าคนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนสบายมาก ก็เปรียบเสมือนกับว่ามีคนร่วมคิดปรึกษาหารือดีกว่าคิดคนเดียว เพื่อให้เกิดความรอบครอบ ไม่ประมาทก็จะไม่เกิดความผิดพลาดได้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ผลการวิจัยพบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่มีสมาชิกระหว่าง 3-4 คน ร้อยละ 73.8 รองลงมาก็คือสมาชิกระหว่าง 5-6 คน ร้อยละ 17.9 สมาชิกในครัวเรือนที่มีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน ร้อยละ 5.3 และสมาชิกที่มีมากกว่าหรือเท่ากับ 7 คน ร้อยละ 3.0 ตามลำดับ โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวน้อยที่สุด 2 คน และมีมากที่สุด 8 คน ซึ่งมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.92 คน

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.92 คน เพราะอาจมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ไม่ค่อยดีนัก ค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้ทุกคนหันมาวางแผนครอบครัวกันมากขึ้น เพื่อให้ดูแลกันได้อย่างทั่วถึงและมีความเป็นอยู่ที่ดีด้วยกันทุกๆ คน ไม่เดือดร้อนหรือขัดสนเรื่องใดๆ กว่าผู้ที่มีจำนวนสมาชิกมากที่ต้องดิ้นรนต่อสู้อยู่ในสังคมที่สภาวะเศรษฐกิจมีความแปรผันอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์

ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ภาคบังคับ ร้อยละ 46.4 รองลงมาก็คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 20.2 ระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 15.5 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 11.9 และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 6.0 ตามลำดับ

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นได้ว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับเท่านั้น ทั้งนี้อาจ เนื่องจากสังคมไทยส่วนใหญ่ในอดีต เป็นสังคมชนบททุกคนถือว่าสังคมการเกษตรเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต มีรายได้เลี้ยงครอบครัวจึงไม่ใส่ใจกับการศึกษามากนัก เมื่อจบผ่านเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษา (ประถมศึกษา 4-6) หรือไม่ผ่านเกณฑ์ก็จะออกหางานทำหาเงินมาช่วยเหลือครอบครัว เนื่องจากสังคมไทยส่วนใหญ่ในอดีตระบบการศึกษาภาคบังคับเพียงชั้นประถมศึกษา 6 ส่วนผู้ให้ข้อมูลในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ถึงปริญญาตรี ร้อยละ 20.2, 15.5 และ 11.9 ตามลำดับ เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาในระดับนี้จะเป็นกลุ่มที่มีอายุยังไม่มาก เป็นคนสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเล่าเรียน และเลือกที่จะทำอาชีพเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ ความรู้ ความอดทน และการบริหารจัดการที่ถูกต้องสูง ครอบคลุมในทุกๆด้าน จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จและเจริญรุ่งเรือง

ตาราง 7 จำนวนร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล

(n = 168)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	126	75
หญิง	42	25
อายุ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40	16	9.5
41-50	46	27.4
51-60	83	49.4
มากกว่าหรือเท่ากับ 61	23	13.7
Min-Max = 28-78 ปี	$\bar{X} = 52.68$ ปี	SD = 8.13
สถานภาพ		
โสด	2	1.2
สมรส	164	97.6

ตาราง 7 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
หม้าย/หย่าร้าง	1/1	0.6/0.6
จำนวนสมาชิกครอบครัว		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2	9	5.3
3-4	124	73.8
5-6	30	17.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 7	5	3.0
Min-Max = 2-8 คน	$\bar{X} = 3.92$ คน	SD = 1.09
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	78	46.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	15.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	34	20.2
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	10	6.0
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	20	11.9

ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ

ผลการวิจัยลักษณะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แสดงไว้ใน ตาราง 8
รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ (บาทต่อรุ่น)

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่มีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่
มากกว่าหรือเท่ากับ 650,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาคือ รายได้อยู่ระหว่าง 350,001-
500,000 บาท ร้อยละ 23.2 รายได้ระหว่าง 500,001-650,000 บาท ร้อยละ 16.7 และ รายได้น้อยกว่า
หรือเท่ากับ 350,000 บาท ร้อยละ 16.7 ตามลำดับ โดยรายได้ต่ำสุด 100,000 บาท รายได้สูงสุด
3,200,000 บาท และรายได้เฉลี่ย 708,869.05 บาท

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นได้ว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลมีรายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่
เฉลี่ย 708,869.05 บาทต่อรุ่น เพราะถ้าต่อปีเงินที่ลงทุนไปยังมีหนี้สินอยู่จะหมดหนี้สินและมีกำไร
ต้องเลี้ยงต่อไปโดยประมาณ 14 เดือนขึ้นไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นรายได้ที่สูงเพราะมีรายได้ทุกวัน
เนื่องมาจากไก่ไข่มีการออกไข่ทุกวัน ซึ่งราคาขายไข่ไก่ก็ขึ้นอยู่กับเกษตรกรแต่ละคนที่มีข้อตกลง

กับบริษัทที่ไปซื้อแม่ไก่ไข่มาเลี้ยง ซึ่งเกษตรกรบางรายต้องต่อสู้กับภาวะราคาไข่ไก่ที่ขึ้น-ลง ซ้ำยังต้องต่อสู้กับราคาอาหารที่ใช้ในการเลี้ยงถือว่าเป็นต้นทุนหลัก คิดเป็นร้อยละประมาณ 60-65 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งราคาอาหารส่วนใหญ่จะสวนทางกับราคาไข่ ในบางสภาวะแวดล้อมที่จะทำให้ได้กำไรหรือขาดทุนขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยนี้เป็นหลัก โดยปัจจัยเสี่ยงอย่างอื่นมีน้อยถ้าเทียบเป็นร้อยละประมาณ 15-20 ถ้าคิดในเชิงธุรกิจก็น่าลงทุน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้เกษตรกรอาชีพอื่นหันเข้ามาสนใจอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่กันมากขึ้น ส่วนผู้ที่ได้รายได้น้อยที่ยังเลี้ยงอยู่ เนื่องจากการบริหารจัดการในการเลี้ยงไก่ไข่ไม่ซับซ้อนหรือยากจนเกินไป พออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน และยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพหลักได้ในอนาคตเหมือนกับอาชีพอื่นๆ ซึ่งต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและถูกต้องตามหลักวิชาการที่เหมาะสมให้มากขึ้น

แหล่งเงินทุน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ ใช้เงินทุนจากแหล่งเงินกู้ทั้งของภาครัฐและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปคิดเป็น ร้อยละ 92.3 รองลงมาคือเงินทุนของตนเองและเงินกู้ยืม ร้อยละ 4.1 และใช้เงินของตนเองทั้งหมด ร้อยละ 3.6

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่มีฐานะพออยู่พอกิน มีเงินทุนไม่มากนักที่จะนำมาลงทุน จึงต้องใช้เงินทุนจากแหล่งเงินกู้ฯ เป็นส่วนใหญ่ เพราะสืบเนื่องจากทางราชการมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับหลายอย่างเพื่อป้องกันโรค และในด้านการค้า การส่งออกให้ได้มาตรฐานเดียวกันก่อนถึงการเปิดการค้าเสรี (AEC) และเกษตรกรในชนบทเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย พร้อมกับการเลี้ยงไก่ไข่ในปัจจุบันต้องใช้งบประมาณในการลงทุนสูงเกี่ยวกับการสร้างโรงเรือนระบบปิด ค่าแม่ไก่ไข่สาว ฯลฯ รองลงมาคือใช้เงินทุนของตนเองบางส่วนพร้อมกับเงินกู้ และใช้เงินของตนเองทั้งหมด เป็นส่วนน้อยนั้น เพราะผู้ที่เลี้ยงไก่ไข่ในกลุ่มนี้มีอาชีพหลักและเป็นธุรกิจเชิงการค้าอย่างจริงจังในพื้นที่อยู่ในฐานะที่ระดับหนึ่งก็จะคิดถึงผลกำไร-ขาดทุน และค่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ จึงทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่รายกลางที่ยังไม่กล้าเสี่ยงอย่างเต็มตัวก็จะกู้ด้วยส่วนหนึ่ง เก็บไว้สำรองเมื่อเกิดวิกฤตส่วนหนึ่ง และผู้เลี้ยงรายใหญ่จะทำแบบครบวงจรคือ ตั้งแต่ผลิตลูกไก่เอง จนขายไก่ไข่สาวพร้อมไข่ และรับซื้อ-ขายไข่ไก่พร้อมไก่ที่ปลดเลี้ยงมีตลาดรองรับเป็นของตนเองอยู่แล้วจึงใช้เงินทุนของตัวเองเป็นส่วนใหญ่

จำนวนแรงงานที่จ้างเลี้ยงไก่ไข่

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ มีแรงงานที่จ้างเลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมาคือแรงงานที่จ้างเลี้ยงไก่ไข่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 คน ร้อยละ 27.4 แรงงานที่จ้างเลี้ยงระหว่าง 4-5 คน ร้อยละ 13.1 และมากกว่าหรือเท่ากับ 6 คน ร้อยละ 3.0 โดยแรงงานที่จ้างเลี้ยงไก่ไข่ต่ำสุด 1 คน สูงสุด 10 คน และเฉลี่ย 2.23 คน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะจ้างแรงงานนอกครอบครัวในการเลี้ยงไก่ไข่ เฉลี่ย 2.23 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงไก่ไข่ ใช้จำนวนแรงงานนอกครอบครัวไม่มากนักกับจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง เพราะอัตราส่วนของจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เหมาะสมกับจำนวนแรงงานอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นอาชีพที่มีการบริหารจัดการ ไม่ค่อยยุ่งยาก ดูแลง่าย แต่ก็มีความเสี่ยงอยู่บ้างเกี่ยวกับโรคติดต่อถ้าบริหารจัดการไม่ดีพอ ที่ต้องจ้างแรงงานนอกครอบครัวอยู่ก็เพราะอยู่ที่จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง และคนในครอบครัวเกษตรกรส่วนมากจะไม่ให้ลูกหลานมาช่วยดูแล ถ้าอยู่ในวัยเด็กก็จะไปโรงเรียนจนเรียนจบ และถ้าจบมาแล้วส่วนมากจะให้ไปทำงานตามที่ตัวเองเรียนมา จึงต้องอาศัยแรงงานภายนอกครอบครัวเข้ามาช่วยเพื่อที่จะได้บริหารจัดการดูแลได้ทั่วถึง และเมื่ออายุของเกษตรกรมากขึ้นแต่ยังต้องการทำอาชีพนี้อยู่

อัตราค่าจ้างแรงงานต่อเดือน

ผลการวิจัยพบว่า รายจ่ายจากอัตราค่าจ้างแรงงานในการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานเดือนละ 7,501-9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมาคือจ้างแรงงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,500 บาท ร้อยละ 20.8 จ้างแรงงานมากกว่าหรือเท่ากับ 10,501 บาท ร้อยละ 25.0 และจ้างแรงงานเดือนละ 9,001-10,500 บาท ร้อยละ 18.5 โดยอัตราค่าจ้างแรงงานต่อเดือนต่ำสุด 2,400 บาท สูงสุด 72,000 บาท และเฉลี่ย 12,398.21 บาท

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลจ้างแรงงานภายนอกขึ้นอยู่กับการเลี้ยงไก่ไข่ 2 กรณีคือ จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง และอายุของตัวเองที่มากแล้ว เพราะอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่จะมีช่วงที่ต้องใช้กำลังคือการให้อาหารเป็นต้น อัตราค่าจ้างแรงงาน เฉลี่ย 12,398.21 บาทต่อเดือน ซึ่งจะเห็นว่าค่าจ้างแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข้อยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าแรงขั้นต่ำ ถ้าเปรียบเทียบกับอาชีพในภาคเกษตรกรรมอื่นๆ ซึ่งการเลี้ยงไก่ไข่ไม่มีข้อจำกัดที่จะต้องมีคนอยู่ในฟาร์มตลอด 24 ชั่วโมง เพราะปัญหาในเรื่องกระแสไฟฟ้าที่ขัดข้องและดับไม่เป็นเวลา ไม่เลือกเวลาดับทั้งกลางวันและกลางคืน จึงทำให้ต้องจ้างในอัตราค่าจ้างที่สูง เป็นแรงงานที่ต้องมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับหนึ่ง และขยันอดทน ถึงแม้ว่าจะไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาก็ตาม เพราะเป็นอาชีพที่อาศัยประสบการณ์จากผู้ที่เคยเลี้ยงบริหารจัดการมาก่อนซึ่งรู้จักแก้ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการเลี้ยงไก่ไข่ได้

จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไก่ไข่มากกว่าหรือเท่ากับ 10,001 ตัว ร้อยละ 42.9 รองลงมาคือเลี้ยงไก่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8,000 ตัว ร้อยละ 26.2 เลี้ยงไก่ไข่อยู่จำนวนระหว่าง 9,501-10,000 ตัว ร้อยละ 22.6 และเลี้ยงไก่น้อยที่สุดอยู่ระหว่าง จำนวน 8,001-9,500 ตัว ร้อยละ 8.3 โดยเกษตรกรที่เลี้ยงไก่น้อยที่สุด 3,000 ตัว สูงสุด 70,000 ตัว และเฉลี่ย 12,279.33 ตัว

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 12,279.33 ตัวต่อการเลี้ยงในแต่ละรุ่น ซึ่งเหมาะสมกับการลงทุนในหลายๆส่วนไม่ว่าจะเป็นด้านที่ดินที่ถือครองขนาดของโรงเรือนที่เหมาะสมกับจำนวนไก่ไข่ ค่ากระแสไฟฟ้า และค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น และมีรายได้พอที่จะมีเงินเหลือเก็บสำหรับดำเนินชีวิตของครอบครัวตัวเองให้มีความสุข รักษาพยาบาลเมื่อยามเจ็บป่วย และนำไปใช้จ่ายสิ่งที่จำเป็นในครอบครัวที่ยังขาดเหลืออยู่

ขนาดของโรงเรือนที่เลี้ยงไก่ไข่

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ สร้างโรงเรือนขนาดกลาง (จำนวนไก่ไข่ 5,001-30,000 ตัว) คิดเป็นร้อยละ 92.3 รองลงมาคือโรงเรือนขนาดเล็ก (จำนวนไก่ไข่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 ตัว) ร้อยละ 4.1 และขนาดใหญ่ (จำนวนไก่ไข่มากกว่าหรือเท่ากับ 30,001 ตัว) ร้อยละ 3.6

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ใช้โรงเรือนขนาดกลาง (จำนวนไก่ไข่ 5,001-30,000 ตัว) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงกับรายได้และการลงทุนมีระยะเวลาในการคืนทุนที่เหมาะสมคือไม่เกิน 5 ปี ในด้านการบริหารจัดการดูแลได้ทั่วถึง โดยไม่ต้องพึ่งแรงงานภายนอกมากนัก สามารถดูแลได้ด้วยตนเอง กับการสร้างโรงเรือนขนาดเล็กต้นทุนสร้างสูงกับรายได้ที่ได้ไม่สมดุลกับการคืนทุนในระยะเวลาที่เหมาะสม และความเสี่ยงก็เท่ากับโรงเรือนขนาดกลาง-ใหญ่ พร้อมกับค่าครองชีพในปัจจุบันที่สูงมากขึ้นในทุกๆด้าน จึงต้องมีการวางแผนบริหารจัดการ คำนวณให้รอบครอบในทุกๆด้าน ถึงจะทำให้การเลี้ยงไก่ไข่ประสบความสำเร็จ อยู่รอดได้โดยไม่มีปัญหา อุปสรรคใดๆเกิดขึ้นในอนาคต

สภาพการถือครองที่ดิน

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ถือครองที่ดินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาคือถือครองที่ดิน 3-4 ไร่ ร้อยละ 33.3 ถือครองที่ดิน 5-6 ไร่ ร้อยละ 19.1 และถือครองมากกว่าหรือเท่ากับ 7 ไร่ ร้อยละ 7.7 โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ถือครองที่ดินน้อยที่สุด 1 ไร่ มากที่สุด 21 ไร่ และเฉลี่ย 3.57 ไร่

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ถือครองที่ดินเฉลี่ย 3.57 ไร่ ซึ่งไม่มากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเลี้ยงไก่ไข่ในพื้นที่เลี้ยงน้อย เพราะมีหลายทางเลือกในการเพิ่มจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มชั้นเลี้ยงหรือทำเป็นคอนโดหลายๆ ชั้นในพื้นที่ๆ ไม่มาก แต่ต้องมีระบบไฟฟ้าผ่านเพราะ โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ในปัจจุบันเป็นแบบระบบปิดซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้กับระบบของโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ต้องอาศัยพลังงานจากไฟฟ้ามาขับเคลื่อนเป็นหลักเช่น พัดลม ป้อนคูดน้ำ เป็นต้น และยังต้องอยู่ห่างจากชุมชน เพราะปัญหาเรื่องสภาพแวดล้อมด้านมลพิษกลิ่น เสียง และแมลงวัน ฯลฯ จึงทำให้เกษตรกรมีพื้นที่ในการเลี้ยงไก่ไข่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับธุรกิจที่ทำว่าจะเลี้ยง โรงเรือนขนาดใหญ่ก็จะมีความต้องการพื้นที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

ตาราง 8 จำนวน ร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัจจัยลักษณะด้านเศรษฐกิจ

(n = 168)

ลักษณะด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่ (บาท / ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 350,000	28	16.7
350,001 - 500,000	39	23.2
500,001 - 650,000	28	16.7
มากกว่าหรือเท่ากับ 650,001	73	43.4
Min-Max = 100,000 - 3,200,000 บาท	$\bar{X} = 708,869.05$ บาท	SD = 469,160.83
แหล่งเงินทุน		
เงินตนเองทั้งหมด	6	3.6
กู้จากแหล่งเงินกู้ทั้งหมด	155	92.3
เงินตนเองพร้อมกับเงินกู้	7	4.1
จำนวนแรงงานที่จ้าง (คน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1	46	27.4
2-3	95	56.5
4-5	22	13.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 6	5	3.0
Min-Max = 1-10 คน	$\bar{X} = 2.23$ คน	SD = 1.34

ตาราง 8 (ต่อ)

(n = 168)

ลักษณะด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
อัตราค่าจ้างแรงงานต่อเดือน (บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,500	35	20.8
7,501-9,000	60	35.7
9,001-10,500	31	18.5
มากกว่าหรือเท่ากับ 10,501	42	25.0
Min-Max = 2,400-72,000 บาท	$\bar{X} = 12,398.21$ บาท	SD = 10,619.09
จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง (ตัว)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8,000	44	26.2
8,001-9,500	14	8.3
9,501-10,000	38	22.6
มากกว่าหรือเท่ากับ 10,001	72	42.9
Min-Max = 3,000-70,000 ตัว	$\bar{X} = 12,279.33$ ตัว	SD = 8,183.25
ขนาดโรงเรือนที่เลี้ยงไก่ไข่		
ขนาดเล็ก (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 ตัว)	7	4.1
ขนาดกลาง (5,001-30,000 ตัว)	155	92.3
ขนาดใหญ่ (มากกว่าหรือเท่ากับ 30,001 ตัว)	6	3.6
สภาพการถือครองที่ดิน (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2	67	39.9
3-4	56	33.3
5-6	32	19.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 7	13	7.7
Min-Max = 1-21 ไร่	$\bar{X} = 3.57$ ไร่	SD = 2.58

ลักษณะทางด้านสังคม

ผลการวิจัยลักษณะทางด้านสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่แสดงไว้ใน ตาราง 9

ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ 9-10 ปี ร้อยละ 30.3 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ 7-8 ปี ร้อยละ 16.1 และ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6 ปี ร้อยละ 11.3 โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่น้อยที่สุด 1 ปี มากที่สุด 30 ปี และเฉลี่ย 10.88 ปี

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 10.88 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ในด้านการเลี้ยงไก่ไข่เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในด้านการสูญเสียหรือขาดทุนว่ามีน้อย-มาก ซึ่งมีเพียง 15-20% ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคระบาด และการขึ้น-ลง ของสภาวะตลาดไข่ไก่ในบางช่วง ถ้าสามารถบริหารจัดการให้ดีตามที่ประสบการณ์ความรู้ที่ผ่านมาก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร จึงทำให้เกษตรกรมีการวางแผนขยายการเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มในอนาคตเพื่อเพิ่มรายได้ต่อไป จากประสบการณ์ในการลองผิดลองถูกและการแก้ปัญหาในหลายๆรูปแบบที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการป้องกันโรคระบาดและการตลาดซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้มีกำไรหรือขาดทุนได้

แหล่งของข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่

ผลการวิจัยพบว่าในปีหนึ่ง เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร 4-5 แหล่ง คิดเป็นร้อยละ 51.2 รองลงมาคือได้รับจากแหล่งข้อมูลข่าวสารในการเลี้ยงไก่ไข่ 2-3 แหล่ง ร้อยละ 36.3 มากกว่าหรือเท่ากับ 6 แหล่ง ร้อยละ 7.1 และจากแหล่งข้อมูลข่าวสารน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 แหล่ง ร้อยละ 5.4 โดยได้รับจากแหล่งข้อมูลน้อยที่สุด 1 แหล่ง มากที่สุด 6 แหล่ง และเฉลี่ย 3.67 แหล่ง

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ได้รับข่าวสารจากแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ เฉลี่ย 3.67 แหล่งต่อรุ่น ซึ่งถือได้ว่าเพียงพอกับการนำมาใช้เลี้ยงไก่ไข่ ที่มีอะไรใหม่ๆเสริมเข้ามาไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการบริหารจัดการ โรคระบาดเดิมที่กลายพันธุ์ แข็งแรงขึ้นจนสามารถกระจายสู่ผู้เลี้ยงได้ด้วยและถ้ารักษาไม่ทันก็ทำให้เสียชีวิตได้ ซึ่งก็เป็นส่วนสำคัญที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ยังต้องมีช่องทางต่างๆในการรับรู้ข่าวสารในระหว่างที่เลี้ยงอยู่

ตลอดเวลา แต่อาจไม่บ่อยนักเพราะการระบาดของโรคมีช่วงระยะเวลาตามฤดูกาล และการเลี้ยงไก่ไข่ยังได้รับการดูแลจากสัตวบาลของบริษัทแต่ละบริษัทอีกทางหนึ่งด้วย

การติดต่อกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่

ผลการวิจัยพบว่าการเลี้ยงไก่ไข่หนึ่งรุ่นของเกษตรกรส่วนใหญ่มีการติดต่อกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือมากกว่าหรือเท่ากับ 10 ครั้ง ร้อยละ 29.2 ระหว่าง 6-7 ครั้ง ร้อยละ 11.9 และระหว่าง 8-9 ครั้ง ร้อยละ 8.9 โดยมีการติดต่อน้อยที่สุด 2 ครั้ง มากที่สุด 13 ครั้ง และเฉลี่ย 6.42 ครั้ง

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่มีการบริหารจัดการที่ดีเกิดปัญหาระหว่างที่เลี้ยงมากนัก จึงมีการติดต่อกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 6.42 ครั้งต่อหนึ่งรุ่น ซึ่งก็ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่พอดีกับสถานะปกติที่ไม่มีการระบาดของโรค ซึ่งส่วนมากแล้วการติดต่อกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ ได้แก่การขอคำแนะนำ-ปลดไก่ไข่ ในระหว่างเลี้ยงก็จะเน้นการบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานฟาร์ม โดยการตรวจเยี่ยมเพื่อไม่เป็นการประมาท และเป็นการป้องกันการเกิดโรคระบาด เมื่อเกิดโรคขึ้นจะได้ดำเนินการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

รูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เลี้ยงแบบอิสระกับสังกัด คิดเป็นร้อยละ 97.6 และแบบมีพันธสัญญากับสังกัด ร้อยละ 2.4

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่เลี้ยงแบบอิสระกับสังกัด เพราะเกษตรกรบางรายไม่ชอบการผูกมัด ต่อสู้กับตลาดไข่ไก่ด้วยตนเอง ซึ่งในแต่ละรุ่นที่เลี้ยงถ้าราคาไข่ไก่และอาหารไก่ไข่สอดคล้องกันในทิศทางบวกก็ได้กำไร แต่ถ้าราคาไข่ไก่และอาหารไก่ไข่ ขึ้น-ลง โดยที่ราคาเป็นบวกมากกว่าลบไม่มากนัก เกษตรกรก็ยังพออยู่ได้ แต่ถ้าราคาไข่ไก่และอาหารไก่ไข่ ไม่สอดคล้องกันเป็นลบมากกว่าเป็นบวก ก็จะทำให้เกษตรกรขาดทุน ซึ่งเป็นความเสี่ยงของผู้เลี้ยงแบบอิสระที่ต้องต่อสู้ ถึงแม้จะมีเกษตรกรบางส่วนที่อยากจะเลี้ยงแบบมีพันธสัญญากับสังกัด แต่ทางบริษัทก็ไม่เปิดโอกาสให้เพราะเป็นช่องทางที่ไม่ต้องเสี่ยงและได้เปรียบ เพราะมีข้อต่อรองที่เกษตรกรไม่มีทางเลือกคือตลาดไข่ไก่ ส่วนการเลี้ยงแบบมีพันธสัญญากับสังกัด ที่มี ร้อยละ 2.4 จะเห็นว่ามีน้อยแต่ในอดีตมีมากเพราะเกษตรกรในอดีตอยู่ในฐานะยากจนและไม่ค่อยมีความรู้ด้านการเลี้ยงไก่ไข่มากนัก และในปัจจุบันมีการเข้าๆออกๆของเกษตรกรเองที่เห็นต่าง

หรือมีปัญหาเกี่ยวกับสังกัด แต่การเลี้ยงแบบนี้มีข้อดีคือไม่ต้องเสี่ยงกับภาวะตลาดในเรื่องราคาอาหารไก่ไข่และราคาไข่ไก่ที่ผันแปรสูง โดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะขาดทุนมากกว่าได้กำไร

ตาราง 9 จำนวน ร้อยละของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามปัจจัยลักษณะด้านสังคม

(n = 168)

ลักษณะทางด้านสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6	19	11.3
7-8	27	16.1
9-10	51	30.4
มากกว่าหรือเท่ากับ 11	71	42.3
Min-Max = 1-30 ปี	$\bar{X} = 10.875$ ปี	SD = 4.347
แหล่งของข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ (แหล่ง/รุ่น)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1	9	5.4
2-3	61	36.3
4-5	86	51.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 6	12	7.1
Min-Max = 1-6 แหล่ง	$\bar{X} = 3.672$ แหล่ง	SD = 1.230
การติดต่อกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ (ครั้ง/รุ่น)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	84	50
6-7	20	11.9
8-9	15	8.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 10	49	29.2
Min-Max = 2-13 ครั้ง	$\bar{X} = 6.423$ ครั้ง	SD = 2.969
รูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่		
เลี้ยงแบบมีพันธสัญญากับสังกัด	4	2.4
เลี้ยงแบบอิสระกับสังกัด	164	97.6

ตอนที่ 2 ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

ในการศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา 2 ด้าน คือ ด้านการผลิตและด้านการตลาด โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของ อำเภอสนทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (ตาราง 10) พบว่าในปัจจุบันภาพรวมความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) และเมื่อจำแนกตามภาพรวมความต้องการความช่วยเหลือด้านต่างๆพบว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.39) โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับเงินทุนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้จัดหาเงินทุนหมุนเวียนให้ การให้เครดิตเงินทุนในการขยายฟาร์มเพิ่ม จัดหาแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยยุติธรรม และให้รัฐบาลสนับสนุนเงินทุนโดยใช้ธนาคารของรัฐบาลให้กู้ในระยะยาวดอกเบี้ยที่ยุติธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.61, 4.52, 4.69 และ 4.75 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกกรณี แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยในการจัดหาแหล่งเงินทุน ในการให้เครดิตในการลงทุนขยายฟาร์ม พร้อมด้วยอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารของรัฐบาลโดยให้กู้ในระยะยาว และอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม เนื่องจากการลงทุนในระบบปิดที่ทางกรมปศุสัตว์ออกกฎระเบียบมาบังคับให้เกษตรกรต้องทำให้ได้มาตรฐานฟาร์ม ซึ่งมีต้นทุนในการก่อสร้างที่สูงมาก สำหรับเกษตรกรรายย่อยที่เลี้ยงในจำนวนที่ไม่มาก เงินทุนมีจำกัดไม่มากพอกับเงินที่จะใช้ในการบริหารจัดการการเลี้ยงไก่ไข่ (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) โดยความต้องการความช่วยเหลือด้านพื้นที่ทำฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลกำกับหน่วยงานของรัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่ ให้การสนับสนุนส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจฟาร์มไก่ไข่มากกว่าการออกมากำหนดระเบียบและ

กฎเกณฑ์ที่ไม่เอื้อต่อการขยายธุรกิจ รัฐบาลควรมีการวางแผนป้องกันภัยธรรมชาติ และจัดสร้างการคมนาคมให้ดี สะดวก รวดเร็ว พร้อมกับจัดทำสาธารณูปโภคต่างๆให้เกิดความมั่นคงกว่าในปัจจุบัน เช่นระบบไฟฟ้า ฯลฯ และควรรหาแหล่งน้ำที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.39, 4.72, 4.80 และ 4.58 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกรณี แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามาลงทุนในปัจจัยพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการขนส่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบความเสียหายของผลผลิตจากฟาร์มสู่ตลาดลดลง (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการให้คำแนะนำด้านวิชาการในการวางแผนฟาร์มและสร้างโรงเรือนที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำด้านวิชาการในการใช้วัสดุโรงเรือนที่เหมาะสม และให้คำแนะนำด้านวิชาการคำนวณจำนวนไก่ไข่ที่เหมาะสมกับโรงเรือน มีค่าเฉลี่ย 4.39, 4.41 และ 4.35 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกรณี แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความต้องการให้กรมปศุสัตว์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ ลงมาให้ความรู้กับเกษตรกรก่อนเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนลงได้จากการทำให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่นค่าไฟฟ้า ฯลฯ (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการจัดหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ และมีราคาที่เหมาะสม จัดหาสถานที่ที่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์ได้สะดวก และสนับสนุนให้มีการจำหน่ายอุปกรณ์ที่หลากหลายบริษัทให้เลือก มีค่าเฉลี่ย 4.59, 4.61 และ 4.57 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกรณี แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการควบคุมดูแลอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้คุณภาพ ราคาที่เหมาะสม และส่งเสริมให้มีการแข่งขันที่หลากหลายโดยหน่วยงานของราชการเป็นส่วนกลางในการเชื่อมประสานให้ (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านพันธุ์ไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.66) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลจัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพในด้านการให้ผลผลิตสูงและมีราคาที่เหมาะสม จัดหาสถานที่ ซื้อ/ขาย พันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพได้ง่าย จัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพให้มีหลากหลายสายพันธุ์ให้เลือก และรัฐบาลควรสนับสนุนให้มีหน่วยงานฯเข้ามารับผิดชอบใน

การผลิตพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพ มากกว่าให้เอกชนดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียว มีค่าเฉลี่ย 4.66, 4.69, 4.60 และ 4.70 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกรณี แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามาเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร เพื่อที่จะช่วยให้เอกชนไม่เอาเปรียบในการกำหนดกฎเกณฑ์ทั้งหมด รัฐบาลควรที่จะลงมาดูแลและตรวจสอบให้มากขึ้น ทำการวิจัยและผลิตพันธุ์ไก่ไข่สาวจำหน่ายให้เกษตรกรในราคาที่เป็นธรรมเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านอาหารไก่ไข่ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.72) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการจัดหาอาหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและราคาที่เหมาะสมตามความเป็นจริง สนับสนุนให้มีตลาดอาหารไก่ไข่ให้มากขึ้นเพื่อให้เป็นทางเลือก จัดสถานที่ให้สามารถหาซื้ออาหารไก่ไข่ได้ง่ายและสะดวก พร้อมกับรัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซง และดูแลวัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นอาหารไก่ไข่เมื่อภาวะขาดแคลน มีค่าเฉลี่ย 4.75, 4.69, 4.72 และ 4.71 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกรณี แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการเข้ามาช่วยเหลือในด้านการตรวจสอบคุณภาพของอาหารไก่ไข่เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่ทางราชการกำหนด พร้อมกับวางแผนการจัดการเกี่ยวกับวัตถุดิบในการนำมาใช้ผลิตอาหารไก่ไข่ไม่ให้ขาดแคลน ซึ่งจะเป็นข้ออ้างของบริษัทเอกชนในการปรับขึ้นราคาอาหารไก่ไข่ ที่เป็นต้นทุนหลักในการเลี้ยงไก่ไข่ ที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างเป็นธรรม (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตด้านยาและเวชภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการจัดหาสถานที่จำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมหาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น และจัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและวิธีการใช้ยาและเวชภัณฑ์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 4.64 และ 4.76 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกกรณี แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการเข้ามาช่วยเหลือในการตรวจสอบคุณภาพและควบคุมยากับเวชภัณฑ์ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด พร้อมกับจัดเจ้าหน้าที่ให้ลงมาให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและหลักการใช้ยาและเวชภัณฑ์ที่ถูกต้องและเหมาะสม (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับแรงงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการในการใช้แรงงานภายในครอบครัว การจ้างแรงงานภายนอกครอบครัวมาอยู่ประจำที่ฟาร์ม แรงงานที่ทำงาน ไป-กลับ และแรงงานที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ มีค่าเฉลี่ย 4.07, 4.00, 2.47 และ 4.43

ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการแรงงานที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำมาก เพราะไก่ไข่ต้องการการเอาใจใส่ในทุกๆด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการให้อาหาร ดูแลเรื่องการกินอาหารของไก่ไข่ตลอดทั้งวัน เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานของพันธุ์ไก่ไข่เช่นไก่ไข่หนึ่งตัวจะต้องกินอาหารวันละเท่าใด เพื่อนำไปใช้ดำรงชีวิตพร้อมกับผลิตไข่ในแต่ละวัน ซึ่งในปัจจุบันการเลี้ยงไก่ไข่เป็นแบบโรงเรือนระบบปิดใช้ไฟฟ้าเป็นหลัก ในการควบคุมระบบความชื้นที่ทำให้เกิดอากาศที่เย็นสบายเหมาะกับไก่ไข่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีคนอยู่ฟาร์มตลอด 24 ชั่วโมง เพราะปัญหากระแสไฟฟ้าไม่สม่ำเสมอและดับเป็นประจำ ซึ่งอาจจะเกิดจากสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศด้วย จึงมีความต้องการแรงงานภายนอกครอบครัวมาอยู่ประจำที่ฟาร์มเพราะเจ้าของฟาร์มแต่ละฟาร์มอาจจะมีอาชีพเสริมที่ต้องทำ ส่วนแรงงานภายในครอบครัวเจ้าของฟาร์มเองจะให้ความสำคัญในด้านการศึกษาและอาชีพของลูกในอนาคตมากกว่าจะให้มาดูแลฟาร์ม และแรงงานที่ทำงาน ไป-กลับ ที่เจ้าของฟาร์มไม่นิยมจ้างกันเพราะฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่จะต้องมีคนอยู่ตลอดเวลาตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ที่มีการจ้างอยู่ก็เพราะอาจจะไม่มีทางเลือก จำเป็นต้องให้มาช่วยเหลือในเรื่องการให้อาหารและเก็บไข่ในช่วงกลางวันที่เจ้าของฟาร์มพอที่จะไปทำอย่างอื่นได้ (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพสัตว์ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้หน่วยงานของราชการให้คำแนะนำด้านวิชาการในการเตรียมโรงเรือนใช้เลี้ยงไก่ไข่ คำแนะนำด้านวิชาการในการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยง คำแนะนำด้านวิชาการในการจัดโปรแกรมและวิธีการให้วัคซีนที่ถูกต้องและสะดวกตามหลักวิชาการ คำแนะนำด้านวิชาการในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด คำแนะนำด้านวิชาการในการให้แสงสว่างและอาหารไก่ไข่ คำแนะนำด้านวิชาการในการคัดไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำทิ้ง คำแนะนำด้านวิชาการในการทำความสะอาดโรงเรือน การเก็บและคัดไข่ก่อนส่งจำหน่าย คำแนะนำด้านวิชาการในการป้องกันและกำจัดศัตรูของไก่ไข่เช่น แมลงวัน หนู ฯลฯ การตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ และการตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะของสัตวแพทย์จากบริษัทที่เป็นสมาชิก มีค่าเฉลี่ย 4.54, 4.49, 4.57, 4.70, 4.46, 4.46, 4.30, 4.57, 4.57 และ 4.55 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้หน่วยงานของราชการโดยเฉพาะกรมปศุสัตว์ให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ลงมาให้คำแนะนำด้านวิชาการต่างๆเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ พร้อมลงมาตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะเป็นครั้งคราวไม่ว่าจะเกิดโรคหรือไม่ เพื่อเป็นการกระตุ้นและให้เตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา (ตาราง 10)

ความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาดอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70) โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านราคาไข่ไก่ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.75) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงและประกันราคาไข่ไก่ขึ้นต่ำเมื่อเกิดภาวะราคาค่าว่าทุน รัฐบาลควรให้การสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกันให้มีส่วนร่วมในการกำหนดราคาไข่ไก่ และไข่ไก่ควรมีราคาส่งเฉลี่ยตลอดทั้งปีไม่สูงและต่ำกว่าทุนมากเกินไป มีค่าเฉลี่ย 4.78, 4.85 และ 4.63 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้รัฐบาลมีการวางแผนหรือมีมาตรการที่ชัดเจนในเตรียมการให้ความช่วยเหลือ เมื่อเกิดวิกฤตขึ้นให้ทันเวลาไม่ปล่อยให้นานจนเกิดผลกระทบในวงกว้างกว่าจะแก้ไขได้ (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาดด้านไข่ไก่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.64) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้รัฐบาลจัดหาตลาดที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง (ถึงไข่ไก่) จัดให้มีตลาดภายในท้องถิ่นเพื่อรองรับปริมาณไข่ไก่ที่ออกมาตามสภาพภูมิอากาศ และงานเทศกาลต่างๆ และรัฐบาลควรส่งเสริมอาชีพและอุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบให้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.58, 4.59, และ 4.71 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลช่วยวางแผนและมีมาตรการที่ชัดเจนในการเตรียมการให้ความช่วยเหลือในการจัดหาตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรองรับผลผลิตไข่ไก่ที่จะออกมาในอนาคต พร้อมกับให้หน่วยงานของรัฐบาลที่มีหน้าที่และมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชีพนี้เข้ามาเป็นตัวประสานงานพร้อมกับบรรณรักษ์ให้เห็นคุณค่าของสารอาหารในไข่ไก่ เชิญชวนให้เกิดการบริโภคในท้องถิ่นให้มากขึ้น และส่งเสริมให้มีตลาดค้าขายไข่ไก่ระดับหมู่บ้านและตำบล (ตาราง 10)

ภาพรวมของเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.70) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามาเป็นตัวกลางให้กับเกษตรกรกับตลาดไข่ไก่และไข่ไก่โดยตรง และต้องการให้รัฐบาลให้การสนับสนุนจัดสร้างสถานที่จัดเก็บไข่ไก่ก่อนจัดส่งจำหน่ายในตลาดภายในและภายนอกประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.71 และ 4.68 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้รัฐบาลซึ่งมีศักยภาพในด้านการบริหารจัดการ โดยให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องลงมาช่วยเป็นคนกลางให้กับเกษตรกร พร้อมทั้งต้องการให้รัฐบาล

ลงทุนสร้างสถานที่เก็บสต็อกไข่ไก่ก่อนจัดส่งจำหน่ายในสถานที่อื่นๆต่อไป เพื่อช่วยให้เก็บไข่ไก่
ได้ยาวนานและรักษาคุณภาพของไข่ไก่ด้วย

ตาราง 10 จำนวน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับด้านความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

(n = 168)

ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ความต้องการด้านการผลิต								
ก. เกี่ยวกับเงินทุน								
1. จัดหาเงินทุนหมุนเวียนฯให้	121 (72.0)	36 (21.4)	5 (3.0)	5 (3.0)	1 (0.6)	4.613	0.742	มากที่สุด
2. การให้เครดิตเงินทุนในการที่จะขยายฟาร์มเพิ่ม	112 (66.7)	40 (23.8)	10 (6.0)	3 (1.8)	3 (1.8)	4.518	0.833	มากที่สุด
3. จัดหาแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยยุติธรรม	130 (77.4)	30 (17.9)	4 (2.4)	1 (0.6)	3 (1.8)	4.685	0.719	มากที่สุด
4. รัฐบาลสนับสนุนเงินทุนโดยใช้ธนาคารของรัฐบาลให้กู้ในระยะยาว ดอกเบี้ยยุติธรรม	139 (82.7)	22 (13.1)	4 (2.4)	-	3 (1.8)	4.750	0.672	มากที่สุด
รวม						4.641	0.680	มากที่สุด
ข. เกี่ยวกับปัจจัยการผลิต								
1. ด้านพื้นที่ทำฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้า								
1.1 สนับสนุนหน่วยงานของรัฐบาลให้มีการขยายฟาร์มมากกว่าที่จะออกกฎหมายมาปิดกั้น	93 (55.4)	56 (33.3)	13 (7.7)	3 (1.8)	3 (1.8)	4.387	0.847	มากที่สุด
1.2 มีการวางแผนป้องกันภัยธรรมชาติและการคมนาคมที่ดี สะดวกรวดเร็ว	129 (76.8)	34 (20.2)	3 (1.8)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.720	0.589	มากที่สุด
1.3 จัดทำสาธารณูปโภคต่างๆให้เกิดความมั่นคงกว่าในปัจจุบันเช่น ระบบไฟฟ้า ฯลฯ	139 (82.7)	25 (14.9)	3 (1.8)	1 (0.6)	-	4.798	0.484	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

(n = 168)

ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.4 หาแหล่งน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มเติม	114 (67.9)	41 (24.4)	11 (6.5)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.583	0.696	มากที่สุด
รวม						4.668	0.748	มากที่สุด
2. ความต้องการด้านโรงเรือน								มากที่สุด
2.1 คำแนะนำด้านวิชาการในการวางผังฟาร์ม และสร้างโรงเรือน	91 (54.2)	59 (35.1)	13 (7.7)	3 (1.8)	2 (1.2)	4.393	0.804	มากที่สุด
2.2 คำแนะนำด้านวิชาการในการใช้วัสดุโรงเรือนที่เหมาะสม	92 (54.8)	56 (33.3)	17 (10.1)	3 (1.8)	-	4.411	0.745	มากที่สุด
2.3 คำแนะนำด้านวิชาการคำนวณจำนวนไก่ไข่ที่เหมาะสมกับโรงเรือน	91 (54.2)	47 (28.0)	28 (16.7)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.345	0.819	มากที่สุด
รวม						4.587	0.585	มากที่สุด
3. ความต้องการด้านอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า								
3.1 จัดหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและมีราคาเหมาะสม	107 (63.7)	55 (32.7)	5 (3.0)	-	1 (0.6)	4.589	0.613	มากที่สุด
3.2 จัดหาสถานที่ที่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์ได้สะดวก	109 (64.9)	55 (32.7)	2 (1.2)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.607	0.610	มากที่สุด
3.3 สนับสนุนให้มีการจำหน่ายอุปกรณ์ ที่หลากหลายบริษัทให้เลือก	102 (60.7)	61 (36.3)	4 (2.4)	-	1 (0.6)	4.566	0.606	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

(n = 168)

ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
รวม						4.587	0.585	มากที่สุด
4. ความต้องการด้านพันธุ์ไก่ไข่								
4.1 รัฐบาลควรจัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพในการให้ผลผลิตสูงและมีราคาที่เหมาะสม	120 (71.4)	41 (24.4)	5 (3.0)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.655	0.629	มากที่สุด
4.2 จัดหาสถานที่ ซื้อ/ขาย พันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพได้ง่าย	123 (73.2)	39 (23.2)	4 (2.4)	2 (1.2)	-	4.685	0.581	มากที่สุด
4.3 จัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพให้มีหลากหลายสายพันธุ์ให้เลือก	106 (63.1)	57 (33.9)	4 (2.4)	1 (0.6)	-	4.595	0.571	มากที่สุด
4.4 รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีหน่วยงานฯ เข้ามารับผิดชอบในการผลิตพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพ มากกว่าจะให้เอกชนดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว	122 (72.6)	41 (24.4)	5 (3.0)	-	-	4.696	0.522	มากที่สุด
รวม						4.658	0.506	มากที่สุด
5. ความต้องการด้านอาหารไก่ไข่								
5.1 จัดหาอาหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและราคาที่เหมาะสมตามความเป็นจริง	128 (76.2)	38 (22.6)	2 (1.2)	-	-	4.750	0.461	มากที่สุด
5.2 สนับสนุนให้มีตลาดอาหารไก่ไข่ให้มากขึ้นเพื่อให้เป็นทางเลือก	122 (72.6)	42 (25.0)	2 (1.2)	2 (1.2)	-	4.691	0.558	มากที่สุด
5.3 จัดสถานที่ให้สามารถหาซื้ออาหารไก่ไข่ได้ง่ายและสะดวก	128 (76.2)	35 (20.8)	3 (1.8)	2 (1.2)	-	4.720	0.557	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

(n = 168)

ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
5.4 รัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซงและดูแลวัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นอาหารไก่ไข่เมื่อเกิดภาวะขาดแคลน	126 (75.0)	37 (22.0)	4 (2.4)	1 (0.6)	-	4.714	0.538	มากที่สุด
รวม						4.719	0.451	มากที่สุด
6. ความต้องการด้านยาและเวชภัณฑ์								
6.1 จัดสถานที่จำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมหาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น	112 (66.7)	52 (31.0)	4 (2.4)	-	-	4.643	0.528	มากที่สุด
6.2 จัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและวิธีการใช้ยา และเวชภัณฑ์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	128 (76.2)	39 (23.2)	1 (0.6)	-	-	4.756	0.444	มากที่สุด
รวม						4.699	0.455	มากที่สุด
รวมความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต						4.653	0.433	มากที่สุด
ก. ความต้องการเกี่ยวกับแรงงาน								
1. การใช้แรงงานภายในครอบครัว	83 (49.4)	26 (15.5)	50 (29.8)	5 (3.0)	4 (2.4)	4.066	1.062	มาก
2. การจ้างแรงงานภายนอกครอบครัว มาอยู่ประจำที่ฟาร์ม	69 (41.1)	56 (33.3)	29 (17.3)	2 (1.2)	12 (7.1)	4.000	1.132	มาก
3. แรงงานที่ทำงาน ไป-กลับ	22 (13.1)	14 (8.3)	50 (29.8)	17 (10.1)	-	2.470	1.410	น้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

(n = 168)

ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4. แรงงานที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ	99 (58.9)	51 (30.4)	12 (7.1)	3 (1.8)	3 (1.8)	4.429	0.845	มากที่สุด
รวม						3.741	0.602	มาก
จ. ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพ								
1. คำแนะนำด้านวิชาการในการเตรียมโรงเรียนในการใช้ เลี้ยงไก่ไข่	101 (60.1)	58 (34.5)	8 (4.8)	-	1 (0.6)	4.536	0.646	มากที่สุด
2. คำแนะนำด้านวิชาการในการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่	96 (57.1)	61 (36.3)	9 (5.4)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.488	0.683	มากที่สุด
3. คำแนะนำด้านวิชาการในการจัดโปรแกรมและวิธีการให้ วัคซีนที่ถูกต้องและสะดวกตามหลักวิชาการ	105 (62.5)	55 (32.7)	7 (4.2)	-	1 (0.6)	4.566	0.635	มากที่สุด
4. คำแนะนำด้านวิชาการ ในการป้องกันและควบคุมโรค ระบาด	120 (71.4)	46 (27.4)	2 (1.2)	-	-	4.702	0.484	มากที่สุด
5. คำแนะนำด้านวิชาการ ในการให้แสงสว่างและอาหารไก่ ไข่	100 (59.5)	49 (29.2)	17 (10.1)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.464	0.749	มากที่สุด
6. คำแนะนำด้านวิชาการในการคัดทิ้งไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำ	98 (58.3)	57 (33.9)	9 (5.4)	1 (0.6)	3 (1.8)	4.464	0.781	มากที่สุด
7. คำแนะนำด้านวิชาการในการทำความสะอาดโรงเรียน การ เก็บและคัดไข่ก่อนส่งจำหน่าย	90 (53.6)	44 (26.2)	31 (18.5)	-	3 (1.8)	4.298	0.893	มากที่สุด
8. คำแนะนำด้านวิชาการในการป้องกันและกำจัดศัตรูไก่ไข่ เช่น แมลงวัน หนู ฯลฯ	105 (62.5)	54 (32.1)	8 (4.8)	1 (0.6)	-	4.566	0.616	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

(n = 168)								
ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
9. การตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์	104 (61.9)	57 (33.9)	6 (3.6)	1 (0.6)	-	4.571	0.595	มากที่สุด
10. การตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะของสัตวแพทย์จากบริษัทที่เราเป็นสมาชิก	102 (60.7)	61 (36.3)	3 (1.8)	-	2 (1.2)	4.554	0.654	มากที่สุด
รวม						4.539	0.595	มากที่สุด
รวมความต้องการด้านการผลิตทั้งหมด						4.394	0.452	มากที่สุด
ความต้องการด้านการตลาด								
ก. ความต้องการด้านเกี่ยวกับราคาไข่ไก่								
1. รัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซงและประกันราคาขั้นต่ำให้กับไข่ไก่เมื่อเกิดภาวะไข่ไก่ราคาต่ำกว่าทุน	142 (84.5)	20 (11.9)	3 (1.8)	1 (0.6)	2 (1.2)	4.780	0.623	มากที่สุด
2. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรที่รวมกลุ่มให้มีส่วนร่วมในการกำหนดราคาไข่ไก่	147 (87.5)	18 (10.7)	2 (1.2)	-	1 (0.6)	4.845	0.477	มากที่สุด
3. ไข่ไก่ควรมีราคาสม่ำเสมอตลอดทั้งปีไม่ราคาสูงและราคาต่ำกว่าทุนมากเกินไป	114 (67.9)	49 (29.2)	3 (1.8)	1 (0.6)	1 (0.6)	4.631	0.615	มากที่สุด
รวม						4.752	0.499	มากที่สุด
ข. ความต้องการเกี่ยวกับตลาดไข่ไก่								
1. จัดหาตลาดที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง เช่น สั่งไข่	111 (66.1)	47 (28.0)	7 (4.2)	2 (1.2)	1 (0.6)	4.577	0.688	มากที่สุด
2. จัดให้มีตลาดภายในท้องถิ่นเพื่อรองรับปริมาณไข่ไก่ที่ออกมา	112 (66.7)	47 (28.0)	7 (4.2)	-	2 (1.2)	4.589	0.686	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

(n = 168)								
ความต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3. รัฐบาลควรส่งเสริมอาชีพและอุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบให้มากขึ้น	124 (73.8)	42 (25.0)	-	1 (0.6)	1 (0.6)	4.708	0.562	มากที่สุด
รวม						4.643	0.525	มากที่สุด
ค. ความต้องการเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย								
1. รัฐบาลควรเข้ามาเป็นตัวกลางให้กับเกษตรกรกับตลาดไข่ไก่และไข่ไก่โดยตรง	124 (73.8)	40 (23.8)	4 (2.4)	-	-	4.714	0.503	มากที่สุด
2. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนจัดสร้างสถานที่จัดเก็บไข่ไก่ก่อนจัดส่งจำหน่ายในตลาดภายใน-นอกประเทศ	122 (72.6)	40 (23.8)	4 (2.4)	2 (1.2)	-	4.679	0.582	มากที่สุด
รวม						4.696	0.519	มากที่สุด
รวมความต้องการด้านการตลาดทั้งหมด						4.697	0.441	มากที่สุด
รวมความต้องการ ด้านการผลิตและด้านการตลาดทั้งหมด						4.538	0.441	มากที่สุด

หมายเหตุ ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับมาก
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับน้อย
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 มีความต้องการความช่วยเหลือในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆกับ ความต้องการ
ด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรต่อ
การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตและการตลาด ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ในพื้นที่อำเภอ สันทรายและสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (ตาราง 11)

ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม (partial correlation) ที่ สัมพันธ์กันในทิศทางบวก ได้แก่ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อรุ่น แหล่งเงินทุนที่ใช้ ขนาดของ โรงเรือน แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับรู้ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่วนตัวแปรอิสระที่ เหลือมีความสัมพันธ์ทางกลับกัน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระต่างๆที่มีต่อกันมี ค่าค่อนข้างต่ำ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (Multicollinearity) มีน้อย ซึ่ง เป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอย ดังนั้นจึงสามารถนำตัวแปรอิสระเหล่านี้มาวิเคราะห์หา ความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการถดถอยได้ (ตาราง 12)

ตาราง 11 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่ เชิงการค้า ในพื้นที่ อำเภอสันทรายและสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปร	รายละเอียด	การวัด/รหัส
ตัวแปรตาม		
NEEDS	ความต้องการความช่วยเหลือต่อการ เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	(NEEDS_PRO + NEEDS _MA) / 2
ประกอบด้วยตัวแปร 2 ด้าน		
1)	NEEDS _P ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัว	
NEED _B.	เงินทุน	ค่าเฉลี่ย
NEED _F.	ปัจจัยการผลิต	ค่าเฉลี่ย
NEED _LA.	แรงงาน	ค่าเฉลี่ย
NEED _AD.	การจัดการและการสุขาภิบาล	ค่าเฉลี่ย
2)	NEEDS _M ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัว	

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวแปร	รายละเอียด	การวัด/รหัส
NEED _PR.	ราคา ไข่ไก่และไก่ไข่	ค่าเฉลี่ย
NEED _MA.	ตลาด ไข่ไก่และไก่ไข่	ค่าเฉลี่ย
NEED _CH.	ช่องทางการจัดจำหน่าย	ค่าเฉลี่ย
ตัวแปรอิสระ		
SEX	เพศ	ชาย = 1 หญิง = 0
AGE	อายุ	จำนวน (ปี)
STATUS	สถานภาพสมรส	สมรส = 1 อื่นๆ = 0
MEM	สมาชิกครอบครัว	จำนวน (คน)
EDU	ระดับการศึกษา	ประถมศึกษาบังคับ=1 อื่นๆ=0
INCOME	รายได้เฉลี่ยต่อรุ่น	จำนวน (บาท)
SUP	แหล่งเงินทุน	แหล่งเงินทุน = 1 อื่นๆ = 0
LABOR	แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่	จำนวน (คน)
BUILD	ขนาดของโรงเรือน	ขนาดกลาง = 1 อื่นๆ = 0
EXP	ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่	จำนวน (ปี)
INF	แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ	จำนวน (แหล่ง)
CCO	การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	จำนวน (ครั้ง)
TYPE	รูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่	เลี้ยงแบบอิสระ = 1 อื่นๆ = 0

ตาราง 12 เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่ได้จากการวิเคราะห์

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
เพศ	-.138													
อายุ	-.058	-.064												
สถานภาพสมรส	.062	.197*	-.203*											
สมาชิกในครอบครัว	-.194*	.092	.048	-.027										
ระดับการศึกษา	-.019	.096	.311*	-.091	.044									
รายได้เฉลี่ยต่อรุ่น	.159*	.059	-.116	.109*	.005	-.181*								
แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยง	.350*	.013	.148	.041	-.021	-.043	-.005							
แรงงานที่ใช้เลี้ยง	-.006	.005	-.120	.112	.144	-.095	.543*	-.318*						
ขนาดของโรงเรียนที่ใช้เลี้ยง	.128	.013	-.039	-.110	-.062	.002	-.215*	.083	-.251*					
ประสบการณ์ในการเลี้ยง	-.236*	-.050	.224*	-.038	.040	.060	.086	-.147	.308*	-.147				
แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้	.410*	.020	-.214*	.038	-.207*	-.267*	.269*	.231*	.034	.050	-.096			
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ฯ	.324*	-.073	-.065	-.007	-.166*	-.093	.072	.109	.104	.034	-.095	.353*		
รูปแบบของการเลี้ยงไก่ไข่	-.093	.064	.142	-.011	.163*	.080	-.050	.073	-.089	.014	-.063	-.071	-.166*	

หมายเหตุ: * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันต่ำ ($r \leq 0.8$) แสดงว่า ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงสามารถนำไปวิเคราะห์การถดถอยต่อไปได้

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ด้านการผลิตและการตลาด โดยรวม

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือ ประกอบด้วย 13 ตัวแปรได้แก่ เพศ (SEX) อายุ (AGE) สถานภาพสมรส (STATUS) สมาชิกในครอบครัว (MEM) ระดับการศึกษา (ED) รายได้เฉลี่ยต่อรุ่น (INC) แหล่งเงินทุน (SUP) แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ (LABOR) ขนาดของโรงเรือน (BUILD) ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ (EXP) แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ (INF) การติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (CCO) รูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่ (TYPE) กับความต้องการความช่วยเหลือ (PART) เพื่อต้องการทราบว่าเป็นไปตามกรอบแนวคิดหรือไม่ โดยมีสมการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{PART} = & b_0 + b_1\text{SEX} + b_2\text{AGE} + b_3\text{STATUS} + b_4\text{MEM} + b_5\text{ED} + b_6\text{INC} + b_7\text{SUP} \\ & + b_8\text{LABOR} + b_9\text{BUILD} + b_{10}\text{EXP} + b_{11}\text{INF_RE} + b_{12}\text{CCO} + \\ & b_{13}\text{TYPE} \dots \dots \dots (1) \end{aligned}$$

โดยที่ b_0 คือค่าคงที่ และ $b_1, b_2, \dots, b_{13}$ เป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ

ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิตและการตลาด มี 5 ตัวแปรได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ และแหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.013, 0.045, 0.000, 0.005 และ 0.001 ตามลำดับ และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามหรือความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิตและการตลาดได้ร้อยละ 37.1 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 62.9 เป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่นๆ (ตาราง 13)

แสดงให้เห็นว่า เพศ ระดับการศึกษา แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ และ แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิตและการตลาด เนื่องจากผู้เลี้ยงไก่ไข่มีสถานภาพส่วนใหญ่เป็นชาย ซึ่งเป็นผู้ที่ผู้นำครอบครัว มีสรีระร่างกายที่แข็งแรงกว่าผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจกล้าเสี่ยงในเรื่องเร่งด่วน และลงมือกระทำในด้านต่าง ๆ แต่เมื่อดูจากค่า b และ t ที่ติดลบ ทำให้ทราบว่าถึงแม้ผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ถึงจะเป็นเพศชาย แต่ความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในด้านการผลิตและการตลาดก็ไม่ได้มีความต้องการเพิ่มมากขึ้น ส่วนระดับการศึกษาที่ส่วน

ใหญ่แล้วอยู่ที่ประถมศึกษา ก็บ่งชี้ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จบการศึกษาไม่สูงแต่อาศัยการปฏิบัติและความสนใจดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาเริ่มมีความสำคัญ ทำให้การวางแผนทำธุรกิจเชิงการค้าต้องอาศัยความรู้หลายๆอย่างรอบด้านเข้ามาช่วย จึงจะประสบความสำเร็จและไม่เสี่ยงกับการขาดทุนจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ มีความสำคัญมากกับอาชีพนี้ เพราะการลงทุนในปัจจุบันตามมาตรฐานของทางราชการที่กำหนดให้การเลี้ยงไก่ไข่ ต้องทำเป็นระบบปิดซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูง พร้อมทั้งต้องใช้เงินหมุนเวียนในระยะแรกเริ่มเลี้ยงก่อนจะได้ผลผลิต จึงจำเป็นต้องมีแหล่งเงินทุนสำรองไว้ให้กับอาชีพนี้ ส่วนประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ เกษตรกรที่มีประสบการณ์มาก จะเกิดทักษะการเรียนรู้ และนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ในฟาร์มของตนเอง จากค่า b และ t ที่ติดลบ ทำให้ทราบว่าเกษตรกรไม่มีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตและการตลาดเพิ่มขึ้น เพราะสามารถนำประสบการณ์ที่มีอยู่มาช่วยแก้ปัญหาได้อยู่แล้ว และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีความจำเป็นในเรื่องการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโรคระบาดต่างๆและความเคลื่อนไหวของราคาไข่ไก่และไก่ไข่ ที่มีผลต่อการผลิตและการตลาด จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องหาแหล่งรับรู้ข่าวสารพวกนี้ เพื่อที่จะหาวิธีในการป้องกันและแก้ไขก่อนที่จะเกิดปัญหขึ้นกับฟาร์มของตนเอง

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า (ด้านการผลิตและการตลาด) โดยรวม

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม			
	ความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า			
	b	B	t	Sig.
1. เพศ	-.169	-.167	-2.506*	.013
2. อายุ	.001	.010	.137	.891
3. สถานภาพสมรส	.093	.063	.917	.361
4. สมาชิกในครอบครัว	-.039	-.096	-1.405	.162
5. ระดับการศึกษา	.125	.142	2.023	.045
6. รายได้เฉลี่ยรวมต่อรุ่น	7×10^{-8}	.074	.897	.371
7. แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่	.464	.282	3.875**	.000
8. แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่	.042	.127	1.411	.160
9. ขนาดของโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่	.179	.109	1.617	.108
10. ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่	-.021	-.202	-2.835**	.005
11. แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้	.095	.265	3.436**	.001
12. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	.020	.135	1.900	.059
13. รูปแบบการจัดเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	-.067	-.057	-.860	.391
ค่าคงที่	3.570			.000
R ²			0.371	(37.1%)
F			7.000	
Sig. F			0.000	

หมายเหตุ: * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ด้านการผลิต

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต ประกอบด้วย 13 ตัวแปร ได้แก่ เพศ (SEX) อายุ (AGE) สถานภาพสมรส (STAUS) สมาชิกในครอบครัว (MEM) ระดับการศึกษา (ED) รายได้เฉลี่ยต่อรุ่น (INC) แหล่งเงินทุน (SUP) แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ (LABOR) ขนาดของโรงเรือน (BUILD) ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ (EXP) แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ (INF) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ (CCO) รูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่ (TYPE) กับความต้องการความช่วยเหลือ (PART) เพื่อต้องการทราบว่าเป็นไปตามกรอบแนวคิดหรือไม่ โดยมีสมการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{PART} = & b_0 + b_1\text{SEX} + b_2\text{AGE} + b_3\text{STATUS} + b_4\text{MEM} + b_5\text{ED} + b_6\text{INC} + b_7\text{SUP} \\ & + b_8\text{LABOR} + b_9\text{BUILD} + b_{10}\text{EXP} + b_{11}\text{INF} + b_{12}\text{CCO} + \\ & b_{13}\text{TYPE}.....(1) \end{aligned}$$

โดยที่ b_0 คือค่าคงที่ และ $b_1, b_2, \dots, b_{13}$ เป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ

ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิต มี 4 ตัวแปร ได้แก่ แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ แหล่งข่าวสารที่ได้รับ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ โดยมีความสัมพันธ์ที่ 0.000, 0.034, 0.014 และ 0.035 ตามลำดับ และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามหรือความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิต ได้ร้อยละ 32.2 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 67.8 เป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่นๆ (ตาราง 14)

แสดงให้เห็นว่า แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ แหล่งข่าวสารที่ได้รับ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิต เนื่องจากแหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ เมื่อเกษตรกรจะปรับปรุงหรือขยายฟาร์ม เพื่อให้ได้มาตรฐานฟาร์มตามที่หน่วยงานของทางราชการกำหนด และมีเงินทุนหมุนเวียนพอในการดำเนินการตั้งแต่เริ่มเลี้ยงไปจนปลดไก่ไข่ขาย ก็จะทำให้รายได้ของเกษตรกรเพิ่มตาม เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่วนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ เมื่อเกษตรกรมีการขยายฟาร์มเพิ่มจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงให้มากขึ้นก็จำเป็นต้องมีแรงงานเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการใน

ด้านต่างๆให้ครอบคลุมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในด้านการผลิตและป้องกันโรค ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญระดับต้นๆ ในส่วนของแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ พบว่า เกษตรกรมีความต้องการรับรู้ข่าวสารจากหลายๆแหล่งในระดับที่มาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเลี้ยงไก่ไข่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านผลผลิต และการป้องกันรู้ทันโรคระบาดที่กลายพันธุ์ต่างๆที่จะทำให้เกษตรกรเองจะได้กำไร หรือขาดทุนเป็นประเด็นต้นๆ จึงทำให้เกษตรกรต้องหาแหล่งข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับไก่ไข่จากหลายแหล่งไม่ว่าจะเป็น ทางโทรทัศน์ นิตยสารทางการเกษตร ทางอินเทอร์เน็ต และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับใช้กับฟาร์มของตนเองให้ครอบคลุมในทุกๆด้าน พร้อมกับ เกษตรกรเองจะได้ทราบว่าปัจจุบันสถานการณ์การเลี้ยงไก่ไข่เป็นอย่างไร และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องๆ เวลาที่จะนำไก่ไข่เข้า-ออก จะต้องผ่านหน่วยงานทางราชการในการกำหนดควบคุมดูแลตามที่กฎหมายกำหนด รู้ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับตลาดของการเลี้ยงไก่ไข่ และยังช่วยให้ได้รับรู้ข่าวสารโรคระบาดต่างๆพร้อมกับคำแนะนำในการป้องกันดูแลจึงมีความสำคัญเช่นเดียวกัน จึงต้องมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆอยู่

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความ
ต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิต

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม			
	ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต			
	b	B	t	Sig.
1. เพศ	-0.058	-0.056	-0.809	0.420
2. อายุ	-0.023	-0.042	-0.542	0.589
3. สถานภาพสมรส	-0.111	-0.037	-0.541	0.590
4. สมาชิกในครอบครัว	-0.054	-0.067	-0.955	0.341
5. ระดับการศึกษา	0.094	0.104	1.437	0.153
6. รายได้เฉลี่ยรวมต่อรุ่น	-0.007	-0.018	-0.220	0.826
7. แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่	0.645	0.383	5.350**	0.000
8. แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่	0.107	0.171	2.145*	0.034
9. ขนาดของโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่	0.162	0.096	1.372	0.172
10. ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่	-0.057	-0.129	-1.820	0.071
11. แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้	0.125	0.193	2.478*	0.014
12. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องฯ	0.053	0.155	2.132*	0.035
13. รูปแบบการจัดเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	-0.047	-0.039	-0.562	0.575
ค่าคงที่	3.462		10.146	.000
R ²			0.322	(32.2%)
F			5.638	
Sig. F			0.000	

หมายเหตุ: * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ด้านการตลาด

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความต้องการความช่วยเหลือ ประกอบด้วย 13 ตัวแปรได้แก่ เพศ (SEX) อายุ (AGE) สถานภาพสมรส (STAUS) สมาชิกในครอบครัว (MEM) ระดับการศึกษา (ED) รายได้เฉลี่ยต่อรุ่น (INC) แหล่งเงินทุน (SUP) แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ (LABOUR) ขนาดของโรงเรือน (BUILD) ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ (EXP) แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ (INF) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ (CCO) รูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่ (TYPE) กับความต้องการความช่วยเหลือ (PART) เพื่อต้องการทราบว่าเป็นไปตามกรอบแนวคิดหรือไม่ โดยมีสมการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{PART} = & b_0 + b_1\text{SEX} + b_2\text{AGE} + b_3\text{STATUS} + b_4\text{MEM} + b_5\text{ED} + b_6\text{INC} + b_7\text{SUP} \\ & + b_8\text{LABOUR} + b_9\text{BUILD} + b_{10}\text{EXP} + b_{11}\text{INF} + b_{12}\text{CCO} + \\ & b_{13}\text{TYPE} \dots \dots \dots (1) \end{aligned}$$

โดยที่ b_0 คือค่าคงที่ และ $b_1, b_2, \dots, b_{13}$ เป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ

ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการตลาด มี 5 ตัวแปรได้แก่ สมาชิกในครอบครัว แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยมีความสัมพันธ์ที่ 0.030, 0.000, 0.000, 0.006 และ 0.048 ตามลำดับ และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามหรือความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการตลาด ได้ร้อยละ 36.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 64.0 เป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่นๆ (ตาราง 15)

แสดงให้เห็นว่า สมาชิกในครอบครัว แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการตลาด เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะมองถึงอนาคตของบุตรหลานในด้านการศึกษาและอาชีพอื่นที่บุตรหลานของเขาได้เล่าเรียนมา แต่เมื่อดูจากค่า b และ t ที่คิดลบ จะทำให้รู้ว่าถึงส่วนใหญ่มองว่ามีความต้องการเรื่องแรงงานอยู่ แต่ถ้าไม่เกิดปัญหาหรือหาทางอื่นไม่ได้จริงๆ แล้วก็ยังต้องพึ่งพาสมาชิกในครอบครัวอยู่ดีโดยมองไปที่ความไว้วางใจและความรับผิดชอบซึ่งเป็นของ

ตนเอง ส่วนแหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องๆ เนื่องจากการที่เกษตรกรที่จะมีรายได้เพิ่มได้นั้นก็ต้องมีการลงทุนเพิ่มในด้านการขยายขนาดโรงเรือนเพื่อให้เลี้ยงไก่ไข่ได้มากขึ้น ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูงจึงต้องมีแหล่งเงินทุนสำรองไว้ลงทุนและแก้ไขปัญหาในยามฉุกเฉิน และต้องมีการเพิ่มแรงงานกำกับดูแลในส่วนนี้ด้วย เพื่อให้การบริหารจัดการในด้านต่างๆเกิดประสิทธิภาพ และผลผลิตเพิ่มขึ้น เป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดในระหว่างเลี้ยงได้ และเพื่อทำให้ตลาดไข่ไก่เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการผลิตของเราว่าได้มาตรฐานที่ทางราชการกำหนดมา แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้ ทำให้เราได้มีวิธีปรับปรุง ป้องกัน และแก้ไขเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องโรคระบาดที่มีการพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ๆเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ จึงจำเป็นที่เกษตรกรต้องมีแหล่งข้อมูลข่าวสารหลายแหล่งเพื่อเป็นการเปรียบเทียบข้อมูล ให้ได้รับรู้อยู่ตลอดเวลา และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องๆ ทำให้เกษตรกรทราบถึงทิศทางความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสถานะตลาดของการเลี้ยงไก่ไข่ไปในทิศทางใด และยังช่วยให้ได้รับรู้ข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวกับอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่พร้อมกับได้รับคำแนะนำในด้านการบริหารจัดการที่ถูกต้อง จึงมีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน เกษตรกรจึงต้องมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องๆอยู่

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความ
ต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการตลาด

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม			
	ความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด			
	b	B	t	Sig.
1. เพศ	-0.098	-0.093	-1.383	0.169
2. อายุ	0.031	0.057	0.757	0.450
3. สถานภาพสมรส	0.086	0.029	0.424	0.672
4. สมาชิกในครอบครัว	-0.122	-0.150	-2.195*	0.030
5. ระดับการศึกษา	0.072	0.078	1.121	0.264
6. รายได้เฉลี่ยรวมต่อรุ่น	-0.053	-0.132	-1.701	0.091
7. แหล่งเงินทุนที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่	0.637	0.372	5.347**	0.000
8. แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่	0.186	0.292	3.764**	0.000
9. ขนาดของโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่	0.152	0.089	1.302	0.195
10. ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่	-0.047	-0.104	-1.511	0.133
11. แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้	0.139	0.213	2.803**	0.006
12. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	0.049	0.141	1.993*	0.048
13. รูปแบบการจัดเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า	-0.110	-0.091	-1.348	0.180
ค่าคงที่	3.606		10.355	.000
R ²			0.360	(36.0%)
F			6.668	
Sig. F			0.000	

หมายเหตุ: * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

** มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิต และการตลาดของไก่ไข่ และไข่ไก่ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

จากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิต และการตลาด ของไก่ไข่และไข่ไก่ของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ของอำเภอสันทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (ตาราง 16) พบว่าภาพรวมของระดับของปัญหาและอุปสรรค ของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) และเมื่อจำแนกตามปัญหา และอุปสรรคของความต้องความช่วยเหลือด้านต่างๆพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิต ที่ต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับเงินทุนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.34) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านเงินทุนที่จะขยายฟาร์ม เงินทุนใช้หมุนเวียน ซื้อพันธุ์ไก่ไข่ ค่าอาหาร และค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ แหล่งเงินที่ให้กู้ยืมจาก ธนาคารพาณิชย์ ธกส.และสหกรณ์ฯ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากแหล่งเงินกู้ และเงินทุนสำรองที่เก็บไว้เมื่อเกิดวิกฤตไก่เกิดโรคระบาดสำหรับการลงทุนในรุ่นต่อไป มีค่าเฉลี่ย 4.43, 4.46, 4.19, 4.15 และ 4.48 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยในการจัดหาแหล่งเงินทุน สำหรับการให้เครดิตในการลงทุนขยายฟาร์ม พร้อมด้วยอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารของรัฐบาลเอง ให้กู้ในระยะยาวและอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม เนื่องจากการลงทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ระบบปิดที่หน่วยงานของราชการออกกฎระเบียบมาบังคับให้เกษตรกรต้องทำให้ได้มาตรฐานฟาร์ม ซึ่งมีต้นทุนสำหรับการก่อสร้างที่สูงมาก ซึ่งเกษตรกรรายย่อยที่เลี้ยงในจำนวนที่ไม่มาก เงินทุนมีจำกัดไม่มากพอกับเงินที่ใช้ในการบริหารจัดการการเลี้ยงไก่ไข่

เกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) โดยปัญหาและอุปสรรคด้านพื้นที่ทำฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านพื้นที่ที่จะทำการสร้างขยายฟาร์ม พื้นที่อยู่ใกล้ชุมชนถูกต่อต้านเพราะทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและแหล่งน้ำ และกระแสไฟฟ้าที่ขัดข้องบ่อย มีค่าเฉลี่ย 3.21, 3.89 และ 4.59 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาลให้หน่วยงานของรัฐบาลสนับสนุนส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจฟาร์มไก่ไข่มากกว่าการออกระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ไม่เอื้อต่อการขยายธุรกิจ ให้หน่วยงานของรัฐบาลมีการวางแผนป้องกันภัยธรรมชาติและการคมนาคมที่ดี สะดวก รวดเร็ว และจัดทำสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบกระแสไฟฟ้าให้เกิดความมั่นคงกว่าในปัจจุบัน และควรรหาแหล่งน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเลี้ยงไก่ไข่ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต ให้รัฐบาลลงทุนใน

ปัจจัยพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆที่มีผลกระทบต่อการผลิต และการขนส่งผลผลิตจากฟาร์มสู่ตลาด

ภาพรวมของเกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการวางแผนที่ตั้งโรงเรือนที่ไม่ถูกต้องตามหลักทางวิชาการ การสร้างโรงเรือนที่ใช้วัสดุ/อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามกำหนดทางวิชาการ และสภาพพื้นที่ภายในโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงไม่เหมาะสมกับจำนวนไก่ไข่ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23, 3.20 และ 2.99 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ ให้คำแนะนำด้านวิชาการในการวางแผนผังฟาร์มและสร้างโรงเรือนที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำด้านวิชาการในการใช้วัสดุโรงเรือนที่เหมาะสม และการคำนวณจำนวนไก่ไข่ที่เหมาะสมกับโรงเรือนของเกษตรกร โดยต้องการให้รัฐบาลให้การสนับสนุนให้หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ ให้ความรู้กับเกษตรกรก่อนเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้

ภาพรวมของเกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.96) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีราคาสูงเกินไป อุปกรณ์คุณภาพไม่ดีและต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ และหาซื้ออุปกรณ์ได้ยากในพื้นที่ที่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39, 3.71 และ 3.78 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของทางราชการจัดหาหรือแนะนำอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ และมีราคาที่เหมาะสม พร้อมกับจัดหาหรือแนะนำสถานที่ที่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์ได้สะดวก พร้อมกับควบคุมดูแลอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้คุณภาพ ราคาที่เหมาะสม และส่งเสริมให้มีการแข่งขันที่หลากหลาย โดยหน่วยงานของทางราชการอาจจะเป็นตัวเชื่อมประสานให้

ภาพรวมของเกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านพันธุ์ไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับพันธุ์ไก่ไข่ที่มีราคาสูงเกินไป พันธุ์ไก่ไข่ให้ผลผลิตไม่ตรงตามสายพันธุ์ที่ระบุไว้ และหาสายพันธุ์ไก่ไข่ที่ดีได้ยาก มีค่าเฉลี่ย 4.62, 4.20 และ 4.16 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาลในการจัดหาหรือแนะนำพันธุ์ไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพ ให้ผลผลิตสูงและมีราคาที่เหมาะสม พร้อมกับแนะนำสถานที่ ซื้อ/ขาย พันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพและหลากหลายสายพันธุ์ให้เลือก และรัฐบาลควรสนับสนุนให้หน่วยงานของทางราชการผลิตพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพ มากกว่าให้เอกชนดำเนินการแต่

เพียงฝ่ายเดียว เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร ซึ่งจะช่วยให้เอกชนไม่เอาเปรียบในการกำหนด กฎเกณฑ์ทั้งหมด รัฐบาลควรที่จะตรวจสอบให้มากกว่าที่ทำในอดีต ทำการวิจัยและผลิตพันธุ์ไก่ไข่ จำหน่ายให้เกษตรกรในราคาที่เป็นธรรม

ภาพรวมของเกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับปัจจัย การผลิตด้านอาหารไก่ไข่ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียด พบว่า เกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ที่มีราคาสูงเกินไป อาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ และการจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ผสมอาหาร ไก่ไข่ขาดแคลนหายากและราคาแพง มีค่าเฉลี่ย 4.68, 4.08 และ 3.95 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ ช่วยเหลือจัดหาหรือแนะนำอาหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ทางราชการกำหนดและราคาที่ เหมาะสม สนับสนุนให้มีตลาดอาหารไก่ไข่ให้มากขึ้น แนะนำสถานที่ซื้ออาหารไก่ไข่ได้ง่ายและ สะดวก พร้อมกับรัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซงและกำกับดูแลวัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นอาหารไก่ไข่ เมื่อภาวะขาดแคลนให้หน่วยงานของราชการเข้ามาช่วยเหลือในด้านการตรวจสอบคุณภาพของ อาหารไก่ไข่ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด พร้อมกับวางแผนการจัดการวัตถุดิบในการผลิต อาหารไก่ไข่เพื่อไม่ให้ขาดแคลนในอนาคต ซึ่งจะไม่เป็นข้ออ้างของบริษัทเอกชนในการปรับราคา อาหารไก่ไข่ขึ้น อันจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างเป็นธรรม

ภาพรวมของเกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับยาและ เวชภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์มีราคาสูง ความรู้ในเรื่องการใช้และวิธีการให้ยาและเวชภัณฑ์ และหาซื้อยาและเวชภัณฑ์ในท้องถิ่นยาก มีค่าเฉลี่ย 4.46, 4.00 และ 3.96 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการช่วยเหลือให้คำแนะนำและสนับสนุนจัดให้มี สถานที่จำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ราคาที่เหมาะสมและหาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น และให้ คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกซื้อและวิธีการใช้ยาและเวชภัณฑ์ให้ถูกต้อง พร้อมทั้งกำกับดูแลในการ ตรวจสอบคุณภาพและควบคุมยากับเวชภัณฑ์ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ภาพรวมของเกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับ แรงงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีระดับของ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงานที่สูง จำนวนแรงงานที่ขาดแคลน แรงงานขาดความรู้และ ความชำนาญในการเลี้ยงไก่ไข่ แรงงานไม่มีความรับผิดชอบกับงานที่ทำ และแรงงาน เข้า-ออก งานที่ทำบ่อย มีค่าเฉลี่ย 4.45, 4.04, 4.27, 4.33 และ 4.23 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมี ความต้องการให้หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับแรงงานของรัฐบาล วางแผนเกี่ยวกับแรงงาน

ให้ชัดเจน พร้อมกับจัดให้มีการอบรมความรู้ในการเลี้ยงไก่ไข่กับแรงงานที่อยู่ในอาชีพนี้เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ เหมาะสมกับค่าจ้างที่สูงขึ้น พร้อมกับหน่วยงานของทางราชการให้การสนับสนุนเครื่องจักรกลที่จะนำมาทดแทนแรงงานที่ขาดแคลน เพื่อเกษตรกรจะได้วางแผนการบริหารจัดการดูแลเองได้เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคกับแรงงาน

ภาพรวมของเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพสัตว์ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.19) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการเตรียมโรงเรือนก่อนนำไก่ไข่เข้าตามมาตรฐานฟาร์มไม่ทันเวลา การจัดเตรียมโปรแกรมและวิธีการทำวัคซีน บริหารจัดการที่ยุงยาก อยู่ในระดับน้อยที่สุดและน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.55 และ 1.96 ตามลำดับ) มีการป้องกันและควบคุมโรคระบาด แต่ไม่ได้เตรียมขั้นตอนวิธีการรักษา อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.52) ความรู้ด้านการวินิจฉัยโรคที่เกิดขึ้นกับไก่ไข่ อัตราการให้อาหารไก่ไข่ตามอายุการเลี้ยงไก่ไข่ การคัดทิ้งไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำ การบริหารจัดการมูลไก่ไข่ การป้องกันศัตรูของไก่ไข่เช่น หนู งู และแมลงวัน ฯลฯ และการเก็บ คัด และห้องเก็บไข่ไก่ ก่อนส่งจำหน่าย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย, 4.17 3.46 3.80 3.74 4.16 และ 3.37 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของรัฐบาลที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ เข้ามาให้คำแนะนำด้านวิชาการในการเตรียมโรงเรือนใช้เลี้ยงไก่ไข่ การเก็บ คัด และห้องเก็บไข่ไก่ ก่อนส่งจำหน่าย พร้อมกับแนะนำวิธีการให้วัคซีนที่ถูกต้องอาจจะเป็นเพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้จากประสบการณ์อยู่แล้ว ส่วนคำแนะนำด้านวิชาการในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด การให้อาหารไก่ไข่ตามอายุการเลี้ยงไก่ไข่ และการเก็บ คัด และห้องเก็บไข่ไก่ก่อนส่งจำหน่าย ที่อยู่ในระดับปานกลาง ก็เป็นเพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์แต่นึกไม่ถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้น จึงหันมาให้ความสำคัญอยู่เพราะเวลาเกิดโรคมาก็หมายถึงการขาดทุน ขาดอาหาร การเก็บ คัด ห้องเก็บไข่และในการบริหารจัดการคัดไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำทิ้ง การจัดการมูลไก่ การป้องกันศัตรูที่จะทำอันตรายไก่ไข่ ซึ่งอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะเกษตรกรให้ความสนใจในส่วนนี้มาก ในภาพรวมทั้งที่แท้จริงแล้วส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญมากกับรายได้ จึงทำให้เกษตรกรให้ความสำคัญ หน่วยงานของราชการควรให้คำแนะนำด้านวิชาการต่างๆเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ ตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะเป็นครั้งคราวไม่ว่าจะเกิดโรคหรือไม่ เพื่อเป็นการกระตุ้นและเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา

ภาพรวมของเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.81) โดยปัญหาเกี่ยวกับราคาไข่ไก่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการแข่งขันราคาไข่ไก่ระหว่างเกษตรกรด้วยกันเองอยู่ที่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.95) ส่วนราคาไข่ไก่ที่ขึ้น-ลงบ่อยเกินไป ราคาไข่ไก่ไม่

เหมาะสมกับราคาอาหาร การกำหนดราคาไข่ไก่ของสิ่งไข่ที่ไม่เหมาะสม และการแทรกแซงราคาไข่ไก่ของสิ่งไข่ต่างภูมิภาค อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51, 4.68, 4.43 และ 4.36 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับราคาไข่ไก่ มีการวางแผนหรือมีมาตรการที่ชัดเจนในการเตรียมการให้ความช่วยเหลือ เมื่อเกิดวิกฤตราคาไข่ไก่ขึ้นให้ทันเวลาไม่ปล่อยให้นานจนเกิดผลกระทบในวงกว้างเกินไปจนแก้ปัญหาไม่ทัน

ภาพรวมของเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาดของไข่ไก่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43) และเมื่อจำแนกตามรายละเอียดพบว่า เกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องของเปลือกไข่ไก่ที่ตลาดต้องการ ตลาดรองรับไข่ไก่และไข่มีน้อย พร้อมกับขนาดของไข่ไก่บางขนาดที่ตลาดต้องการและไม่ต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14, 2.99, และ 3.03 ตามลำดับ) ความไม่สม่ำเสมอของปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดตามที่ตลาดต้องการ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51) ส่วนการควบคุมตลาดไข่ไก่และไข่ของสิ่งไข่หรือบริษัทใหญ่ที่เป็นผู้กำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.48) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการตลาดและอุตสาหกรรม จัดหาตลาดที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง จัดให้มีตลาดภายในท้องถิ่นเพื่อรองรับปริมาณไข่ไก่ที่ออกมามาก พร้อมกับเป็นตัวแทนหรือส่งเสริมอาชีพและอุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบให้มากขึ้น และควรมีแผนการจัดหาตลาดไข่ไก่ในต่างประเทศเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าที่แน่นอนให้กับเกษตรกร พร้อมกับให้หน่วยงานทางราชการที่มีหน้าที่และมีส่วนเกี่ยวข้องกับสาธารณสุขเข้ามาเป็นตัวประสานดำเนินการ พร้อมกับบรรดาคำให้เห็นคุณค่าของสารอาหารในไข่ไก่ เชิญชวนให้เกิดการบริโภคในท้องถิ่นให้มากขึ้น และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งตลาดกลางค้าขายไข่ไก่ระดับหมู่บ้าน และตำบลเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมในการกำหนดปริมาณและราคาไข่ไก่ของตนเองกับพ่อค้าคนกลาง เป็นการรักษาผลประโยชน์ของผู้เลี้ยงไก่ไข่

ตาราง 16 จำนวน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตและการตลาด ของไก่ไข่และไข่ไก่ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
(n = 168)

ปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิต และการตลาด	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านการผลิต								
ก. เงินทุน								
1. เงินทุนที่จะขยายฟาร์มเช่น สร้างโรงเรือนและซื้ออุปกรณ์ต่างๆ	106 (63.1)	42 (25.0)	10 (6.0)	6 (3.6)	4 (2.4)	4.429	0.932	มากที่สุด
2. เงินทุนใช้หมุนเวียนซื้อพันธุ์ไก่ไข่ ค่าอาหาร และค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ	111 (66.1)	38 (22.6)	9 (5.4)	6 (3.6)	4 (2.4)	4.464	0.928	มากที่สุด
3. แหล่งเงินที่ให้กู้ยืมจาก ธนาคารพาณิชย์ ธกส. และสหกรณ์ฯ	91 (54.2)	34 (20.2)	31 (18.5)	8 (4.8)	4 (2.4)	4.191	1.050	มาก
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากแหล่งเงินกู้	89 (53.0)	27 (16.1)	43 (25.6)	6 (3.6)	3 (1.8)	4.149	1.036	มาก
5. เงินทุนสำรองที่เก็บไว้เมื่อเกิดวิกฤตไก่เกิดโรคระบาดในการเลี้ยงรุ่นต่อไป	106 (63.1)	45 (26.8)	10 (6.0)	5 (3.0)	2 (1.2)	4.476	0.833	มากที่สุด
รวม						4.342	0.855	มากที่สุด
ข. ปัจจัยการผลิต								
1. พื้นที่ทำฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้า								
1.1 พื้นที่ที่จะทำการสร้างขยายฟาร์ม	62 (36.9)	9 (5.4)	24 (14.3)	48 (28.6)	25 (14.9)	3.208	1.543	มาก
1.2 พื้นที่อยู่ใกล้ชุมชนถูกต้องด้านเพราะทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ และแหล่งน้ำ	73 (43.5)	45 (26.8)	23 (13.7)	12 (7.1)	15 (8.9)	3.887	1.288	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

(n = 168)

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{x}$	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.3 กระแสไฟฟ้าขัดข้องบ่อย	120 (71.4)	33 (19.6)	9 (5.4)	6 (3.6)	-	4.589	0.753	มากที่สุด
รวม						3.895	0.976	มาก
2. โรงเรือน								
2.1 การวางผังที่ตั้งโรงเรือนที่ไม่ถูกต้องตามหลักทางวิชาการ	57 (33.9)	11 (6.5)	40 (23.8)	34 (20.2)	26 (15.5)	3.232	1.484	มาก
2.2 การสร้างโรงเรือนใช้วัสดุ/อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามกำหนดทางวิชาการ	56 (33.3)	10 (6.0)	40 (23.8)	35 (20.8)	27 (16.1)	3.196	1.490	ปานกลาง
2.3 สภาพพื้นที่ภายในโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงไม่เหมาะสมกับจำนวนไก่ไข่	55 (32.7)	6 (3.6)	22 (13.1)	52 (31.0)	33 (19.6)	2.988	1.567	ปานกลาง
รวม						3.139	1.472	ปานกลาง
3. อุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า								
3.1 อุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีราคาสูงเกินไป	91 (54.2)	61 (36.3)	10 (6.0)	2 (1.2)	4 (2.4)	4.387	0.847	มาก
3.2 อุปกรณ์คุณภาพไม่ดีและต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้	63 (37.5)	37 (22.0)	42 (25.0)	8 (4.8)	18 (10.7)	3.708	1.306	มาก
3.3 หาซื้ออุปกรณ์ได้ยากในพื้นที่ที่เลี้ยง	63 (37.5)	47 (28.0)	33 (19.6)	8 (4.8)	17 (10.1)	3.780	1.278	มาก
รวม						3.959	0.976	มาก
4. พันธุ์ไก่ไข่								
4.1 พันธุ์ไก่ไข่มีราคาที่สูงเกินไป	111 (66.1)	50 (29.8)	7 (4.2)	-	-	4.619	0.567	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
4.2 พันธุ์ไก่ไข่ให้ผลผลิตไม่ตรงตามสายพันธุ์ที่ระบุไว้	83 (49.4)	48 (28.6)	28 (16.7)	6 (3.6)	3 (1.8)	4.202	0.964	มากที่สุด
4.3 หาสายพันธุ์ไก่ไข่ที่ดีได้ยาก	88 (52.4)	50 (29.8)	11 (6.5)	7 (4.2)	12 (7.1)	4.161	1.175	มาก
รวม						4.321	0.731	มากที่สุด
5. อาหารไก่ไข่								
5.1 อาหารใช้เลี้ยงไก่ไข่มีราคาสูงเกินไป	123 (73.2)	38 (22.6)	5 (3.0)	2 (1.2)	-	4.679	0.593	มากที่สุด
5.2 อาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้	79 (47.0)	45 (26.8)	30 (17.9)	6 (3.6)	8 (4.8)	4.077	1.105	มาก
5.3 การจัดหาซื้อวัตถุดิบที่ใช้ผสมอาหารไก่ไข่ขาดแคลนหายากและราคาแพง	76 (45.2)	38 (22.6)	31 (18.5)	15 (8.9)	8 (4.8)	3.946	1.195	มาก
รวม						4.234	0.835	มากที่สุด
6. ยาและเวชภัณฑ์								
6.1 ยาและเวชภัณฑ์มีราคาสูง	96 (57.1)	59 (35.1)	8 (4.8)	5 (3.0)	-	4.464	0.725	มากที่สุด
6.2 ความรู้ในเรื่องการใช้และวิธีการให้ ยาและเวชภัณฑ์	81 (48.2)	40 (23.8)	26 (15.5)	8 (4.8)	13 (7.7)	4.000	1.238	มาก
6.3 หาซื้อยาและเวชภัณฑ์ในท้องถิ่นยาก	70 (41.7)	57 (33.9)	19 (11.3)	9 (5.4)	13 (7.7)	3.964	1.203	มาก
รวม						4.141	0.887	มาก
รวมปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับปัจจัยการผลิตทั้งหมด						3.948	0.850	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

(n = 168)

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาและ อุปสรรค
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ค. แรงงาน								
1. ค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น	103 (61.3)	49 (36.9)	16 (9.5)	5 (3.0)	3 (1.8)	4.452	0.860	มากที่สุด
2. จำนวนแรงงานที่ขาดแคลน	72 (42.9)	62 (33.9)	16 (9.5)	4 (2.4)	14 (8.3)	4.036	1.173	มาก
3. แรงงานขาดความรู้และความชำนาญในการเลี้ยงไก่ไข่	86 (51.2)	54 (32.1)	19 (11.3)	6 (3.6)	3 (1.8)	4.274	0.927	มากที่สุด
4. แรงงานไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ	95 (56.5)	49 (36.9)	14 (8.3)	5 (3.0)	5 (3.0)	4.333	0.964	มากที่สุด
5. แรงงาน เข้า – ออก งานที่ทำบ่อย	87 (51.8)	55 (32.7)	10 (6.0)	9 (5.4)	7 (4.2)	4.226	1.059	มากที่สุด
รวม						3.741	0.602	มาก
ง. การจัดการและสุขภาพ								
1. การเตรียมโรงเรือนก่อนนำไก่ไข่เข้าตามมาตรฐานฟาร์มไม่ทันเวลา	8 (4.8)	6 (3.6)	15 (8.9)	12 (7.1)	127 (75.6)	1.548	1.104	น้อยที่สุด
2. การจัดเตรียมโปรแกรมและวิธีการทำวัคซีน บริหารจัดการยุ่งยาก	7 (4.2)	5 (3.0)	40 (23.8)	39 (23.2)	77 (45.8)	1.964	1.094	น้อย
3. มีการป้องกันและควบคุมโรคระบาด แต่ไม่ได้เตรียมขั้นตอนวิธีการรักษา	8 (4.8)	6 (3.6)	15 (8.9)	12 (7.1)	127 (75.6)	1.548	1.104	น้อยที่สุด
4. ความรู้ด้านการวินิจฉัยโรคที่เกิดขึ้นกับไก่ไข่	7 (4.2)	5 (3.0)	40 (23.8)	39 (23.2)	77 (45.8)	1.964	1.094	น้อย
5. อัตราการให้อาหารไก่ไข่ตามอายุการเลี้ยงไก่ไข่	14 (8.3)	32 (19.0)	42 (25.0)	19 (11.3)	61 (36.3)	2.518	1.367	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

(n = 168)

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
6. การคัดทิ้งไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำ	95 (56.5)	40 (23.8)	13 (7.7)	6 (3.6)	14 (8.3)	4.167	1.232	มาก
7. การบริหารจัดการมูลไก่ไข่	60 (35.7)	21 (12.5)	47 (28.0)	17 (10.1)	23 (13.7)	3.464	1.414	มาก
8. การป้องกันศัตรูของไก่ไข่เช่น หนู งู และแมลงวัน ฯลฯ	64 (38.1)	51 (30.4)	25 (14.9)	11 (6.5)	17 (10.1)	3.798	1.293	มาก
9. การเก็บ คัด และหึ่งเก็บไข่ไก่ก่อนส่งจำหน่าย	68 (40.5)	42 (25.0)	25 (14.9)	11 (6.5)	17 (10.1)	3.738	1.381	มาก
รวม						3.192	0.806	ปานกลาง
รวมปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตทั้งหมด						3.861	0.725	มาก
ด้านการตลาด								
จ. เกี่ยวกับราคาไข่ไก่								
1. ราคาไข่ไก่ที่ขึ้น-ลงบ่อยเกินไป	112 (66.7)	42 (25.0)	7 (4.2)	2 (1.2)	5 (3.0)	4.512	0.875	มากที่สุด
2. ราคาไข่ไก่ไม่เหมาะสมกับราคาอาหาร	121 (72.0)	40 (23.8)	7 (4.2)	-	-	4.679	0.551	มากที่สุด
3. การกำหนดราคาไข่ไก่ของสิ่งไข่ที่ไม่เหมาะสม	99 (58.9)	50 (29.8)	14 (8.3)	2 (1.2)	3 (1.8)	4.429	0.838	มากที่สุด
4. การแทรกแซงราคาไข่ไก่ของสิ่งไข่ต่างภูมิภาค	92 (54.8)	57 (33.9)	10 (6.0)	6 (3.6)	3 (1.8)	4.363	0.885	มากที่สุด
5. เกิดการแข่งขันราคาไข่ไก่ระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง	63 (37.5)	13 (7.7)	4 (2.4)	2.8 (16.7)	60 (35.7)	2.946	1.786	ปานกลาง
รวม						4.182	0.819	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

(n = 168)

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหาและอุปสรรค					$\bar{X}$	SD	ระดับปัญหาและอุปสรรค
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ฉ. ตลาดไข่ไก่								
1. สีของเปลือกไข่ไก่ที่ตลาดต้องการ	55 (32.7)	15 (8.9)	23 (13.7)	49 (29.2)	26 (15.5)	3.143	1.517	ปานกลาง
2. ตลาดรองรับไข่ไก่และไก่ไข่มีน้อย	32 (19.0)	43 (25.6)	35 (20.8)	8 (4.8)	50 (29.8)	2.994	1.506	ปานกลาง
3. ความไม่สม่ำเสมอของปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาด ตามที่ตลาดต้องการ	54 (32.1)	48 (28.6)	28 (16.7)	6 (3.6)	32 (19.0)	3.512	1.456	มาก
4. ขนาดของไข่ไก่บางขนาดที่ตลาดต้องการและไม่ต้องการ	42 (25.0)	17 (10.1)	37 (22.0)	48 (28.6)	24 (14.3)	3.030	1.403	ปานกลาง
5. การควบคุมตลาดไข่ไก่และไก่ไข่ของสิ่งไข่หรือบริษัทใหญ่ที่เป็นผู้กำหนด	101 (60.1)	55 (32.7)	6 (3.6)	4 (2.4)	2 (1.2)	4.482	0.781	มากที่สุด
รวม						3.432	1.021	มาก
รวมปัญหาและอุปสรรค ด้านการตลาดทั้งหมด						3.807	0.748	มาก
รวมปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตและด้านการตลาดทั้งหมด						3.850	0.659	มาก

หมายเหตุ: ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมากที่สุด
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 มีปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 มีปัญหาและอุปสรรคในระดับมาก
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 มีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง “ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่” เป็นการให้ความสำคัญกับความต้องการความช่วยเหลือที่จะเข้าไปหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค พร้อมกับส่งเสริมเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ไข่ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานของราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่และเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ 2) ความต้องการความช่วยเหลือต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการความช่วยเหลือ ด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ และ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ในจังหวัดเชียงใหม่

งานวิจัยครั้งนี้ มีประชากรและการสุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ อำเภอสันทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 168 ครัวเรือน จากทั้งหมด 289 ครัวเรือน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอย วิเคราะห์ข้อมูล พร้อมกับการนำเสนอข้อมูลในรูปสถิติเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่ให้ข้อมูลสามในสี่ เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 53 ปี เกือบทั้งหมดมีสถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาภาคบังคับ มีรายได้รวมจากการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 708,869 บาทต่อรุ่น ส่วนใหญ่มีการกู้เงินจากแหล่งของเงินทุนเกือบทั้งหมดจากสถาบันการเงินของรัฐบาล มีการใช้แรงงานในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 2 คน โดยค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 12,398 บาทต่อเดือน จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงมีเฉลี่ย 12,279 ตัวต่อรุ่น โรงเรือนที่เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่เป็นขนาดกลาง (มีไก่ไข่อยู่ระหว่าง

5,001-30,000 ตัว) เกษตรกรมีสภาพการถือครองที่ดินเฉลี่ย 3.57 ไร่ เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 11 ปี แหล่งรับทราบข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 5 แหล่งต่อรุ่น มีการติดต่อกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 6 ครั้งต่อรุ่น และส่วนใหญ่มีรูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่แบบอิสระกับสังกัด ร้อยละ 97.6

ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิตและการตลาด

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า มีความต้องการความช่วยเหลือในด้านการผลิตและการตลาดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับเงินทุนอยู่ในระดับมากที่สุด เกษตรกรมีความต้องการให้ช่วยจัดหาทุนหมุนเวียนให้ การให้เครดิตเงินทุนในการที่จะขยายฟาร์มเพิ่มขึ้น จัดหาแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยยุติธรรม และให้รัฐบาลสนับสนุนเงินทุนโดยใช้ธนาคารของรัฐบาลให้กู้ในระยะยาว ดอกเบี้ยที่เป็นธรรม ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านพื้นที่ทำฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลกำกับหน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุน ส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจฟาร์มไก่ไข่มากกว่าการกำหนดระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ไม่เอื้อต่อการขยายธุรกิจ ให้รัฐบาลมีการวางแผนป้องกันภัยธรรมชาติและการคมนาคมที่ดี สะดวก รวดเร็ว และจัดทำสาธารณูปโภคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบกระแสไฟฟ้าให้เกิดความมั่นคง พร้อมกับหาแหล่งน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเลี้ยงไก่ไข่

ความต้องการความช่วยเหลือด้านโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของทางราชการให้คำแนะนำด้านวิชาการในการวางแผนฟาร์ม และสร้างโรงเรือนที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำการใช้วัสดุโรงเรือนที่เหมาะสม และให้คำแนะนำด้านการคำนวณจำนวนไก่ไข่ที่เหมาะสมกับโรงเรือน ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของทางราชการจัดหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและมีราคาที่เหมาะสม จัดหาสถานที่ที่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์ได้สะดวก และสนับสนุนให้มีบริษัทจำหน่ายอุปกรณ์ที่หลากหลายให้เลือก

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือด้านพันธุ์ไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลจัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพในด้านการให้ผลผลิตสูงและมีราคาที่เหมาะสม จัดหาสถานที่ซื้อ/ขายพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพได้ง่าย จัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพให้หลากหลายสายพันธุ์และรัฐบาลควรสนับสนุนให้หน่วยงานของราชการเข้ามารับผิดชอบในการผลิตพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพ ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านอาหารไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยเกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการจัดหาอาหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและราคาที่เหมาะสม สนับสนุนให้มีตลาดอาหารไก่ไข่ให้มากขึ้น จัดสถานที่ขายอาหารไก่ไข่ให้สามารถหาซื้อได้ง่ายและสะดวก พร้อมกับรัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซง และดูแลวัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นอาหารไก่ไข่เมื่อเกิดภาวะขาดแคลน

ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต ด้านยาและเวชภัณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของราชการจัดหาสถานที่จำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมหาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น และจัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและวิธีการใช้ยาและเวชภัณฑ์ให้ถูกต้อง ส่วนความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับแรงงานอยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีความต้องการน้อยในการใช้แรงงานภายในครอบครัว การจ้างแรงงานภายนอกครอบครัวมาอยู่ประจำที่ฟาร์ม แรงงานที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ และแรงงานที่ทำงานประจำฟาร์ม

สำหรับความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิตเกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้หน่วยงานของราชการให้คำแนะนำด้านการเตรียมโรงเรือน การเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยง การจัดโปรแกรมและวิธีการให้วัคซีนที่ถูกต้องและสะดวก การป้องกันและควบคุมโรคระบาด การให้แสงสว่างและอาหารไก่ไข่ การคัดไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำทิ้ง การทำความสะอาดโรงเรือน การเก็บและคัดไข่ก่อนส่งจำหน่าย การป้องกันและกำจัดศัตรูของไก่ไข่เช่น แมลงวัน หนู ฯลฯ การตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ และการตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะของสัตวแพทย์จากบริษัทที่เป็นสมาชิก ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาดเกี่ยวกับราคาไข่ไก่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงและประกันราคาไข่ไก่ขึ้นต่ำเมื่อเกิดภาวะราคาต่ำกว่าทุน รัฐบาลควรให้การสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกันให้มีส่วนร่วมในการกำหนดราคาไข่ไก่ และไข่ไก่ควรมีราคามั่นคงตลอดทั้งปี

ความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาดเกี่ยวกับไข่ไก่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการความช่วยเหลือให้รัฐบาลจัดหาตลาดที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง จัดให้มีตลาดภายในท้องถิ่น รัฐบาลควรส่งเสริมอาชีพและอุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบให้มากขึ้น และรัฐบาลควรมีแผนจัดหาตลาดไข่ไก่ในต่างประเทศที่แน่นอนให้กับเกษตรกร ส่วนความต้องการความช่วยเหลือด้านช่องทางการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือเป็นตัวกลางให้กับเกษตรกรกับตลาดไข่ไก่และไก่ไข่โดยตรง และต้องการให้รัฐบาลให้การสนับสนุนจัดสร้างสถานที่จัดเก็บไข่ไก่ก่อนจัดส่งจำหน่าย

ปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตและการตลาดของไก่ไข่และไข่ไก่ของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า มีปัญหาและอุปสรรคในด้านการผลิตและการตลาดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับเงินทุนอยู่ในระดับมากที่สุด เกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคด้านเงินทุนที่จะขยายฟาร์มเงินทุนหมุนเวียนซื้อพันธุ์ไก่ไข่ ค่าอาหาร และค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ แหล่งเงินที่ให้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ ธกส.และสหกรณ์ฯ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากแหล่งเงินกู้ และเงินทุนสำรองที่เก็บไว้เมื่อเกิดวิกฤตไก่เกิดโรคระบาด เพื่อใช้ลงทุนเลี้ยงไก่ไข่ในรุ่นต่อไป ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านพื้นที่ทำฟาร์มไก่ไข่เชิงการค้าอยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคด้านพื้นที่ที่จะทำการขยายฟาร์ม พื้นที่อยู่ใกล้ชุมชนถูกต้องด้านเพราะทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและแหล่งน้ำ และกระแสไฟฟ้าที่ขัดข้องบ่อย

สำหรับปัญหาและอุปสรรคด้านโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการวางแผนที่ตั้งโรงเรือนที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การสร้างโรงเรือนที่ใช้วัสดุ/อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน และสภาพพื้นที่ภายในโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงไม่เหมาะสมกับจำนวนไก่ไข่ ส่วนปัญหาและอุปสรรค ด้านอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีราคาสูงเกินไป อุปกรณ์คุณภาพไม่ดีและต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ และในพื้นที่ที่เลี้ยงหาซื้ออุปกรณ์ได้ยาก ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านพันธุ์ไก่ไข่อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับพันธุ์ไก่ไข่ที่มีราคาสูงเกินไป พันธุ์ไก่ไข่ให้ผลผลิตไม่ตรงตามสายพันธุ์ที่ระบุเอาไว้ และหาสายพันธุ์ไก่ไข่ที่ดีได้ยาก

ทางด้านปัญหาและอุปสรรคด้านอาหารไก่ไข่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ที่มีราคาสูงเกินไป อาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด และการจัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ผสมอาหารไก่ไข่หาได้ยากและราคาแพง ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์มีราคาสูง ความรู้ในเรื่องการใช้และวิธีการให้ยาและเวชภัณฑ์ และขาดร้านขายยาและเวชภัณฑ์ในท้องถิ่น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับแรงงานอยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีระดับของปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงานสูง จำนวนแรงงานที่ขาดแคลน แรงงานขาดความรู้และความชำนาญในด้านการเลี้ยงไก่ไข่ แรงงานไม่มีความรับผิดชอบกับงานที่

ทำ และแรงงานเข้า-ออกงานที่ทำบ่อย ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตเกี่ยวกับการเตรียมโรงเรือนก่อนนำไก่ไข่เข้าตามมาตรฐานฟาร์มไม่ทันเวลา การจัดเตรียมโปรแกรมและวิธีการทำวัคซีน การบริหารจัดการที่ยังยากอยู่ในระดับน้อย มีการป้องกันและควบคุมโรคระบาด แต่ไม่ได้เตรียมขั้นตอนการดำเนินการวิธีการรักษา อัตราการให้อาหารไก่ไข่ตามอายุการเลี้ยงไก่ไข่ การคัดทิ้งไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำ การบริหารจัดการมูลไก่ไข่ และการเก็บ คัด และห้องเก็บไข่ไก่ก่อนส่งจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ในด้านการวินิจฉัยโรคที่เกิดขึ้น และการป้องกันศัตรูของไก่ไข่เช่น หนู งู และแมลงวัน ฯลฯ อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาให้คำแนะนำด้านวิชาการในการเตรียมโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ พร้อมกับแนะนำวิธีการให้วัคซีนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการที่อยู่ในระดับน้อย ส่วนคำแนะนำด้านวิชาการในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด การให้อาหารไก่ไข่ตามอายุการเลี้ยงไก่ไข่ และการเก็บ คัด และห้องเก็บไข่ไก่ก่อนส่งจำหน่ายที่อยู่ในระดับปานกลาง การบริหารจัดการคัดไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำทิ้ง การจัดการมูลไก่ การป้องกันศัตรูที่จะทำอันตรายไก่ไข่อยู่ในระดับมาก ส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญมากกับรายได้และลดรายจ่ายจากการใช้ยามาแมลงกับยารักษาป้องกันโรคระบาดจึงทำให้เกษตรกรให้ความสำคัญ หน่วยงานของราชการควรให้คำแนะนำด้านวิชาการต่างๆเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ ตรวจเยี่ยมและให้ข้อเสนอแนะเป็นครั้งคราวไม่ว่าจะเกิดโรคหรือไม่ เพื่อเป็นการกระตุ้นและเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา

ปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาดเกี่ยวกับราคาไข่ไก่อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการแข่งขันราคาไข่ไก่ระหว่างเกษตรกรด้วยกันเองอยู่ที่ระดับปานกลาง และราคาไข่ไก่ที่ขึ้น-ลงบ่อยเกินไป ราคาไข่ไก่ไม่เหมาะสมกับราคาอาหาร การกำหนดราคาไข่ไก่ของล้งไข่ที่ไม่เหมาะสม และการแทรกแซงราคาไข่ไก่ของล้งไข่ต่างภูมิภาคอยู่ที่ระดับมาก โดยเกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลและหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องมีการวางแผนหรือมีมาตรการที่ชัดเจนในการเตรียมการให้ความช่วยเหลือให้ทันเวลาเมื่อเกิดวิกฤตราคาไข่ไก่ไม่ปล่อยให้ต้นทุนเกิดผลกระทบในวงกว้างเกินไปจนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาดของไข่ไก่อยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสีของเปลือกไข่ไก่ที่ตลาดต้องการ ตลาดรองรับไข่ไก่และไก่ไข่มีน้อย ความไม่สม่ำเสมอของปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาด พร้อมกับขนาดของไข่ไก่บางขนาดที่ตลาดต้องการและไม่ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และการควบคุมตลาดไข่ไก่และไก่ไข่ของล้งไข่หรือบริษัทใหญ่ที่เป็นผู้กำหนดอยู่ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีความต้องการให้รัฐบาลจัดหาตลาดที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง จัดให้มีตลาดภายในท้องถิ่นให้มากขึ้นเพื่อรองรับปริมาณไข่ไก่ที่ออกมามาก พร้อมกับเป็นตัวแทนหรือ

ส่งเสริมอาชีพและอุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบให้มากขึ้น และควรมีแผนการจัดหาตลาดไข่ไก่ในต่างประเทศเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า พร้อมกับให้หน่วยงานทางราชการที่มีหน้าที่และมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นตัวประสานดำเนินการ พร้อมกับบรรดาคให้เห็นคุณค่าของสารอาหารในไข่ไก่ เชิญชวนให้เกิดการบริโภคให้มากขึ้น และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งตลาดกลางค้าขายไข่ไก่ระดับหมู่บ้าน และตำบล เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมในการกำหนดปริมาณและราคาไข่ไก่ของตนเองกับพ่อค้าคนกลาง

ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิตและการตลาด

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิตและการตลาดมีดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัว
2. แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่
3. แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่
4. แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้
5. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนตัวแปรอื่นๆพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้านการผลิตและด้านการตลาด ในอำเภอสันทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า สามารถอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตและการตลาด ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

ผลการวิจัยเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลในอำเภอสันทรายและอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.0 ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งทิพย์ ทิพย์โณมิตคุณ (2545: 108) กล่าวว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีฐานะเป็นผู้นำครอบครัวที่มีอำนาจในการตัดสินใจเด็ดขาดสูงกว่าเพศหญิง และมีความคล่องตัวในการเดินทางไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้ง่าย และอาจเนื่องจากเพศหญิงส่วนใหญ่ มักจะมีภาระที่ต้องรับผิดชอบงานภายในบ้านอยู่เป็นประจำทุกวัน เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 52.68 ปี ยุคต เบญจรงค์กิจ (2542: 64-65) ได้กล่าวว่าส่วนใหญ่เกษตรกรจะอยู่ในวัยกลางคนมีแนวโน้มที่จะสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ไว้มากกว่าผู้ที่อายุน้อยและมีหน้าที่รับผิดชอบครอบครัวมากขึ้น ดังนั้นจึงมีโอกาสที่จะนำประสบการณ์และความรู้ ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัวจากการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าได้ดีกว่าผู้ที่อายุน้อย ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 97.6 ซึ่งสอดคล้องกับ สีน พันธุ์พินิจ (2529: 482) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรสแล้วมีความต้องการสร้างฐานะของครอบครัวตนเองให้มั่นคง สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและเสริมชีวิตให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้ดี มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 2 คนอาจมาจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ไม่ค่อยดีนัก ค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้ทุกคนหันมาวางแผนครอบครัวกันมากขึ้น เพื่อให้ดูแลกันได้อย่างทั่วถึงและมีความเป็นอยู่ที่ดีทั่วหน้ากันทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับวีระพงษ์ เดชจินดา (2551: 34) กล่าวว่า แรงงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกร เพราะส่วนใหญ่จะพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จะใช้แรงงานในครัวเรือนที่ใช้เป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาภาคบังคับร้อยละ 46.4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังคมไทยส่วนใหญ่ในอดีต เป็นสังคมชนบททุกคนถือว่าสังคมการเกษตรเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตที่ทำให้มีรายได้มาเลี้ยงครอบครัวจึงไม่สนใจกับการศึกษามากนัก เมื่อจบผ่านเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับชั้นประถมศึกษา (ประถมศึกษา 4-6) หรือไม่ผ่านเกณฑ์ก็จะออกหาทำงานหาเงินช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งยุคต เบญจรงค์กิจ (2542: 64-65) ได้กล่าวว่า การศึกษามีความสัมพันธ์สูงกับการเปิดรับสื่อ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับข่าวสารและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดรับเนื้อหาด้านการบันเทิง ผู้รับข่าวสารที่มีการศึกษาสูงจะเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำ โดยผู้ที่มีการศึกษาดำจะฟังวิทยุมากกว่า นอกจากความแตกต่างด้านปริมาณการเปิดรับสื่อแล้ว ยังพบความแตกต่างด้านเนื้อหาด้วย ผู้ที่มีการศึกษาสูงและอายุมากนิยมเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำและอายุน้อย ซึ่งผลของการวิจัยต่าง ๆ พบว่า ยิ่งคนที่

การศึกษาสูงเท่าไรยังมีความสนใจข่าวสาร บทบรรณาธิการ และคอลัมน์ที่มีเนื้อหาหนักเกษตรกรรม รายได้จากการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 708,869.05 บาทต่อรุ่น ถ้าคำนวณต่อปีเงินที่ลงทุนไปยังเป็นหนี้อยู่จะหมดหนี้และมีกำไรเมื่อเลี้ยงไก่ไข่ประมาณ 14 เดือนขึ้นไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นรายได้ที่สูงเพราะมีรายได้ทุกวันเนื่องมาจากไก่ไข่มีการออกไข่ทุกวันและเกษตรกรบางรายยังมีอาชีพอื่น ๆ ทำควบคู่ไปกับการเลี้ยงไก่ไข่ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ พัททอง (2549: 9) ได้กล่าวไว้ว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีบทบาทใกล้เคียงกับการศึกษา คือมีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูง โดยเฉลี่ยแล้วคนที่มีการศึกษาสูงมักมีรายได้สูงไปด้วย ส่วนคนที่มีการศึกษาดำรงก็มีรายได้น้อยถึงปานกลาง ดังนั้น การศึกษากับรายได้จึงถูกมองเป็นฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่ใช้เงินทุนจากแหล่งเงินกู้ทั้งหมดโดยเป็นของภาครัฐและธนาคารพาณิชย์ทั่วไปคิดเป็น ร้อยละ 92.3 ทั้งนี้ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่มีฐานะพออยู่พอกินมีเงินทุนไม่มากนักที่จะนำมาลงทุนในจำนวนมาก จึงต้องใช้เงินทุนจากแหล่งเงินกู้เป็นส่วนใหญ่ สืบเนื่องจากทางราชการมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับหลายอย่างเพื่อป้องกันโรค และในด้านการค้าการส่งออกให้ได้มาตรฐานเดียวกันก่อนถึง การเปิดการค้าเสรี (AEC) อีกทั้งเกษตรกรในชนบทเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย พร้อมกับการเลี้ยงไก่ไข่ในปัจจุบันต้องใช้งบประมาณในการลงทุนสูงเกี่ยวกับการสร้างโรงเรือนระบบปิด ค่าแม่ไก่ไข่สาว ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับ พัทธวรรณ เขียวสุต (2551: 48) กล่าวว่า แหล่งทุนเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรโดยตรง เพราะเงินทุนเป็นสิ่งที่จำเป็นในการประกอบอาชีพการเกษตร เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้มีการนำเอาปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ทุกขั้นตอน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตของเกษตรกร ส่วนแรงงานที่จ้างเลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่มีจำนวน 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 แสดงให้เห็นว่าการเลี้ยงไก่ไข่ใช้จำนวนแรงงานนอกครอบครัวไม่มากนักกับจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง เพราะอัตราส่วนของจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เหมาะสมกับจำนวนแรงงานอยู่แล้ว การเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพที่การทำงานบริหารจัดการ ไม่ค่อยหนัก ดูแลง่าย ไม่ยุ่งยาก แต่ก็มีความเสี่ยงอยู่บ้างเกี่ยวกับโรคติดต่อถ้าบริหารจัดการไม่ดีพอ ที่ต้องจ้างแรงงานนอกครอบครัวอยู่กับจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยง และเกษตรกรส่วนมากจะไม่ให้ลูกหลานมาช่วยดูแล ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ สัมภักดิ์ธรรม (2539: 34) ได้กล่าวไว้ว่า การที่รัฐบาลตรึงราคาพืชผลเกษตรไว้ในระดับต่ำ ทำให้ค่าจ้างแรงงานต่ำไปด้วยและเป็นเวลายาวนาน ซึ่งเป็นผลดีต่อภาคอุตสาหกรรม กล่าวคือ ต้นทุนในการผลิตต่ำ ถึงแม้จะเป็นเช่นนี้แต่ความต้องการแรงงานก็ยังเติบโตไม่เท่ากับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลให้การส่งเสริมแก่ผู้นำเครื่องจักรเข้ามาในประเทศ อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจึงเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนเข้มข้น (capital intensive) มากกว่าจะใช้แรงงาน ส่วนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และในเขตชนบทซึ่งใช้แรงงานเข้มข้น กลับไม่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐบาล จะเห็นได้ว่าภาคเกษตรและแรงงานถูก

กระทำทำให้ได้รับรายได้ต่ำมาโดยตลอดระยะเวลาของการพัฒนา ผลพลอยได้ก็คือการลงทุนจะมีต้นทุนต่ำ ถ้าไรจึงมีสัดส่วนสูง ซึ่งนโยบายการพัฒนาเช่นนี้ก่อให้เกิดการกระจุกตัวของรายได้ให้อยู่กับกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้นและนับวันช่องว่างของรายได้จะยิ่งสูงขึ้น จึงทำให้แรงงานที่มีรายได้ต่ำต้องดิ้นรนในการหารายได้เลี้ยงชีพ ขนาดของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นขนาดกลาง (จำนวนเิกไข่ 5,001-30,000 ตัว) คิดเป็นร้อยละ 92.3 ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงกับรายได้และการลงทุนมีระยะเวลาในการคืนทุนที่เหมาะสมคือไม่เกิน 5 ปี ในด้านการบริหารจัดการดูแลได้ทั่วถึงโดยไม่ต้องพึ่งแรงงานภายนอกมากนัก สามารถดูแลได้ด้วยตนเอง กับการสร้างโรงเรียนขนาดเล็กต้นทุนสร้างที่สูงกับรายได้ที่ไม่สมดุลกับการคืนทุนในระยะเวลาที่เหมาะสม และความเสี่ยงก็เท่ากับโรงเรียนขนาดกลาง-ใหญ่ พร้อมกับค่าครองชีพในปัจจุบันที่สูงมากขึ้นในทุกๆด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสุกิจ ชันฐปราบ (2546: 235) กล่าวว่าไว้ว่า ทุนสำหรับโรงเรียนและบริเวณโรงเรียน มีความสำคัญและเป็นเงินทุนก้อนใหญ่ที่เกษตรกรจะต้องเตรียมไว้ ยิ่งปัจจุบันราคาที่ดินได้เขยิบตัวสูงขึ้นมากแต่ราคาไข่ไก่ไม่ได้ขยับราคาขึ้นสูงตามราคาที่ดิน การจัดการคัดแปลงที่ดินบริเวณฟาร์มและโรงเรียนเป็นสิ่งที่จะต้องระมัดระวังควรศึกษาอย่างรอบคอบ เพราะในอนาคตอาจจะพบเข้ากับคำพังเพยที่ว่า “สร้างบ้านผิวดินจนบ้านพัง” ประสพการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.3 และเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 10.88 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ในด้านการเลี้ยงไก่ไข่เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในการสูญเสียหรือขาดทุนมีเพียง 15-20% ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคระบาด และการขึ้น-ลงของสภาวะตลาดไข่ไก่ในบางช่วง ถ้าสามารถบริหารจัดการให้ติดตามประสบการณ์ความรู้ที่ผ่านมาก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร ซึ่งสอดคล้องกับสุกิจ ชันฐปราบ (2546: 272) ได้เปรียบเทียบกับเหมือนกับ “น้ำซึมบ่อทราย” คือมีรายได้ต่อเนื่องทุกวันสามารถนำเงินรายได้เอามาหมุนเวียนเป็นค่าอาหาร ค่าพันธุ์ไก่สำหรับรุ่นต่อไปได้อีก แต่อย่างไรก็ตามการประกอบอาชีพนี้เกษตรกรจะต้องมีการศึกษาหาความรู้ฝึกฝนความชำนาญทั้งในด้านการเลี้ยงและการดูแลเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ได้ผลผลิตสูงไข่ฟองโตมีราคาดีเป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนแหล่งของข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูล 5 แหล่งต่อรุ่น คิดเป็นร้อยละ 51.2 ซึ่งถือได้ว่าเพียงพอกับการนำมาเปรียบเทียบกัน แสดงว่าข้อมูลข่าวสารในเรื่องไก่ไข่ส่วนใหญ่แล้วมีอะไรใหม่ๆเสริมเข้ามาไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการบริหารจัดการเรื่องโรคระบาดเดิมที่กลายพันธุ์ จนสามารถกระจายมาสู่ผู้เลี้ยงได้ด้วยและถ้ารักษาไม่ทันก็ทำให้เสียชีวิตได้ ซึ่งก็เป็นส่วนสำคัญที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ยังต้องมีช่องทางต่างๆในการรับรู้ข่าวสารในระหว่างที่เลี้ยงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์ (ม.ป.ป.: 180) กล่าวว่า การเลี้ยงไก่ไข่ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยการจัดการบางประการดังต่อไปนี้ ใช้อาหารที่มีคุณภาพดีและมีสูตรอาหารถูกต้องตามระยะอายุของไก่

ควบคุมน้ำหนักได้อย่างถูกต้องตามระยะของการเจริญเติบโต ควบคุมการกินอาหารของไก่อย่างถูกต้อง และควบคุมให้แสงสว่างอย่างถูกต้อง ฯลฯ และสอดคล้องกับ พัฒพงษ์ กาญจนโรจน์ (2528: 131) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมหรือทักษะของการสื่อสารของผู้รับสาร (communication behavior and skill) ผู้รับสารมีพฤติกรรมและความสามารถในการรับสารอย่างใด ผู้รับสารบางคนมีนิสัยชอบอ่านหนังสือ บางคนอ่านหนังสือไม่ออก บางคนชอบฟังวิทยุ และบางคนชอบดูโทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้จังหวะเวลา (timing) ที่ผู้รับสารที่มีความสำคัญ ส่วน ปัญญา หิรัญศรี (2529: 185) ได้กล่าวไว้ว่า เกษตรกรที่อยู่ใกล้ตัวเมือง มีสื่อโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงและมีโอกาสได้อ่านหนังสือพิมพ์ จะมีโอกาสตัดสินใจรับวิทยาการแผนใหม่ได้ดีกว่าเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลหรือไม่ สามารถจะได้รับข่าวข้อมูลทางเกษตรเลข ส่วนใหญ่การติดต่อกับหน่วยงานฯหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่เฉลี่ย 6.42 ครั้งต่อรุ่น ถือได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่พอดีกับสภาวะปกติที่ไม่มีการระบาดของโรค ซึ่งส่วนมากแล้วการติดต่อกับหน่วยงานฯหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ ได้แก่การขอรับไก่ไข่เข้า-ปลด ในระหว่างเลี้ยงก็จะมีการเน้นย้ำด้านการบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานฟาร์ม โดยการตรวจเยี่ยมเพื่อไม่ประมาท และเป็นการป้องกันการเกิดโรคระบาด เมื่อเกิดขึ้นจะได้ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ นางลัดขันธ์ พัทธศิรินาวัน (2547: 56) กล่าวไว้ว่า การติดต่อกับหน่วยงานฯหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่เป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่ เพราะเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่กับประสบการณ์ของหน่วยงานฯหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องฯโดยตรง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้รับประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นการป้องกันโรคระบาดได้ทัน ส่วนรูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่เลี้ยงแบบอิสระกับสังกัดคิดเป็นร้อยละ 97.6 เพราะเกษตรกรบางคนไม่ชอบการผูกมัด ชอบเลี้ยงควง ถ้ารุ่นไหนราคาไข่ไก่ขึ้นในทิศทางบวกก็ได้กำไร และถ้าราคาไข่ไก่ขึ้น-ลง โดยที่ราคาเป็นบวกมากกว่าลบเกษตรกรก็ยังพออยู่ได้ แต่ถ้าราคาไข่ไก่ต่ำกว่าทุนก็จะทำให้การเลี้ยงไก่ไข่ในรุ่นนั้นเกษตรกรขาดทุน ซึ่งเป็นความเสี่ยงของผู้เลี้ยงแบบอิสระที่ต้องต่อสู้ ถึงแม้จะมีเกษตรกรบางส่วนที่อยากจะเลี้ยงแบบมีพันธสัญญา บริษัทที่สังกัดก็ไม่เปิดโอกาสให้เพราะเป็นช่องทางที่ได้เปรียบอยู่แล้ว โดยไม่ต้องเสี่ยงเพราะมีข้อต่อรองที่เกษตรกรต้องจำยอมคือตลาด ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ รัตนชัย (2539: 9 อ้างใน ทิพวรรณ ม่วงอำ, 2546) ได้รายงานถึง การเลี้ยงไก่เนื้อเป็นการเลี้ยงแบบเป็นการค้า เช่นเดียวกับการเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย การเลี้ยงไก่เนื้อในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทตามลักษณะการลงทุนของผู้เลี้ยง คือประเภทเลี้ยงอิสระ ผู้เลี้ยงแบบนี้จะใช้เงินลงทุนของตัวเอง หรืออาจกู้เงินมาลงทุนในการสร้างโรงเรือน อุปกรณ์ ค่าจ้างแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตลอดจนซื้อลูกไก่ อาหารและยาจากบริษัทใดก็ได้ โดยไม่มีข้อผูกพัน

กับบริษัทหรือตัวแทนของบริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายลูกไก่ อาหารสัตว์และยา และมีอิสระในการเลือกขายผลผลิตให้กับผู้ค้ารายใดก็ได้ แต่อาจเสี่ยงต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงของราคาไก่เนื้อในท้องตลาดมาก ผู้เลี้ยงไก่ประเภทนี้จะมีกำไรมากในช่วงที่ไก่เนื้อมีราคาสูง แต่จะได้รับผลกระทบกระเทือนมากเมื่อไก่เนื้อมีราคาต่ำ ดังนั้นผู้เลี้ยงไก่ประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงมากและมีตลาดรองรับที่แน่นอน

ปัญหาด้านการผลิต

การที่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าประสบปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิตเกี่ยวกับการขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินกิจการ เพราะการเลี้ยงไก่ไข่ในปัจจุบันนี้ต้องใช้เงินลงทุนสูงทั้งค่าสร้างโรงเรือน ค่าพันธุ์สัตว์ ค่าอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการเลี้ยง และเงินทุนสำรองซึ่งต้องมีไว้เมื่อเกิดวิกฤตโรคระบาดที่ป้องกันไม่อยู่ ซึ่งสอดคล้องกับสมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย (2555: 71) รายงานไว้ว่าภาพรวมการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2554 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสถานการณ์ปศุสัตว์ทั้งไก่เนื้อ ไก่ไข่ และน่านมดิบ มีสภาวะการผลิตที่ดีขึ้นจากปี 2553 กล่าวคือ ด้านการผลิตไข่ไก่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากแม่พันธุ์ไก่ไข่รุ่นใหม่ที่ทำให้ผลผลิตได้มากขึ้น ประกอบกับประสิทธิภาพการผลิตไข่ที่ดีขึ้น จากการพัฒนาเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์และการเลี้ยง การเลี้ยงไก่ไข่จึงเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมแพร่หลายในแทบทุกจังหวัดของประเทศ ส่วนไข่ไก่เป็นอาหารที่สำคัญในชีวิตประจำวันของคนไทย เพราะใช้ปรุงเป็นอาหารได้ง่ายและสะดวก อีกทั้งมีคุณค่าทางโภชนาการสูงและราคาถูก การเลี้ยงไก่ไข่ของประเทศไทยได้พัฒนาจากการเลี้ยงแบบพื้นบ้านมาเป็นการเลี้ยงในเชิงการค้า ทั้งในด้านพันธุ์ไก่ อาหาร และวิธีการเลี้ยงโดยมีบริษัทที่ประกอบธุรกิจด้านการปศุสัตว์เข้ามามีบทบาทและดำเนินการ สอดคล้องกับกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2543) ที่ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาของการเลี้ยงไก่ไข่ว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในปัจจุบันจะประสบปัญหาในด้านเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องไปหาแหล่งเลี้ยงที่อยู่ห่างไกลชุมชนออกไปเพราะความต้องการที่อยู่อาศัยที่ขยายกว้างออกไป ซึ่งก็จะประสบปัญหาด้านการคมนาคมขนส่ง และสาธารณูปโภคตามมา นอกจากนี้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ยังต้องประสบปัญหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงขึ้น ทั้งค่าอุปกรณ์ในการประกอบการเลี้ยง ยาและเวชภัณฑ์ พันธุ์ไก่ไข่และอาหารไก่ไข่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอาหารไก่ไข่ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นต้นทุนหลักของการผลิตคิดเป็นร้อยละ 60-65 เกษตรกรจะมีกำไรหรือขาดทุนจึงขึ้นอยู่กับราคาและคุณภาพของอาหาร (กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543: 33) สำหรับอาหารไก่ไข่ที่เกษตรกรใช้

อยู่มี 2 ประเภทคือ อาหารที่ผสมเองโดยใช้วัตถุดิบทั้งหมดมาผสม หรืออาจจะใช้หัวอาหารจากบริษัทมาผสมกับส่วนผสมประเภทให้พลังงาน เช่น รำละเอียด ข้าวโพด เป็นต้น ประเภทที่ 2 เกษตรกรจะซื้ออาหารผสม บรรจุสำเร็จรูปจากบริษัทเลย

ปัญหาด้านการตลาด

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า มักจะประสบกับปัญหาและอุปสรรคด้านราคาไข่ไก่ที่ขาดเสถียรภาพปรับตัวขึ้นและลดลง มีความผันผวนและเกิดขึ้นรวดเร็วจนเกษตรกรบางรายที่มีทุนน้อยต้องเลิกกิจการไป สาเหตุสำคัญมาจากปริมาณไข่ไก่ออกสู่ตลาดขาดความสม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ปริมาณไข่ที่ออกสู่ตลาดและฟาร์มไก่ไข่มีเพิ่มมากขึ้น (สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย, 2555: 71) นอกจากนี้คู่แข่ง นันโท อคิดประธานสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงใหม่-ลำพูนเผยว่าสถานการณ์ไข่ไก่ในภาคเหนือยังลุ่มๆ ดอนๆ ราคาปรับไม่ได้ระดับเดียวกับภาคอื่น เนื่องจากจำนวนประชากรมีไม่มากนัก อีกทั้งยังมีอาหารให้เลือกหลายชนิดตามฤดูกาลต่างๆ ส่งผลให้การบริโภคไข่ไก่ค่อนข้างต่ำ ขณะที่ฟาร์มไก่ไข่มีจำนวนมากขึ้น รวมทั้งการขยายการผลิต เห็นได้จากการเข้าลูกไก่ของหลายฟาร์มส่งผลให้เกิดปัญหาผลผลิตไข่ล้นตลาดอยู่เป็นประจำ รวมทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อยเลี้ยงตั้งแต่ 1,000 ตัว ถึง 10,000 ตัว แต่ขาดการติดต่อสื่อสารจึงไม่ทราบแนวโน้มสถานการณ์ เมื่อราคาไข่เริ่มลด ต่างคนต่างก็เทขายออกมา ราคาก็ยิ่งตกต่ำรุนแรงสวนทางกับต้นทุนการผลิตที่ปรับขึ้นเรื่อยๆ ตามราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์และค่าขนส่ง (สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย, 2555: 20) อีกทั้งเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่มีการรวมกลุ่มเป็นชมรมหรือสหกรณ์ ก็อยู่กับสังกัดของแต่ละสังกัด ซึ่งแต่ละสังกัดของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เองก็มุ่งแต่ผลประโยชน์ของตนเองต่างคนต่างก็กอบโกยผลประโยชน์ โดยทิ้งปัญหาที่เกิดขึ้นให้กับลูกสมาชิกของตนเองต้องเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ราคาไข่ไก่ ราคาอาหาร และโรคระบาด เป็นต้น โดยที่เกษตรกรเองไม่มีอำนาจต่อรองกับสังกัดของตนเองหรือสั่งไข่ได้

ความต้องการความช่วยเหลือ ด้านการผลิต

ส่วนใหญ่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ต้องการที่จะเพิ่มจำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองแต่ยังขาดเงินทุน เนื่องจากค่าแรงงานในการก่อสร้างโรงเรือนใหม่หรือต่อเติมให้ได้ตามมาตรฐานฟาร์มของทางราชการ อุปกรณ์การเลี้ยง และค่าแม่ไก่ไข่สาวที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรตัดสินใจในการกู้ยืม ทั้งที่สถาบันการเงินต่างๆ มีข้อกำหนดกฎเกณฑ์มาก อัตราดอกเบี้ยยัง

สูง ดังนั้นเกษตรกรค่อนข้างที่จะมีความคิดเห็นตรงกันที่ต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนเงินทุน โดยให้สถาบันการเงินของรัฐบาลเข้ามาปล่อยกู้โดยลดเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์ลงบ้าง ให้มีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง และมีระยะเวลาในการใช้คืนยาวพอสมควร จึงจะทำให้เกษตรกรมีโอกาสที่จะขยายเพิ่มปริมาณไก่ไข่ที่เลี้ยงได้ ทางด้านปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้แก่ พื้นที่ทำฟาร์ม โรงเรือนที่ใช้เลี้ยง อุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่ พันธุ์ไก่ไข่ อาหารไก่ไข่และยาเวชภัณฑ์ เกษตรกรต้องการให้มีการควบคุมดูแลให้มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมยุติธรรม เพราะในปัจจุบันร้านค้าตัวแทนจำหน่ายหรือบริษัท ถือโอกาสจำหน่ายปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรในราคาที่สูง และมาตรฐานของอุปกรณ์ลดลงเช่น กรงที่ใช้เลี้ยงเป็นต้น จึงทำให้ระยะเวลาใช้งานของอุปกรณ์สั้นลงเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตของเกษตรกรให้สูงขึ้นตามไปด้วย ในส่วนของราคารัฐบาลควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหามาตรการเข้ามาควบคุมดูแลไม่ควรปล่อยให้บริษัทควบคุมแต่เพียงผู้เดียว เพราะบริษัทเอาเปรียบเกษตรกรมากไป ซึ่ง สุวิทย์ เทียรทอง (2530: 169) ได้กล่าวไว้ว่ารัฐบาลไม่มีนโยบายการตลาดคือ การขาดเสถียรภาพในด้านราคาไข่ไก่ พันธุ์ไก่ไข่ อาหารสัตว์และยาพร้อมเวชภัณฑ์ในการรักษาโรคต่างๆ

ความต้องการความช่วยเหลือ ด้านการตลาด

เกษตรกรต้องการให้รัฐบาลเข้ามาเป็นตัวกลางในการเป็นช่องทางการจำหน่ายไข่ไก่ออกสู่ตลาดจากต้นทางถึงปลายทาง โดยไม่ต้องผ่านล้งไข่หรือพ่อค้าคนกลาง ควบคุมดูแลให้ราคาไข่ไก่มีเสถียรภาพสม่ำเสมอตลอดทั้งปี ไม่ควรให้ขึ้น-ลง ตามสภาวะ ดิน ฟ้า อากาศ ฤดูกาล และปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาด ส่งเสริมให้มีตลาดภายในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมอาชีพและอุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบ พร้อมกับหาตลาดต่างประเทศเพื่อรองรับการขยายตัวของอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าด้วย เกษตรกรควรจะมีส่วนร่วมในการกำหนดและวางแผนทิศทางของราคาไข่ไก่ แทนที่จะถูกกำหนดราคาไข่จากล้งไข่ พ่อค้าคนกลางหรือบริษัทเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (2555) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดขาดความสม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศและการเกิดขึ้นของฟาร์มขนาดเล็ก ซึ่งมักจะประกอบกิจการได้ไม่นานก็ต้องล้มเลิกกิจการไป และมีเกษตรกรรายใหม่หมุนเวียนเข้ามาลงทุนเป็นระยะๆ ปัญหาของปริมาณไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาดขาดความสม่ำเสมอ สาเหตุที่สำคัญที่สุดคือสถานการณ์ของราคาไข่ในท้องตลาดที่มีความผันผวนอย่างมากและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และยังคงตรงกับรายงานของสมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย (2555) ว่าตลาดรองรับไข่ไก่มีจำกัดอยู่เฉพาะการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งขาดความยืดหยุ่นในการสนองตอบต่อปริมาณไข่ไก่ที่มีมากขึ้น จนทำให้มีไข่ไก่เกินความต้องการเป็นจำนวนมากในบางฤดูกาล จากข้อมูลของสมาคมส่งเสริม

การเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย (2555) การส่งออกต้องประสบกับปัญหาในการแข่งขัน เนื่องจากต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของไทยอยู่ในอัตราที่สูงและต้องประสบกับปัญหาการสนับสนุนการส่งออกจากประเทศผู้ส่งออกรายอื่นอีกด้วย เป็นเหตุผลที่ทำให้ผลผลิตไข่ไก่ของไทยไม่สามารถส่งออกได้มากเท่าที่ควรทั้งๆที่ศักยภาพในการผลิตของไทยยังสามารถเพิ่มปริมาณไข่ไก่ได้อีกมาก ดังนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ควรที่จะมีการรวมตัวกันเป็นชมรม, สมาคม หรือสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทั้งในด้านการผลิตและการตลาดไข่ไก่ และเพื่อความสะดวกในการขอความช่วยเหลือ พร้อมทั้งได้รับการบริการจากหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กลุ่มสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน และกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้รวมตัวกันตั้งเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่เชียงใหม่-ลำพูน มีลูกสมาชิกครอบคลุมทั้ง 2 จังหวัด รวมตัวกันอย่างหนาแน่น โดยสามารถต่อรองและขอความร่วมมือกับบริษัท ลังไข่ และรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆ ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความต้องการความช่วยเหลือ และปัญหา อุปสรรคของผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า และหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติดังนี้

1. เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือ สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่กันให้มากขึ้น มีการพูดคุยประชุมปรึกษาหารือกันโดยไม่แบ่งสังกัด เพื่อหาหนทางและสร้างอำนาจในการต่อรองทั้งในด้านการผลิตและการตลาด แทนที่จะถูกกำหนดราคาของปัจจัยการผลิตและราคาไข่ไก่จากบริษัทหรือล้งไข่อย่างเช่นปัจจุบัน กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรให้การสนับสนุนหรือจัดตั้งโครงการช่วยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในพื้นที่ที่มีเกษตรกรเลี้ยงไก่ไข่มาก เพื่อจัดตั้งเป็นสหกรณ์ทำธุรกิจให้ครบวงจรทุกด้าน ทั้งการเพาะเลี้ยงพันธุ์ไก่ไข่สาว ผลิตอาหารสัตว์ นำเข้าหรือจำหน่ายอุปกรณ์การเลี้ยง ยาและเวชภัณฑ์ และเป็นล้งไข่ เมื่อมีความพร้อมในด้านคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ที่ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดให้

2. เนื่องจากประเด็นสำคัญที่สุดของต้นทุนการผลิตมาจากอาหารสัตว์ ดังนั้นควรมีการให้การสนับสนุนต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ให้ลดลงดังนี้

2.1 กรมส่งเสริมการเกษตร จัดให้มีการวางแผนนโยบายและแผนงานร่วมกัน โดยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดพื้นที่เพาะปลูกพืชที่จะนำมาทำเป็นอาหารสัตว์เช่น ข้าวโพด งามา กระถิน และถั่วเหลือง ฯลฯ ให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการภายในประเทศ

2.2 กรมปศุสัตว์ เข้ามาควบคุมกำกับดูแล ด้านราคาและคุณภาพของอาหาร สัตว์สำเร็จรูปกับบริษัทที่จัดจำหน่ายให้ได้มาตรฐานอย่างเข้มงวด

2.3 กรมสรรพากร ควรยกเลิกมาตรการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในการ นำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์จากต่างประเทศ เพราะรัฐบาลเกรงว่าจะกระทบต่อวัตถุดิบภายในประเทศ เมื่อวัตถุดิบภายในประเทศขาดแคลน ซึ่งควรที่จะมีมาตรการอื่นทดแทนเช่น การแทรกแซงตลาด หรือปรับกลไกของต้นทุนการผลิตพืชชนิดอื่นๆให้ต่ำลง

2.4 กรมปศุสัตว์ ควรทำการวิจัย การใช้วัตถุดิบอาหารไก่ไข่ชนิดอื่นที่มีต้นทุน ต่ำ แต่ได้คุณค่าทางโภชนาการเท่าเดิมหรือไม่ต่างกันมากสามารถนำมาทดแทนวัตถุดิบบางชนิดที่มี ราคาสูงได้ เมื่อวัตถุดิบหลักขาดแคลนหรือมีราคาสูงเกินไป

3. กรมปศุสัตว์ ในฐานะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ทั้งหมด ควรที่จะมีการสนับสนุนและปรับปรุงด้านต่างๆดังนี้

3.1 ให้มีการทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสายพันธุ์ไก่ไข่ให้สามารถ ผลิตไข่พันธุ์ระดับ ปุ๋ ย่ำ และพ่อแม่พันธุ์ไก่ไข่เองภายในประเทศ ทดแทนที่จะต้องนำเข้าจาก ต่างประเทศ

3.2 ให้มีการศึกษาค้นคว้า ยา และเวชภัณฑ์ที่ใช้ในการป้องกันและรักษาโรค ไก่ไข่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ของโรค

3.3 ให้มีการค้นคว้าเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการฟาร์มสัตว์ปีกของ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ที่สามารถพัฒนามาใช้ได้ในราคาที่ต่ำกว่านำเข้าจากต่างประเทศ เช่น เครื่อง ทำกรงเลี้ยง โรงเรือนระบบปิด และเครื่องคัดไข่ ฯลฯ

4. สมาคมผู้เลี้ยงไก่ไข่แห่งประเทศไทย ควรส่งเสริมให้มีอาชีพที่ใช้ไข่ไก่เป็น วัตถุดิบเช่น พวกทำขนมหวาน งานประเพณี ด้านความเชื่อให้หันมาใช้ไข่ไก่แทน ฯลฯ ในพื้นที่ของ เกษตรกรและข้างเคียงเพื่อเป็นการระบายผลผลิตไข่ไก่ เมื่อมีผลผลิตออกมามากในฤดูหนาว และ กระทรวงอุตสาหกรรมควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็นวัตถุดิบให้เป็น ผลผลิตสำเร็จรูปกับนักธุรกิจที่สนใจ เพื่อที่จะได้เก็บรักษาได้นานหรือเพื่อการส่งออกต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะ อำเภอสันทราย และสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาปัจจัยเพียงบางประการเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษารูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่ว่ามีความแตกต่างกับระดับของความต้องการความช่วยเหลือ และปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า ผู้ที่จะศึกษาต่อควรทำการวิจัยอย่างละเอียดมากขึ้น เช่นพื้นที่ในการทำฟาร์มไก่ไข่ การได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ สื่อที่ได้รับรู้เรื่องไก่ไข่ และปริมาณไก่ไข่ที่เลี้ยงต่อรุ่น ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไปควรที่จะนำตัวแปรต่างๆเหล่านี้มาทำการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ทราบความแตกต่างหลายๆอย่างที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบในเชิงบวกหรือลบต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า

2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรต่อการเลี้ยงไก่ไข่ให้ครอบคลุมทุกจังหวัด โดยเฉพาะที่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จำนวนมากเช่น เชียงราย นครสวรรค์ ขอนแก่น พระนครศรีอยุธยา ฉะเชิงเทรา และนครศรีธรรมราช เป็นต้น เพราะจะสามารถทราบราคาและหาซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาที่ต่ำกว่าเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งผลิต อีกทั้งยังสามารถกำหนดราคาตลาด ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงตลาดไข่ไก่ทั่วประเทศได้ และยังทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่แท้จริงของเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศ อันจะทำให้รัฐบาลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถกำหนดนโยบายและวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรได้ตรงเป้าหมาย

3. ต้นทุนการผลิตเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่มากเพราะราคาวัตถุดิบของอาหารสัตว์ผันแปรไม่คงที่เนื่องจากหลายสาเหตุซึ่งจะมีผลต่อเนื่องถึงตลาดไข่ไก่ด้วย ดังนั้นควรมีการศึกษาการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ด้วย

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2553. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่ไข่: มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 6909-2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.).
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร. 2543. “ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร.” (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.oae.go.th> (15 พฤศจิกายน 2555).
- กรมการค้าภายใน สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร. 2557. “สถิติราคาขายส่ง-ขายปลีกไก่ไข่.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.agri.dif.go.th> (19 พฤษภาคม 2557).
- กรมการปกครองจังหวัดเชียงใหม่. 2557. จังหวัดเชียงใหม่แบ่งการปกครองออกเป็น 25 อำเภอ โดยมีอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของจังหวัด. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา www.dopacm.go.th (14 กรกฎาคม 2557).
- กรมปศุสัตว์. 2556. “ข้อมูลเกษตรกร/ปศุสัตว์ในประเทศไทย” (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.dld.go.th/datacenter/index> (4 กุมภาพันธ์ 2556).
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2548. การวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติพัฒน์ แสงภักดิ์โยธิน. 2554. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระบบการผลิตและการค้าไก่ไข่และผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ: ปรินญาณนิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- กุสุมา สุทธิรักษา. 2545. ธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. ขอนแก่น: ปรินญาณนิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไกรสร ชุนคล้าย. 2546. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิตของการทำฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการผลิต 2545. นนทบุรี: ปรินญาณเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉัตรชัย สรวรรณกุล. คู่มือการเรียนการสอนการเลี้ยงไก่ไข่. ลำพูน: ศูนย์บริการข้อมูลเอกสารการเกษตร วิทยาลัยเกษตรกรรมลำพูน.
- ชินกร สุนะ. 2550. ความเป็นไปได้ในการปรับสภาพฟาร์มไก่ไข่ในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเข้าสู่มาตรฐานการป้องกันโรคไข้หวัดนก. เชียงใหม่: ปรินญาณนิติศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาสัตวศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไชยา อัยสูงเนิน. 2543. การเลี้ยงไก่ไข่. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: ฐานเกษตรกรรม.

- ฐิติพงศ์ จำรัส. 2554. ขบวนการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจการจัดตารางวางแผนผลิต
ฟาร์มไก่ไข่. ขอนแก่น: วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณรงค์ สมพงษ์. 2530. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพฯ: งานการพิมพ์ ฝ่ายสื่อสาร
การศึกษา สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทัศนีย์ แก่งสว่าง. 2519. การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความทันสมัยของเกษตรกร. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- ทิพวรรณ ม่วงอำ. 2546. ปัญหาและความต้องการด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกรผู้เลี้ยง
ไก่เนื้อในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
แม่โจ้.
- ชร สุนทราวุธ. ม.ป.ป. “หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.” กรุงเทพฯ: เนติกุลการ
พิมพ์.
- ธานี ภาคอุทัย. 2555. “การค้าไข่ไก่ในภูมิภาคเอเชียตั้งแต่ปี 2543-2552.” (ระบบออนไลน์).
แหล่งที่มา <http://www.thepoultrysite.co> (15 ธันวาคม 2555).
- นงลักษณ์ พยัคณศิรินาวัน. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติการเลี้ยงปลาของเกษตรกร ใน 3 อำเภอ
ของจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2531. บทบาทของสื่อมวลชนต่อการยอมรับวิทยาการแผนใหม่และทัศนคติ
บางประการของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่
วิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทรัตน์ กังงา. 2534. ความต้องการของแม่บ้านเกษตรกรในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรในจังหวัดตราด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- นิต ชากังราว. 2543. กลยุทธ์การเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้กำไร. กรุงเทพฯ: มติชน.
- บุญเดิม พันรอบ. ม.ป.ป. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญสม วราเอกศิริ. 2535. หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่: สถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- _____. 2539. ส่งเสริมการเกษตร: หลักและวิธีการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่: ภาควิชา
ส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บัญญัติ เหล่าไพบูลย์. 2540. การศึกษารูปแบบการเกษตรแบบผสมผสานการเลี้ยงไก่ไข่ร่วมกับการ
เลี้ยงปลา. ขอนแก่น: วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปฐม เลหาเกศตร. ม.ป.ป. คู่มือการเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้กำไร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.

_____. 2540. การเลี้ยงสัตว์ปีก. นนทบุรี: โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซต.

_____. 2545. คู่มือการเลี้ยงไก่ไข่ให้ได้กำไร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.

ประทุม อังกูรโรหิต. 2543. **ปรัชญาปฏิบัตินิยม รากฐานปรัชญาการศึกษาในสังคมประชาธิปไตย.**

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสาธ อิศรปริดา. ม.ป.ป. **จิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย**

ศรีนครินทรวิโรฒ.

ปราณี रामสูตร. 2528 **จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: บุรพาคาส์.**

ปราณี สุรินทร์. 2548. **การบริหารจัดการธุรกิจอาหารสัตว์ที่มีผลต่อทัศนคติของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ไข่ในเขตภาคกลาง. พระนครศรีอยุธยา: ปริญาธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.**

ปัญญา หิรัญศรี. 2529. **ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ: สยามมวลดชน.**

ผ่องพรรณ พิกทอง. 2549. **อิทธิพลของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในพื้นที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง. เชียงใหม่: ปัญหาพิเศษปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.**

ฝ่ายวิชาการเกษตร. **การเลี้ยงไก่: ไก่ไข่ ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง. กรุงเทพฯ: หอสมุดกลาง 09.**

พรศรี เหล่าจุสวัศ. 2549. “คุณค่าโภชนาการในไข่ไก่.” **สาธน์ไก่และสุกร, 441: 15-21.**

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**

พัชรภรณ์ เขียวสุต. 2551. **ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการเลี้ยงปลาน้ำจืดตามมาตรฐานขั้นปลอดภัยของเกษตรกร สันทราย ของจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

พัฒน์พงษ์ กาญจนโรจน์. 2528. **การติดต่อสื่อสารการเกษตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.**

พิสนุ พองศรี. 2552. **เครื่องมือสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.**

ภูวนาท นนทรี. ม.ป.ป. **ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่. กรุงเทพฯ: โครงการหนังสือเกษตรชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

มานิตย์ เทวรักษ์พิทักษ์. ม.ป.ป. **การจัดการฟาร์มสัตว์ปีก. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.**

บุคล เบญจรงค์กิจ. 2542. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งทิพย์ ทิพย์โฆษิตคุณ. 2545. ธุรกิจการเลี้ยงไก่ไข่ในตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. ขอนแก่น: รายงานการศึกษาอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รุ่งธรรม ถัดพลี. 2544. ชีวิตคนไทยกับไข่ เนื้อ นม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรินทร์ ภักดิ์ยิ่ง. 2554. การหาขนาดความจุและจำนวนโรงเรือนเลี้ยงไก่รุ่นและไก่ไข่ที่เหมาะสมกับปริมาณความต้องการเลี้ยงลูกไก่ในแต่ละสัปดาห์และมีต้นทุนในการเลี้ยงไก่น้อยที่สุด: กรณีศึกษาฟาร์มไก่ไข่จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิจิตร อาวะกุล. 2525. เทคนิคมนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศ.

วินัย เหลืองวิโรจน์. 2544. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตไข่ไก่เพื่อการตัดสินใจ: กรณีศึกษาฟาร์มผสมควางจังหวัดพิษณุโลก. เชียงใหม่: ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. 2537. แนวความคิดและวิธีการสื่อสารการเกษตร. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

วิรัตน์ สุรพิทยานนท์. 2542. การผลิตสัตว์ปีก. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วีรบูรณ์ สุทธสุภา. 2552. การวางแผนเชิงกลยุทธ์: กรณีศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการฟาร์มไก่ไข่ที่ใช้โรงเรือนระบบปิดตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิระพงษ์ เดชจินดา. 2551. ทศนคติต่อการเลี้ยงปลาเพื่อยังชีพของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศราวุธ นามวงศ์. 2550. ผลจากการกำหนดมาตรฐานฟาร์มไก่ไข่ที่มีต่อสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่ เชียงใหม่-ลำพูน จำกัด. เชียงใหม่: ปริญญาวิทยาศาสตร, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ศิริลักษณ์ คงสัตยกุล. 2546. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ของคนงานโรงงานแปรรูปไม้ยางพารา. ชลบุรี: ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546. การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สถิตย์ วงศ์สุวรรณค์. 2525. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: เจริญรัตน์การพิมพ์.

- สมาคมธุรกิจเวชภัณฑ์สัตว์. 2556. “ไขไก่ราคาตกต่ำ.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaiahpa.com> (11 กุมภาพันธ์ 2556).
- สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย. 2543 ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ทดลอง. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา [http:// www.dld.go.th/service/layer/manage.html](http://www.dld.go.th/service/layer/manage.html) (15 ธันวาคม 2555).
- สมาคมส่งเสริมการเลี้ยงไก่แห่งประเทศไทย. 2555. ทิศทางอุตสาหกรรมสัตว์ปีกของประเทศไทย. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.thailandchonburi.com> (15 ธันวาคม 2555).
- สมศักดิ์ สามัคคีธรรม. 2539. ปัญหาแรงงานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก.
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่. 2556. “รายงานเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เป็นการค้า ปี 2555.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.dld.go.th/pvlo_cmi/index (9 กุมภาพันธ์ 2556).
- สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. 2555. “สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2555.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.oae.go.th> (15 ธันวาคม 2555).
- สำนักงานนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร. 2556 “ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไตรมาส ปี 2555 และ แนวโน้มปี 2556.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.oae.go.th/bapp/main> (9 กุมภาพันธ์ 2556).
- สิน พันธุ์พินิจ. 2529. มนุษย์สัมพันธ์และจิตวิทยาที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกร. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.
- สุกิจ ชันธปราบ. 2546. การจัดการฟาร์มสัตว์ปีก. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุชา จันทร์อม. 2529. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2536. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุชน ตั้งทวีวัฒน์. 2542. การจัดการผลิตสัตว์ปีก. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวรรณีย์ สิมะกรพันธ์. 2542. การเลี้ยงไก่ไข่. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- สุวิทย์ เทียรทอง. 2530. หลักการเลี้ยงสัตว์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- หุลย์ จำปาเทศ. 2533. จิตวิทยาการสูงใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาส์น.
- อภิญา หงษ์ทอง. 2554. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจร่วมลงทุนของเกษตรกรโครงการไก่ไข่ ประกันราคากับบริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรม จำกัด สำนักงานอุบลราชธานี. อุบลราชธานี: ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรรณพ ชินราสี. 2547. เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ปีก. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยสารคาม.

อารี พันธุ์ณี. 2538. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.

Alston, W. P. 1998. Empiricism. PP. In Edward Craig (ed.). *Routledge Encyclopedia of Philosophy*. London: SAGE.

Maslow, A. H. 1954. **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row Publication.

Mosher, A. T. 1978. **Getting Agriculture Moving**. New York: Sowers Printing Company.

Rogers, E. M. 1983. **Consequences of Innovation**. New York: Free Press.

Schramm, W. 1973. **Men, Messages, and Media: A Look at Human Communication**, New York, NY: Harper & Row, Publishers.

Yamane, T. 1973. **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York, NY: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
ในจังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในอำเภอ
สันทราย และอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการ
ความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้าในจังหวัดเชียงใหม่
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับหาข้อมูลเพื่อการวิจัย เท่านั้นคำตอบที่แท้จริงของท่าน
เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง-การวิจัยในครั้งนี้คำตอบทุกคำตอบจะเก็บเป็นความลับจะ ไม่มีผลต่อผู้ตอบ
แต่ประการใด
3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ได้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ต่อการเลี้ยงไก่ไข่
เชิงการค้า
 - 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือ ด้านการผลิตและการตลาดต่อ
การเลี้ยงไก่ไข่เชิงการค้า
 - 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการเลี้ยงไก่ไข่เชิง
การค้า ด้านการผลิตและการตลาด

ลำดับแบบสอบถาม

[..][..][..] 1-3

ชื่อฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่.....

เลขที่.....หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ชื่อ-สกุล ผู้สัมภาษณ์.....

11. ขนาดของโรงเรียน

- () 1.ขนาดเล็ก (จำนวนไก่ไข่ไม่เกิน 5,000 ตัว)
 () 2.ขนาดกลาง (จำนวนไก่ไข่ 5,001 – 30,000 ตัว)
 () 3.ขนาดใหญ่ (จำนวนไก่ไข่ 30,001 ตัวขึ้นไป)

12. สภาพการถือครองที่ดิน

- () 1. ที่ของตนเองทั้งหมด.....ไร่
 () 2. คนอื่นให้ทำเปล่า.....ไร่
 () 3. เช่าที่ดินทั้งหมด.....ไร่
 รวมทั้งหมด.....ไร่

ค. ข้อมูลด้านสังคม

13. ท่านมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่ไข่....ปี(ตั้งแต่เริ่มเลี้ยงจนถึงปัจจุบันเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)

14. ท่านได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่จากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. วิทยุ
 () 2. โทรทัศน์
 () 3. นิตยสารทางการเกษตรทั่วไป
 () 4. สหกรณ์ผู้เลี้ยงไก่ไข่
 () 5. เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์
 () 6. ทางอินเทอร์เน็ต
 () 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 รวมทั้งหมด.....แหล่ง

15. ท่านมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไก่ไข่.....
 ครั้งต่อรุ่น

16. รูปแบบการเลี้ยงไก่ไข่

- () เลี้ยงแบบมีพันธสัญญากับสังกัด
 () เลี้ยงแบบอิสระกับสังกัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อการเลี้ยงไก่ไข่
เชิงการค้า

คำแนะนำในการกรอกข้อมูล

ให้ท่านระบุความต้องการของท่านว่าอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย / ในช่อง
ตัวเลขที่แสดงขนาดความต้องการของท่านในข้อนั้นๆมากที่สุด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

มีความต้องการมากที่สุด	=	5 คะแนน
มีความต้องการมาก	=	4 คะแนน
มีความต้องการปานกลาง	=	3 คะแนน
มีความต้องการน้อย	=	2 คะแนน
ไม่มีความต้องการ	=	1 คะแนน

หากท่านตอบว่าไม่มีความต้องการหรือมีความต้องการมากที่สุดกรุณาให้เหตุผลประกอบด้วย

ความต้องการ	ระดับของความต้องการ					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
1. ความต้องการด้านการผลิต						
ความต้องการเกี่ยวกับเงินทุน						
1.1 จัดหาเงินทุนให้หมุนเวียนๆ						
1.2 การให้เครดิตเงินทุนในการที่จะขยายฟาร์มเพิ่ม						
1.3 จัดหาแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยยุติธรรม						
1.4 รัฐบาลสนับสนุนเงินทุนโดยใช้ธนาคารของรัฐบาลให้กู้ในระยะยาว ดอกเบี้ยยุติธรรม						
1. ความต้องการเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต						

ความต้องการ	ขนาดของความต้องการ					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
2.1 ความต้องการด้านพื้นที่ทำฟาร์ม ไก่ไข่เชิงการค้า						
1. สนับสนุนหน่วยงานของรัฐบาลให้ มีการขยายฟาร์มมากกว่าที่จะออก กฎหมายมาปิดกั้น						
2. มีการวางแผนป้องกันภัยธรรมชาติ และการคมนาคมที่ดี สะดวก รวดเร็ว						
3. จัดทำสาธารณูปโภคต่างๆให้เกิด ความมั่นคงกว่าในปัจจุบันเช่น ระบบไฟฟ้า ฯลฯ						
4. หาแหล่งน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอ ต่อการเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มเติม						
2.2 ความต้องการด้านโรงเรือน						
1. คำแนะนำด้านวิชาการในการวางผัง ฟาร์ม และสร้างโรงเรือน						
2. คำแนะนำด้านวิชาการในการใช้ วัสดุโรงเรือนที่เหมาะสม						
3. คำแนะนำด้านวิชาการคำนวณ จำนวนไก่ไข่ที่เหมาะสมกับโรงเรือน						
2.3 ความต้องการด้านอุปกรณ์การเลี้ยง ไก่ไข่เชิงการค้า						

ความต้องการ	ระดับของความต้องการ					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
1.จัดหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและมีราคาเหมาะสม						
2.จัดหาสถานที่ที่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์ได้สะดวก						
3.สนับสนุนให้มีการจำหน่ายอุปกรณ์ที่หลากหลายบริษัท ให้เลือก						
2.4 ความต้องการด้านพันธุ์ไก่ไข่						
1.รัฐบาลควรจัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีประสิทธิภาพในด้านการให้ผลผลิตสูงและมีราคาที่เหมาะสม						
2.จัดหาสถานที่ ซื้อ/ขาย พันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพได้ง่าย						
3.จัดหาพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพให้มีหลากหลายสายพันธุ์ให้เลือก						
4.รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีหน่วยงานฯ เข้ามารับผิดชอบในการผลิตพันธุ์ไก่ไข่ที่มีคุณภาพมากกว่าจะให้เอกชนดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว						
2.5 ความต้องการด้านอาหารไก่ไข่						
1.จัดหาอาหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและราคาที่เหมาะสมตามความเป็นจริง						

ความต้องการ	ระดับของความต้องการ					เหตุผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	5	4	3	2	1	
2. สนับสนุนให้มีตลาดอาหารไก่ไข่ให้มากขึ้นเพื่อให้เป็นทางเลือก						
3. จัดสถานที่ให้สามารถหาซื้ออาหารไก่ไข่ได้ง่ายและสะดวก						
4. รัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซงและดูแลวัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นอาหารไก่ไข่เมื่อเกิดภาวะขาดแคลน						
2.6 ความต้องการด้านยาและเวชภัณฑ์						
1. จัดสถานที่จำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมหาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น						
2. จัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการเลือกซื้อและวิธีการใช้ยาและเวชภัณฑ์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ						
3. ความต้องการเกี่ยวกับแรงงาน						
3.1 การใช้แรงงานภายในครอบครัว						
3.2 การจ้างแรงงานภายนอกครอบครัว มาอยู่ประจำที่ฟาร์ม						
3.3 แรงงานที่ทำงาน ไป-กลับ						
3.4 แรงงานที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ						

ความต้องการ	ระดับของความต้อ้งการ					เหตุผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	5	4	3	2	1	
4.ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการ และสุขภาพ						
4.1 คำแนะนำด้านวิชาการในการ เตรียมโรงเรียนในการใช้เลี้ยงไก่ ไข่						
4.2 คำแนะนำด้านวิชาการในการ เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่						
4.3 คำแนะนำด้านวิชาการในการ จัดโปรแกรมและวิธีการให้วัคซีนที่ ถูกต้องและสะดวกตามหลัก วิชาการ						
4.4 คำแนะนำด้านวิชาการในการ ป้องกันและควบคุมโรคระบาด						
4.5 คำแนะนำด้านวิชาการในการ ให้แสงสว่างและอาหารไก่ไข่						
4.6 คำแนะนำด้านวิชาการในการ คัดทิ้งไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำ						
4.7 คำแนะนำด้านวิชาการในการ ทำความสะอาดโรงเรียน การเก็บ และคัดไข่ก่อนส่งจำหน่าย						
4.8 คำแนะนำด้านวิชาการในการ ป้องกันและกำจัดศัตรูไก่ไข่ เช่น แมลงวัน หนู ฯลฯ						
4.9 การตรวจเยี่ยมและให้ ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์						

ความต้องการ	ระดับของความต้องการ					เหตุผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	5	4	3	2	1	
4.10 การตรวจเยี่ยมและให้ ข้อเสนอแนะของสัตวแพทย์ จากบริษัทที่เราเป็นสมาชิก						
1. ความต้องการด้านการตลาด						
ความต้องการด้านเกี่ยวกับราคาไข่ ไก่						
1.1 รัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซง และประกันราคาขั้นต่ำให้กับไข่ ไก่เมื่อเกิดภาวะไข่ไก่ราคาต่ำ กว่าทุน						
1.2 รัฐบาลควรให้การสนับสนุน ให้กลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกัน ให้มีส่วนร่วมในการกำหนด ราคาไข่ไก่						
1.3 ไข่ไก่ควรมีราคาสม่ำเสมอ ตลอดทั้งปีไม่ราคาสูงและราคา ต่ำกว่าทุนมากเกินไป						
2. ความต้องการเกี่ยวกับตลาดไข่ ไก่						
2.1 จัดหาตลาดที่ไม่ต้องผ่านพ่อค้า คนกลาง เช่น ล้งไข่						
2.2 จัดให้มีตลาดภายในท้องถิ่น เพื่อรองรับปริมาณไข่ไก่ที่ ออกมามากในทุกงานเทศกาล						

ความต้องการ	ระดับของความต้อการ					เหตุผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	5	4	3	2	1	
2.3 รัฐบาลควรส่งเสริมอาชีพและ อุตสาหกรรมที่ใช้ไข่ไก่เป็น วัตถุดิบให้มากขึ้น						
3. ความต้องการเกี่ยวกับช่อง ทางการจัดจำหน่าย						
3.1 รัฐบาลควรเข้ามาเป็นตัวกลาง ให้กับเกษตรกรกับตลาดไข่ไก่ และไข่โดยตรง						
3.2 รัฐบาลควรให้การสนับสนุน จัดสร้างสถานที่จัดเก็บไข่ไก่ ก่อนจัดส่งจำหน่ายในตลาด ภายใน-นอกประเทศ						

ตอนที่ 3 ข้อมูล ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ด้านการผลิต และการตลาด ของไก่ไข่และไข่ไก่
คำแนะนำในการกรอกข้อมูล

ให้ท่านระบุปัญหาของท่านว่าอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย / ในช่องตัวเลขที่
แสดงขนาดปัญหาของท่านในข้อนี้ๆมากที่สุด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

มีปัญหามากที่สุด = 5 คะแนน

มีปัญหามาก = 4 คะแนน

มีปัญหาปานกลาง = 3 คะแนน

มีปัญหาน้อย = 2 คะแนน

มีปัญหาน้อยที่สุด = 1 คะแนน

หากท่านตอบว่าไม่มีปัญหาหรือมีปัญหามากที่สุดกรุณาให้เหตุผลประกอบด้วย

ปัญหา	ระดับของปัญหา					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
ปัญหาด้านการผลิต						
1. ปัญหาเกี่ยวกับเงินทุน						
1.1 เงินทุนที่จะขยายฟาร์มเช่น สร้างโรงเรือนและซื้ออุปกรณ์ ต่างๆ						
1.2 เงินทุนใช้หมุนเวียนซื้อพันธุ์ไก่ ไข่ ค่าอาหาร และค่าจ้าง แรงงาน ฯลฯ						
1.3 แหล่งเงินที่ให้กู้ยืมจาก ธนาคาร พาณิชย์ ธกส. และสหกรณ์ฯ						
1.4 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากแหล่ง เงินกู้						
1.5 เงินทุนสำรองที่เก็บไว้เมื่อเกิด วิกฤตไก่เกิดโรคระบาดในการ เลี้ยงรุ่นต่อไป						

ปัญหา	ระดับของปัญหา					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
2. ปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต						
2.1 ปัญหาด้านพื้นที่ทำฟาร์มไก่ไข่ เชิงการค้า						
1. พื้นที่ที่จะทำการสร้างขยายฟาร์ม						
2. พื้นที่อยู่ใกล้ชุมชนถูกต้องด้าน เพราะทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ และแหล่งน้ำ						
3. กระแสไฟฟ้าขัดข้องบ่อย						
2.2 ปัญหาด้านโรงเรือน						
1. การวางผังที่ตั้งโรงเรือนที่ไม่ ถูกต้องตามหลักทางวิชาการ						
2. การสร้างโรงเรือนใช้วัสดุ/ อุปกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตาม กำหนดทางวิชาการ						
3. สภาพพื้นที่ภายในโรงเรือนที่ใช้ เลี้ยงไม่เหมาะสมกับจำนวนไก่ ไข่						
2.3 ปัญหาด้านอุปกรณ์						
1. อุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีราคาสูง เกินไป						
2. อุปกรณ์คุณภาพไม่ดีและต่ำกว่า มาตรฐานที่กำหนดไว้						
3. หาซื้ออุปกรณ์ได้ยากในพื้นที่ที่ เลี้ยง						
2.4 ปัญหาด้านพันธุ์ไก่ไข่						
1. พันธุ์ไก่ไข่มีราคาที่สูงเกินไป						

ปัญหา	ระดับของปัญหา					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
2. พันธุ์ไก่ไข่ให้ผลผลิตไม่ตรงตามสายพันธุ์ที่ระบุไว้						
3. หาสายพันธุ์ไก่ไข่ที่ดีได้ยาก						
2.5 ปัญหาด้านอาหารไก่ไข่						
1. อาหารใช้เลี้ยงไก่ไข่มีราคาสูงเกินไป						
2. อาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้						
3. การจัดหาซื้อวัตถุดิบที่ใช้ผสมอาหารไก่ไข่ขาดแคลนหายากและราคาแพง						
2.6 ปัญหาด้านยาและเวชภัณฑ์						
1. ยาและเวชภัณฑ์มีราคาสูง						
2. ความรู้ในเรื่องการใช้และวิธีการให้ ยาและเวชภัณฑ์						
3. หาซื้อยาและเวชภัณฑ์ในท้องถิ่นยาก						
3. ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน						
3.1 ค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น						
3.2 จำนวนแรงงานที่ขาดแคลน						
3.3 แรงงานขาดความรู้และความชำนาญในการเลี้ยงไก่ไข่						
3.4 แรงงานไม่มีความรับผิดชอบกับงานที่ทำ						
3.5 แรงงาน เข้า – ออก งานที่ทำบ่อย						

ปัญหา	ระดับของปัญหา					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
4. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการและสุขภาพ						
4.1 การเตรียมโรงเรือนก่อนนำไก่ไข่เข้าตามมาตรฐานฟาร์มไม่ทันเวลา						
4.2 การจัดเตรียมโปรแกรมและวิธีการทำวัคซีน บริหารจัดการยุ่งยาก						
4.3 มีการป้องกันและควบคุมโรคระบาด แต่ไม่ได้เตรียมขั้นตอนวิธีการรักษา						
4.4 ความรู้ด้านการวินิจฉัยโรคที่เกิดขึ้นกับไก่ไข่						
4.5 อัตราการให้อาหารไก่ไข่ตามอายุการเลี้ยงไก่ไข่						
4.6 การคัดทิ้งไก่ไข่ที่ให้ผลผลิตต่ำ						
4.7 การบริหารจัดการมูลไก่ไข่						
4.8 การป้องกันศัตรูของไก่ไข่เช่น หนู งู และแมลงวัน ฯลฯ						
4.9 การเก็บ คัด และหึ่งเก็บไข่ไก่ก่อนส่งจำหน่าย						
ปัญหาด้านการตลาด						
1. ปัญหาเกี่ยวกับราคาไข่ไก่						
1.1 ราคาไข่ไก่ที่ขึ้น-ลงบ่อยเกินไป						
1.2 ราคาไข่ไก่ไม่เหมาะสมกับราคาอาหาร						

ปัญหา	ระดับของปัญหา					เหตุผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
1.3 การกำหนดราคาไข่ไก่ของล้ง ไข่ที่ไม่เหมาะสม						
1.4 การแทรกแซงราคาไข่ไก่ ของล้งไข่ต่างภูมิภาค						
1.5 เกิดการแข่งขันราคาไข่ไก่ ระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง						
2. ปัญหาเกี่ยวกับตลาดไข่ไก่						
2.1 ลีของเปลือกไข่ไก่ที่ตลาด ต้องการ						
2.2 ตลาดรองรับไข่ไก่และไก่ไข่มี น้อย						
2.3 ความไม่สม่ำเสมอของปริมาณ ไข่ไก่ที่ออกสู่ตลาด ตามที่ ตลาดต้องการ						
2.4 ขนาดของไข่ไก่บางขนาดที่ ตลาดต้องการและไม่ต้องการ						
2.5 การควบคุมตลาดไข่ไก่และไก่ ไข่ของล้งไข่หรือบริษัทใหญ่ที่ เป็นผู้กำหนด						

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

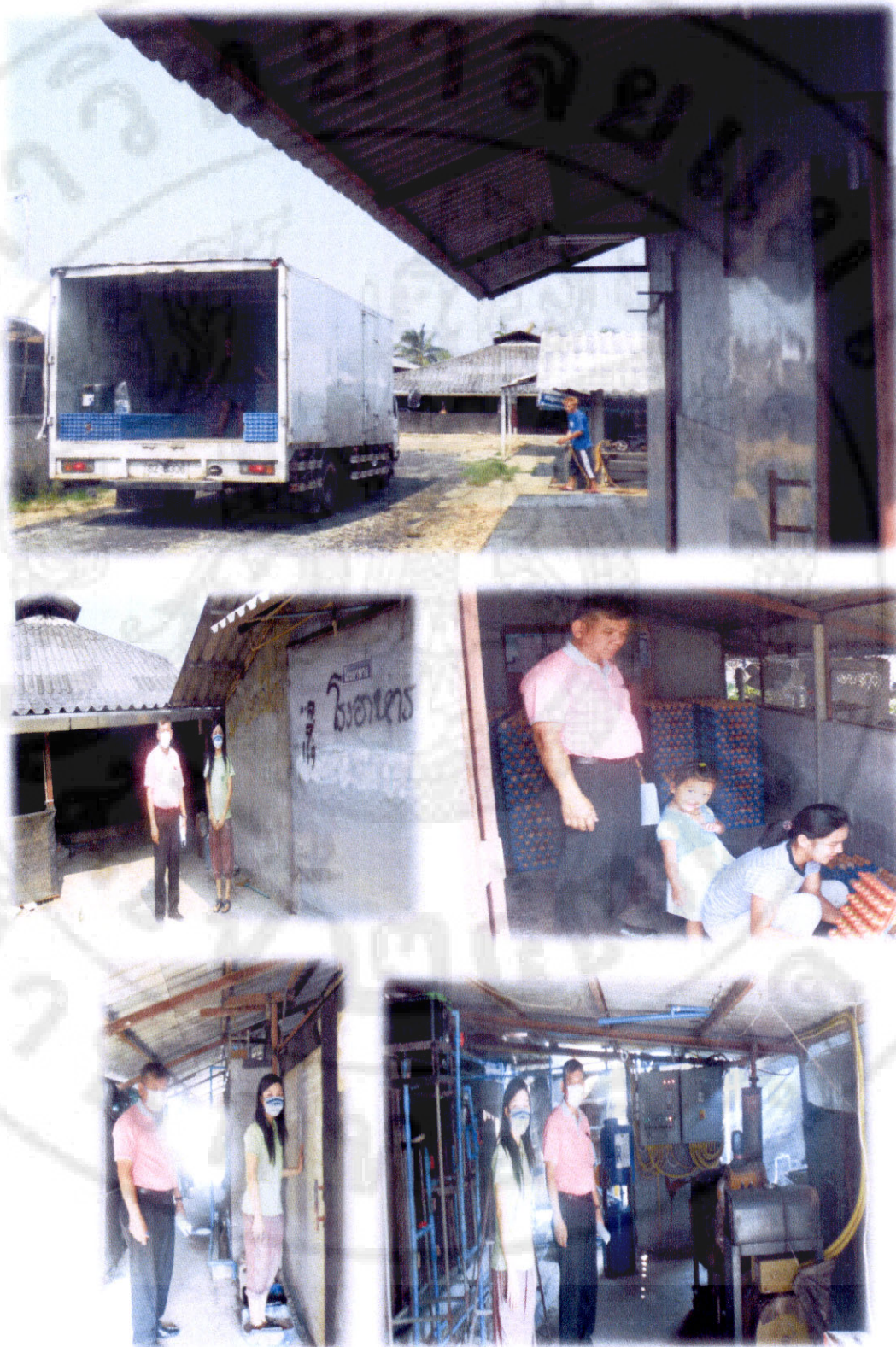
ภาพประกอบ

ภาพผนวก 1 ด้านหน้าฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่

ภาพผนวก 2 สัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่

ภาพผนวก 3 ภายในบริเวณฟาร์มไก่ไข่ (รถยนต์ขนไข่ โรงเก็บอาหาร โรงเก็บไข่ไก่ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า บ่อจุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อ และปูนขาวก่อนเข้าโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่)

ภาพผนวก 4 สภาพภายในโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่

ภาควิชาภาษาไทย

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สังคม แสนนาคดี	
เกิดเมื่อ	16 เมษายน 2509	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2525	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน อุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
	พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เกษตรศาสตรบัณฑิต (กษ.บ.) สาขาส่งเสริม การเกษตร คณะส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2529-2538	รับราชการกรมตำรวจ สังกัดกองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดนที่ 24 (ค่ายเสนีย์รณยุทธ) จังหวัดอุดรธานี
	พ.ศ. 2539-ปัจจุบัน	ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จังหวัดเชียงใหม่